

KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK 2008**

Lubin, marzec 2009 rok

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Spis treści do sprawozdania finansowego

Nota	Strona
	3
	4
	5
	6
	Polityka rachunkowości i inne informacje objaśniające
1	7
2	8
2.1	8
2.2	12
3	30
4	32
5	36
6	38
7	41
8	42
9	43
10	46
11	47
12	47
13	48
14	49
15	50
16	51
17	52
17.1	52
17.2	53
18	54
19	57
20	59
21	62
22	63
23	63
24	64
25	64
26	65
27	66
27.1	66
27.2	68
27.3	69
27.4	70
27.5	70
28	71
28.1	71
28.2	79
28.3	80
29	84
30	84
31	85
32	85
33	86
34	92
35	92
36	93
37	94
38	94
39	94
40	95

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Bilans

		Stan na dzień	
		31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Aktywa			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	4	5 515 028	4 832 630
Wartości niematerialne	5	80 904	74 830
Akcje i udziały w jednostkach zależnych	6	1 795 013	1 803 390
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	6	1 163 640	438 559
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18	-	160 781
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	7	21 034	32 935
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	8	59 545	43 893
Pochodne instrumenty finansowe	9	6 501	33 395
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	10	61 900	11 012
		8 703 565	7 431 425
Aktywa obrotowe			
Zapasy	11	1 446 802	1 603 487
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	10	1 222 501	772 279
Pochodne instrumenty finansowe	9	711 096	81 444
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	12	1 793 580	2 534 995
		5 173 979	4 992 205
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	4	23 020	-
RAZEM AKTYWA		13 900 564	12 423 630
Pasywa			
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał akcyjny	13	2 000 000	2 000 000
Pozostałe kapitały	14	518 748	13 783
Zyski zatrzymane	15	8 072 544	6 952 166
		10 591 292	8 965 949
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	16	24 962	6 305
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	17	17 173	20 319
Pochodne instrumenty finansowe	9	-	3 087
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku	18	31 516	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	19	975 697	853 096
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	20	591 320	556 589
		1 640 668	1 439 396
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	16	1 476 088	1 510 841
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	17	7 120	8 612
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych		64 866	343 022
Pochodne instrumenty finansowe	9	3 771	14 335
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	19	73 289	66 199
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	20	43 470	75 276
		1 668 604	2 018 285
RAZEM ZOBOWIĄZANIA		3 309 272	3 457 681
RAZEM PASYWA		13 900 564	12 423 630

Noty przedstawione na stronach od 7 do 95 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Rachunek zysków i strat

		Za okres	
		od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA	Nota		
Przychody ze sprzedaży	21	11 302 913	12 183 113
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	22	(7 215 430)	(6 617 286)
Zysk brutto ze sprzedaży		4 087 483	5 565 827
Koszty sprzedaży	22	(79 791)	(77 572)
Koszty ogólnego zarządu	22	(615 316)	(608 507)
Pozostałe przychody operacyjne	24	1 224 792	1 516 362
Pozostałe koszty operacyjne	25	(1 020 804)	(1 714 076)
Zysk z działalności operacyjnej		3 596 364	4 682 034
Koszty finansowe - netto	26	(42 735)	(26 504)
Zysk przed opodatkowaniem		3 553 629	4 655 530
Podatek dochodowy	29	(633 251)	(856 704)
Zysk netto		2 920 378	3 798 826
Zysk na akcję za okres roczny (wyrażony w złotych na jedną akcję)	30		
– podstawowy		14,60	18,99
– rozwodniony		14,60	18,99

Noty przedstawione na stronach od 7 do 95 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego

Zestawienie zmian w kapitale własnym

	Nota	Kapitał akcyjny	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2007 r.		7 413 573	(431 526)	1 133 767	8 115 814
Wpływ wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	28	-	567 423	-	567 423
Straty z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży			(5 697)	-	(5 697)
Podatek odroczoney	18	-	(116 417)	-	(116 417)
Suma przychodów /(kosztów) ujętych bezpośrednio w kapitale własnym		-	445 309	-	445 309
Zysk netto		-	-	3 798 826	3 798 826
Suma ujętych przychodów/(kosztów)		-	445 309	3 798 826	4 244 135
Dywidenda za 2006 rok		-	-	(3 394 000)	(3 394 000)
Rozliczenie hiperinflacyjnego przeszacowania kapitału akcyjnego		(5 413 573)	-	5 413 573	-
Stan na 31 grudnia 2007 r.		2 000 000	13 783	6 952 166	8 965 949
Stan na 1 stycznia 2008 r.		2 000 000	13 783	6 952 166	8 965 949
Wpływ wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	28	-	617 862	-	617 862
Zysk z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		-	8 099	-	8 099
Podatek odroczoney	18	-	(120 996)	-	(120 996)
Suma przychodów/(kosztów) ujętych bezpośrednio w kapitale własnym		-	504 965	-	504 965
Zysk netto		-	-	2 920 378	2 920 378
Suma ujętych przychodów/(kosztów)		-	504 965	2 920 378	3 425 343
Dywidenda za 2007 rok	31	-	-	(1 800 000)	(1 800 000)
Stan na 31 grudnia 2008 r.		2 000 000	518 748	8 072 544	10 591 292

Noty przedstawione na stronach od 7 do 95 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Rachunek przepływów pieniężnych

		Za okres	
	Nota	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk netto		2 920 378	3 798 826
Korekty zysku netto	32	668 899	1 570 949
Podatek dochodowy zapłacony		(840 106)	(901 729)
		2 749 171	4 468 046
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej			
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nabycie akcji i udziałów jednostek zależnych		(128 134)	(79 440)
Wpływ ze zbycia akcji i udziałów jednostek zależnych		-	10 052
Nabycie akcji jednostek stowarzyszonych		(737 686)	-
Wpływ ze zbycia akcji i udziałów jednostek stowarzyszonych		8 542	-
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(1 080 603)	(845 596)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	32	7 447	8 378
Nabycie aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności		-	(41 846)
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności		-	42 200
Nabycie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		(202 123)	(200 003)
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		204 540	267 412
Nabycie aktywów finansowych ze środków Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych - utrzymywane do terminu wymagalności		(25 481)	(43 876)
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych ze środków Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych - utrzymywane do terminu wymagalności		9 829	32 152
Pożyczki udzielone		(7 866)	(2 268)
Wpływy z tytułu spłaty pożyczek		53	10 326
Odsetki otrzymane		326	496
Dywidendy otrzymane		236 939	270 363
Inne wydatki inwestycyjne		(7 561)	(6 217)
		(1 721 778)	(577 867)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej			
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wydatki z tytułu spłaty pożyczek		(6 000)	(6 000)
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(2 568)	(4 795)
Odsetki zapłacone		(453)	(755)
Dywidendy wypłacone		(1 800 000)	(3 394 000)
		(1 809 021)	(3 405 550)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej			
		(781 628)	484 629
Przepływy pieniężne netto razem			
Zyski/(Straty) z różnic kursowych z tytułu wyceny środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		40 213	(43 070)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(741 415)	441 559
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na początek okresu	12	2 534 995	2 093 436
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na koniec okresu	12	1 793 580	2 534 995
w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania		2 587	2 597

Noty przedstawione na stronach od 7 do 95 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego

**Polityka rachunkowości i inne informacje objaśniające do sprawozdania finansowego
KGHM Polska Miedź S.A. (Spółki) sporządzonego za rok 2008**

1. Informacje ogólne

Nazwa, siedziba, przedmiot działalności gospodarczej

KGHM Polska Miedź S.A. (Spółka) z siedzibą w Lubinie przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 48, jest spółką akcyjną zarejestrowaną w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia Fabrycznej IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, numer rejestru KRS 23302, na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Spółka posiada następujący nr NIP 692-000-00-13 oraz REGON 390021764. KGHM Polska Miedź S.A. jest przedsiębiorstwem wielooddziałowym, w którego skład wchodzi Biuro Zarządu oraz 10 oddziałów: 3 zakłady górnicze (ZG Lubin, ZG Polkowice-Sieroszowice, ZG Rudna), 3 huty miedzi (HM Głogów, HM Legnica, HM Cedynia), Zakłady Wzbogacania Rud, Zakład Hydrotechniczny, Jednostka Ratownictwa Górniczo-Hutniczego i Centralny Ośrodek Przetwarzania Informacji.

Akcje KGHM Polska Miedź S.A. są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych oraz - w formie GDR-ów (globalnych kwitów depozytowych) - na Londyńskiej Giełdzie Papierów Wartościowych (LSE). Według klasyfikacji GPW w Warszawie, KGHM Polska Miedź S.A. jest zaklasyfikowana do sektora „przemysł metalowy”.

Podstawowy przedmiot działalności przedsiębiorstwa stanowi:

- kopalnictwo rud metali nieżelaznych,
- wydobywanie żwiru i piasku,
- produkcja miedzi, metali szlachetnych i nieżelaznych,
- produkcja soli,
- odlewnictwo metali lekkich i nieżelaznych,
- kucie, prasowanie, wylaczanie i walcowanie metali – metalurgia proszków,
- zagospodarowanie odpadów,
- sprzedaż hurtowa na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu,
- magazynowanie i przechowywanie towarów,
- działalność związana z zarządzaniem holdingami,
- działalność geologiczno-poszukiwawcza,
- wykonywanie robót ogólnobudowlanych w zakresie obiektów górniczych i produkcyjnych,
- wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej oraz pary wodnej i gorącej wody, wytwarzanie gazu, dystrybucja paliw gazowych przez sieć zasilającą,
- zawodowe trudnienie się ratownictwem,
- rozkładowy i pozarozkładowy transport lotniczy,
- usługi telekomunikacyjne i informatyczne.

Działalność w zakresie eksploatacji złóż rudy miedzi, soli oraz kopalin pospolitych opiera się na posiadanych przez KGHM Polska Miedź S.A. koncesjach wydanych przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w latach 1993 – 2004.

Czas trwania działalności

KGHM Polska Miedź S.A. prowadzi działalność od 12 września 1991 r. Czas trwania działalności Spółki jest nieoznaczony.

Prawnym poprzednikiem KGHM Polska Miedź S.A. było przedsiębiorstwo państwowe Kombinat Górniczo-Hutniczy Miedzi w Lubinie przekształcone w jednoosobową Spółkę Skarbu Państwa w trybie określonym w ustawie z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.

Skład Zarządu

W okresie od 1 stycznia 2008 r. do 17 stycznia 2008 r. skład oraz zakres kompetencji Członków Zarządu przedstawiały się następująco:

- Krzysztof Skóra	Prezes Zarządu
- Ireneusz Reszczyński	I Wiceprezes Zarządu ds. Handlu
- Marek Fusiński	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
- Stanisław Kot	Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji
- Dariusz Kaśków	Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju

W dniu 17 stycznia 2008 r. Rada Nadzorcza odwołała Pana Krzysztofa Skórę z funkcji Prezesa Zarządu oraz Pana Dariusza Kaśków z funkcji Wiceprezesa Zarządu i ustaliła, że Zarząd KGHM Polska Miedź S.A. składa się z trzech Członków Zarządu. Rada Nadzorcza powierzyła Panu Ireneuszowi Reszczyńskiemu pełniącemu funkcję I Wiceprezesa Zarządu wykonywanie funkcji Prezesa Zarządu do czasu powołania Prezesa Zarządu.

1. Informacje ogólne (kontynuacja)

W dniu 17 kwietnia 2008 r. Rada Nadzorcza Spółki powołała z dniem 23 kwietnia 2008 r. Pana Mirosława Krutina na stanowisko Prezesa Zarządu.

W dniu 23 kwietnia 2008 r. Rada Nadzorcza odwołała z funkcji Członka Zarządu – Wiceprezesa Zarządu Pana Marka Fusińskiego, Pana Stanisława Kota i Pana Ireneusza Reszczyńskiego. Jednocześnie Rada Nadzorcza Spółki powołała na funkcję Członka Zarządu Pana Herberta Wirtha na stanowisko I Wiceprezesa Zarządu ds. Rozwoju i Pana Macieja Tyburę na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji skład oraz zakres kompetencji Członków Zarządu są następujące:

- Mirosław Krutin	Prezes Zarządu
- Herbert Wirth	I Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju
- Maciej Tybura	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji oraz podpisane przez Zarząd Spółki dnia 27 marca 2009 r.

Kontynuacja działalności

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez Spółkę w niezmiennionej formie i zakresie przez okres co najmniej 12 miesięcy od daty bilansowej i nie istnieją przesłanki zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności. Zarząd Spółki nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego faktów i okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości.

W celu pełnego zrozumienia sytuacji finansowej i wyników działalności KGHM Polska Miedź S.A. jako jednostki dominującej w Grupie Kapitałowej niniejsze sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie z rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym za okres zakończony 31 grudnia 2008 r. Sprawozdania te będą dostępne na stronie internetowej Spółki pod adresem www.kghm.pl w terminie zgodnym z raportem bieżącym dotyczącym terminów przekazania raportu rocznego i skonsolidowanego raportu rocznego za 2008.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

2.1 Podstawa sporządzenia

Sprawozdanie finansowe KGHM Polska Miedź S.A. za okres sprawozdawczy zakończony 31 grudnia 2008 r. sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską. Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone wg tych samych zasad dla okresu bieżącego i porównywalnego.

Sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z zasadą kosztu historycznego (skorygowanego o skutki hiperinflacji w stosunku do składników rzeczowych aktywów trwałych oraz kapitału własnego), za wyjątkiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i instrumentów pochodnych, wycenionych w wartości godziwej.

Wartość bilansowa ujętych zabezpieczanych aktywów i zobowiązań jest korygowana o zmiany wartości godziwej, które można przypisać ryzyku, przed którym te aktywa i zobowiązania są zabezpieczane.

Zastosowanie standardów i interpretacji obowiązujących Spółkę od 1 stycznia 2008 roku.

KIMSF 11 „MSSF 2 - Transakcje w grupie kapitałowej i transakcje na akcjach własnych”

Zastosowanie tej Interpretacji nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

KIMSF 12 „Umowy na usługi koncesjonowane”

Zastosowanie tej Interpretacji nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

KIMSF 14 „MSR 19 – Aktywa wynikające z programów określonych świadczeń i wymogi minimalnego finansowania”

Zastosowanie tej Interpretacji nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.1 Podstawa sporządzenia (kontynuacja)

Zmiany w MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz w MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”

W dniu 13 października 2008 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała zmiany do MSR 39 oraz do MSSF 7. Wprowadzone zmiany umożliwiają przekwalifikowanie składników aktywów finansowych z kategorii wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli spełnione zostały określone warunki. Zmiany te są reakcją na wyjątkowy stan gospodarki światowej będący wynikiem panującego kryzysu na światowych rynkach finansowych i kapitałowych i zostały w trybie natychmiastowym zatwierdzone do stosowania przez Unię Europejską. Nowelizacje opublikowano 31 października 2008 r. ze wsteczną datą wejścia w życie 1 lipca 2008 r. Mają one zastosowanie wyłącznie prospektywne i obowiązują przy sporządzaniu sprawozdań finansowych za 2008 r., jednakże nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki za 2008 r.

W niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym nie zastosowano standardu lub interpretacji przed datą ich wejścia w życie, oraz zatwierdzeniem przez Unię Europejską.

Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły w życie do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego:

MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”

Zaktualizowany MSSF 3 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 10 stycznia 2008 r. i zastępuje dotychczas obowiązujący MSSF 3. Wprowadzenie standardu związane jest z zakończeniem drugiej fazy procesu konwergencji rozwiązań międzynarodowych i amerykańskich w zakresie połączenia jednostek gospodarczych, prowadzonego przez RMSR z amerykańską Radą Standardów Rachunkowości Finansowej. Standard dostarcza szczegółowych informacji na temat przeprowadzania i rozliczania w księgach rachunkowych połączenia jednostek gospodarczych metodą nabycia. Standard obowiązywać będzie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 r. lub później i będzie miał zastosowanie w przypadku połączeń jednostek gospodarczych występujących po tej dacie.

MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdanie finansowe”

Zaktualizowany MSR 27 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 10 stycznia 2008 r. i zastępuje dotychczas obowiązujący MSR 27. Wprowadzenie standardu związane jest z zakończeniem drugiej fazy procesu konwergencji rozwiązań międzynarodowych i amerykańskich w zakresie połączenia jednostek gospodarczych, prowadzonego przez RMSR z amerykańską Radą Standardów Rachunkowości Finansowej. MSR 27 wymaga ujmowania zmian wielkości udziału w jednostce zależnej jako transakcji kapitałowej. Dlatego zmiana taka nie będzie wpływać na wartość firmy ani nie będzie prowadzić do rozpoznania zysku lub straty. Znowelizowany standard zmienia również sposób ujmowania strat poniesionych przez jednostkę zależną, przekraczającą wartość inwestycji jak również sposób ujmowania utraty kontroli nad jednostką zależną. Standard obowiązywać będzie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 r. lub później. Zmiany należy stosować prospektywnie, dlatego będą one wpływać na przyszłe transakcje nabycia i transakcje z udziałowcami mniejszościowymi.

KIMSF 9 „Wbudowane instrumenty pochodne” poprawki do KIMSF 9 „Ponowna ocena wbudowanych instrumentów pochodnych” i MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”

12 marca 2009 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała poprawki do KIMSF 9 „Ponowna ocena wbudowanych instrumentów pochodnych” oraz do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” pt.: „Wbudowane instrumenty pochodne”. Wprowadzone zmiany objaśniają, że jednostki, które dokonują reklasyfikacji instrumentów finansowych zgodnie z wytycznymi opublikowanymi w październiku 2008 r. (Zmiany w MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz w MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”), powinny na dzień reklasyfikacji umowy mieszanej z kategorii instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat dokonać oszacowania wbudowanego instrumentu pochodnego zawartego w tej umowie, wydzielić go i ująć odrębnie jako instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Jeżeli jednostka nie jest w stanie w takiej sytuacji wycenić oddzielnie wbudowanego instrumentu pochodnego, to reklasyfikacji dokonać jej nie wolno, a cały kontrakt pozostaje nadal w kategorii instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Zmiany wprowadzone do interpretacji i standardu należy zastosować retrospektywnie i obowiązują one dla okresów rocznych kończących się 30 czerwca 2009 r. lub później. Spółka nie dokonała reklasyfikacji instrumentów finansowych na mocy zmian wprowadzonych do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz w MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” w październiku 2008 r. w związku z tym poprawki te nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.1 Podstawa sporządzenia (kontynuacja)

KIMSF 15 „Umowy na budowę nieruchomości”

3 lipca 2008 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała interpretację 15 „Umowy na budowę nieruchomości”. Interpretacja dotyczy podmiotów prowadzących działalność deweloperską (zarówno bezpośrednio jak i poprzez podwykonawców) i standaryzuje zasady ujmowania przychodów ze sprzedaży jednostek nieruchomości (mieszkań, apartamentów, domów) przed przekazaniem ryzyk i korzyści związanych z budową danej nieruchomości. Interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub później i nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki; do dnia publikacji niniejszego sprawozdania interpretacja nie została przyjęta przez Unię Europejską.

KIMSF 16 „Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostkach zagranicznych”

3 lipca 2008 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała interpretację 16 „Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostkach zagranicznych”. Interpretacja dotyczy podmiotów stosujących zabezpieczenie inwestycji w jednostki zagraniczne i dostarcza informacji i wyjaśnień, kiedy i w jaki sposób zabezpieczenia te mogą być dokonywane. Najistotniejszym uregulowaniem jest wyeliminowanie możliwości stosowania rachunkowości zabezpieczeń dla zabezpieczenia różnic pomiędzy walutą funkcjonalną operacji zagranicznych, a walutą prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej. Interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 października 2008 r. lub później i nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki; do dnia publikacji niniejszego sprawozdania Interpretacja nie została przyjęta przez Unię Europejską.

„Pozycje zabezpieczane kwalifikujące się do rachunkowości zabezpieczeń” Poprawka do MSR 39

„Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”

31 lipca 2008 r. Rada Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej opublikowała poprawkę do MSR 39 „Eligible Hedged Items”. Poprawka precyzuje zasady kwalifikacji oraz warunki, jakie musi spełnić pozycja finansowa, aby mogła zostać zakwalifikowana jako pozycja zabezpieczana. Wprowadzone zmiany objaśniają, w jaki sposób obecnie istniejące podstawowe reguły rachunkowości zabezpieczeń powinny być stosowane w dwóch szczególnych sytuacjach, a mianowicie w sytuacji (1) wyznaczenia jednostronnego ryzyka (tj. zmiany wartości przepływów pieniężnych lub wartości godziwej pozycji zabezpieczanej jedynie poniżej lub powyżej pewnego wyznaczonego pułapu wyznaczonej zmiennej) jako pozycji zabezpieczanej oraz (2) wyznaczenia inflacji stanowiącej część przepływów pieniężnych dla danego instrumentu finansowego jako pozycji zabezpieczanej. Wprowadzenie stosownych Wytycznych Stosowania było konieczne ze względu na funkcjonowanie w praktyce różnych rozwiązań w tym zakresie. Poprawka obowiązywać będzie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 r. lub później, z koniecznością retrospektywnego zastosowania i nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

KIMSF 17 „Przekazanie aktywów niegotówkowych właścicielom”

27 listopada 2008 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała Interpretację KIMSF 17 „Przekazanie aktywów niegotówkowych właścicielom”. Interpretacja ta ma na celu ujednolicenie stosowanych praktyk w ujmowaniu w księgach rachunkowych dystrybucji aktywów niegotówkowych do właścicieli jednostki. Dotychczas obowiązujące standardy nie zawierały wytycznych, wskazujących jak jednostka gospodarcza powinna wyceniać i ujmować przekazanie właścicielom jednostki aktywów innych niż gotówka, przekazywanych im jako wypłata dywidendy. Interpretacja dostarcza wskazówek, kiedy należy rozpoznać zobowiązanie, jak wyceniać to zobowiązanie i powiązane z nim aktywa oraz kiedy należy zaprzestać ujmowania składnika aktywów i zobowiązania. Wyjaśnia również, jakie są tego konsekwencje. Interpretacja ta obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 r. lub później i nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki, gdyż Spółka wypłaca zwyczajowo dywidendy jej właścicielom w formie dystrybucji środków pieniężnych.

KIMSF 18 „Przekazanie aktywów przez klientów”

29 stycznia 2009 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała Interpretację KIMSF 18 „Przekazanie aktywów przez klientów”. Interpretacja ta jest przeznaczona w szczególności dla przedsiębiorstw sektora użyteczności publicznej, ponieważ wyjaśnia wymogi MSSF w zakresie ewidencji umów bądź porozumień, na mocy których jednostka gospodarcza otrzymuje od klienta rzeczowe aktywa trwałe, służące przyłączeniu klienta do sieci lub umożliwiające klientowi dostęp do dostarczanych towarów lub usług (w szczególności dostęp do mediów). W niektórych przypadkach jednostka gospodarcza otrzymuje od klienta środki pieniężne, które może wykorzystać jedynie na nabycie lub wytworzenie rzeczowych aktywów trwałych niezbędnych do przyłączenia klienta do sieci lub do dostarczania mu towarów lub usług. Interpretacja ta wymaga zastosowania dla aktywów otrzymanych po 1 lipca 2009 r. dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2009 r. lub później. Interpretacja ta nie będzie miała jednak wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki, gdyż KGHM Polska Miedź S.A. nie prowadzi działalności, która wiązałaby się z otrzymywaniem rzeczowych aktywów trwałych bądź środków finansowych na ich wytworzenie od swoich klientów.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.1 Podstawa sporządzenia (kontynuacja)

MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”

27 listopada 2008 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała poprawioną wersję Standardu MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”. Nowelizacja ta nie wprowadza żadnych merytorycznych zmian. Nadaje ona jedynie standardowi nową strukturę, która ma na celu poprawienie jego czytelności. Zmieniony standard ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później.

MSSF 7 „Instrumenty finansowe: Ujawnienia informacji”

Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: Ujawnianie informacji” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 5 marca 2009 roku i obowiązują od dnia 1 stycznia 2009 roku. Zmiany wprowadzają obowiązek trzystopniowej hierarchii wartości godziwej i jej ujawnienia oraz wymóg zamieszczania dodatkowych ujawnień dotyczących względnej wiarygodności wyceny wartości godziwej. Ponadto zmiany wyjaśniają i rozszerzają istniejące wcześniej wymagania w zakresie ujawnień dotyczących ryzyka płynności. Spółka zastosuje zmiany do MSSF 7 od 1 stycznia 2009 roku i dokona ujawnień w sprawozdaniu finansowym zgodnie z wymogami. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zmiany do MSSF 7 nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Standardy i Interpretacje opublikowane do dnia 31 grudnia 2008 r. , które zostały przyjęte przez Unię Europejską do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego:

MSSF 8 „Segmenty operacyjne”

MSSF 8 *Segmenty operacyjne* został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 30 listopada 2006 r., zastępuje on MSR 14 *Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności* i obowiązywać będzie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub później. Standard ten wprowadza podejście zarządcze do sprawozdawczości dotyczącej segmentów działalności i podkreśla konieczność ujawnienia wskaźników i innych mierników wykorzystywanych do monitorowania i oceny działalności, tak by ujawnienia pozwoliły użytkownikowi sprawozdania finansowego ocenić charakter oraz skutki finansowe różnych rodzajów działalności prowadzonej przez Spółkę. KGHM Polska Miedź S.A. zastosuje MSSF 8 począwszy od sprawozdań finansowych publikowanych od 1 stycznia 2009 r. i dokona w nich ujawnień informacji zgodnych z podejściem zarządczym Spółki, zgodnie z którym Spółka stanowi jeden segment operacyjny i sprawozdawczy.

MSR 1 „Prezentacja Sprawozdań Finansowych”

Zmieniony MSR 1 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości we wrześniu 2007 r. Standard dotyczy prezentacji sprawozdań finansowych. Zmieniony standard wprowadza nowy element sprawozdań finansowych "Sprawozdanie z całkowitych dochodów" (The statement of comprehensive income), w którym będą prezentowane wszystkie pozycje kosztów i przychodów - również te, które dotychczas były odnoszone bezpośrednio na kapitał. Ponadto zmiany objęły zasady prezentacji zestawienia zmian w kapitale własnym, prezentacji dywidend jak i danych porównawczych w przypadku retrospektywnego zastosowania zmian do polityki rachunkowości. Wprowadzono też nowe nazwy podstawowych elementów sprawozdania, spółki będą mogły jednak pozostać przy dotychczasowym nazewnictwie. Zmieniony standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub później.

MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”

Zmieniony MSR 23 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 29 marca 2007 r. Standard dotyczy ujmowania kosztów finansowania zewnętrznego ponoszonych w związku z dostosowywaniem składników aktywów. Zmieniony MSR 23 wycofuje dotychczasowe podejście wzorcowe nakazujące odnoszenie takich kosztów bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat i nakłada obowiązek ich aktywowania. Wprowadzona zmiana będzie dotyczyć Spółki, a jej wpływ na sprawozdanie finansowe będzie uzależnione od przyjętej przez Spółkę strategii finansowania przyszłych inwestycji rzeczowych. Zmieniony standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później.

Poprawiony MSSF 2 „Płatności w formie akcji”

Poprawiony MSSF 2 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 17 stycznia 2008 r. Wprowadzone do standardu poprawki dotyczą warunków nabycia uprawnień do środków pieniężnych, innych aktywów lub instrumentów kapitałowych jednostki, w ramach umowy dotyczącej płatności w formie akcji. Zmiany w standardzie obowiązywać będą dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 r. lub później i nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.1 Podstawa sporządzenia (kontynuacja)

Poprawiony MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” oraz poprawiony MSR 1 „Prezentacja Sprawozdań finansowych”

Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży oraz obowiązki związane z likwidacją.

Poprawiony MSR 32 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 14 lutego 2008 r. Wprowadzone do standardu poprawki dotyczą szczególnego rodzaju instrumentów, które mają charakter zbliżony do zwykłych instrumentów kapitałowych, ale które umożliwiają ich posiadaczowi przedłożenie ich do wykupu emitentowi w przypadku zaistnienia pewnych, wskazanych przez standard okoliczności. Dotychczas, zgodnie z MSR 32, instrumenty takie były klasyfikowane jako zobowiązania finansowe. Poprawiony MSR 32 wymaga natomiast, aby instrumenty o takim charakterze klasyfikować nie jako zobowiązania, ale jako kapitał. Zmiany w standardzie obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub później i nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

Poprawiony MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy” oraz poprawiony MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdanie finansowe”

22 maja 2008 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w ramach zakończonego projektu „Koszt inwestycji w jednostce zależnej, współkontrolowanej lub stowarzyszonej,” opublikowała poprawki do MSSF 1 oraz MSR 27. Poprawki dotyczą ujmowania inwestycji w jednostkach zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym i mają zastosowanie dla specyficznych (wyszczególnionych w standardzie) przypadków reorganizacji grupy kapitałowej oraz zmieniają definicję ceny nabycia. Poprawki do MSSF 1 oraz MSR 27 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub później. Poprawki będą miały zastosowanie dla przyszłych transakcji nabycia inwestycji kapitałowych.

KIMSF 13 „Programy lojalnościowe”.

28 czerwca 2007 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała Interpretację 13 „Programy lojalnościowe”. Interpretacja dotyczy sposobu rozliczania płatności związanych ze sprzedażą towarów lub usług, objętych programem lojalnościowym wobec klientów jednostki prowadzącej taką sprzedaż. Interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2008 r. i nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

„Zmiany Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej ”

22 maja 2008 r. w ramach przeprowadzonego pierwszego corocznego przeglądu Standardów, Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała „Zmiany Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej” (ang. „Improvements to IFRSs”). Jest to zbiór poprawek i uściśleń, które są niezbędne, lecz nie na tyle pilne lub znaczące, aby były przedmiotem odrębnych projektów. Ogółem obejmują 35 poprawek, z których 15 może skutkować zmianami w prezentacji, ujmowaniu lub wycenie, a pozostałe 20 to zmiany terminologiczne lub edytorskie, które nie mają lub mają minimalny wpływ na rachunkowość podmiotów. Każda wprowadzana zmiana ma indywidualną datę wprowadzenia w życie, lecz większość uregulowań obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub później. Zastosowanie poprawionych i udoskonalonych standardów nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

2.2 Polityka rachunkowości

2.2.1 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to środki trwałe:

- które są utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystywania ich w procesie produkcyjnym, przy dostawach towarów i świadczeniu usług lub w celach administracyjnych,
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok,
- w stosunku, do których istnieje prawdopodobieństwo, iż jednostka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym, oraz
- których wartość można określić w sposób wiarygodny.

Na dzień początkowego ujęcia rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia/koszcie wytworzenia.

Ceny nabycia/kosztu wytworzenia nie powiększają koszty finansowania zewnętrznego zaciągniętego na sfinansowanie nabycia lub wytworzenie środka trwałego. Różnice kursowe powstałe od zobowiązań zawartych w walucie obcej, związanych z nabyciem lub wytworzeniem składnika rzeczowych aktywów trwałych ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczy.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.1 Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

Na moment początkowego ujęcia, w cenie nabycia/koszcie wytworzenia środków trwałych ujmowane są przewidywane koszty ich demontażu, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. W szczególności w wartości początkowej środków trwałych ujmuje się zdyskontowane koszty likwidacji środków trwałych po działalności górniczej podziemnej oraz innych obiektów, które zgodnie z obowiązującym prawem podlegają likwidacji po zakończeniu działalności.

Ujęte w wartości początkowej środków trwałych koszty likwidacji kopalń podlegają amortyzacji taką metodą, jaką amortyzowane są środki trwałe, których dotyczą, począwszy od momentu rozpoczęcia użytkowania danego środka trwałego, przez okres ustalony w planie likwidacji grup obiektów w ramach harmonogramu likwidacji kopalni.

Ujęte w wartości początkowej koszty likwidacji pozostałych obiektów podlegają amortyzacji począwszy od momentu rozpoczęcia użytkowania środków trwałych, przez ustalony okres użytkowania oraz zgodnie z przyjętą metodą amortyzacji środków trwałych, do których zostały przypisane.

Środki trwałe nabyte w okresie do 31 grudnia 1996 r. oraz przyjęte do użytkowania po tym dniu, na które nakłady ponoszone były do końca 1996 r., podlegały przeszacowaniu w celu uwzględnienia skutków hiperinflacji zgodnie z MSR 29 „*Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji*”.

Na dzień bilansowy, rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady ponoszone na składnik rzeczowych aktywów trwałych (np. w celu zwiększenia przydatności składnika, zamiany części lub jego odnowienia) uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie wycenić. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie, w którym je poniesiono.

Odpisy amortyzacyjne środków trwałych (z wyłączeniem gruntów) dokonywane są metodą liniową, przez przewidywany okres użytkowania danego środka trwałego. Wartość końcową, okres użytkowania składnika aktywów oraz metodę amortyzacji stosowaną do rzeczowych aktywów trwałych weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku obrotowego.

Okres eksploatacji i tym samym stawki amortyzacyjne środków trwałych funkcjonujących w ciągu technologicznym produkcji miedzi, dostosowane są do planów zakończenia działalności.

Dla poszczególnych grup środków trwałych przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

- Budynki oraz obiekty inżynierii wodnej i lądowej: 25 - 60 lat,
- Urządzenia techniczne i maszyny: 4 - 15 lat,
- Środki transportu: 3 - 14 lat,
- Inne środki trwałe, w tym narzędzia i przyrządy - 5- 10 lat

Amortyzację rozpoczyna się, gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy środek trwały zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 „*Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana*” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej na skutek likwidacji, sprzedaży bądź wycofania z użytkowania.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia/koszt wytworzenia środka trwałego pomniejszona o jego szacunkową wartość końcową.

Poszczególne istotne części składowe środka trwałego (komponenty), których okres użytkowania różni się od okresu użytkowania całego środka trwałego oraz których cena nabycia/koszt wytworzenia jest istotny w porównaniu z ceną nabycia/koszt wytworzenia całego składnika rzeczowych aktywów trwałych amortyzowane są odrębnie, przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania.

Wartość bilansowa środka trwałego podlega odpisowi z tytułu utraty wartości do wysokości jego wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa danego środka trwałego (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego on należy) jest wyższa od jego oszacowanej wartości odzyskiwalnej.

W wartości bilansowej środka trwałego ujmuje się koszty regularnych, znaczących przeglądów (w tym przeglądy certyfikacyjne), których przeprowadzenie jest niezbędne.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.1 Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

Specjalistyczne części zamienne o istotnej wartości początkowej, których wykorzystania oczekuje się przez czas dłuższy niż jeden rok ujmuje się jako rzeczowe aktywa trwałe. Podobnie ujmuje się te części zamienne oraz wyposażenie związane z serwisem, które mogą być wykorzystane jedynie dla poszczególnych pozycji rzeczowych aktywów trwałych. Pozostałe części zamienne oraz wyposażenie związane z serwisem o nieistotnej wartości wykazuje się jako zapasy i ujmuje w rachunku zysków i strat w momencie ich wykorzystania.

Środek trwały usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty, zlikwidowany lub gdy nie oczekuje się dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia.

2.2.2 Wartości niematerialne

Za wartości niematerialne uznaje się:

- Koszty prac rozwojowych,
- Oprogramowanie komputerowe,
- Nabyte koncesje, patenty, licencje,
- Inne wartości niematerialne,
- Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania (w budowie).

Na dzień początkowego ujęcia składnik wartości niematerialnych wycenia się w cenie nabycia / w koszcie wytworzenia.

Wszelkie koszty finansowania zewnętrznego poniesione na dostosowywany składnik wartości niematerialnych ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, którego koszty te dotyczą. Różnice kursowe powstałe od zobowiązań zawartych w walucie obcej, związanych z nabyciem lub wytworzeniem składnika wartości niematerialnych ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczą.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o skumulowaną kwotę odpisów amortyzacyjnych i skumulowaną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Odpisów amortyzacyjnych od wartości niematerialnych dokonuje się metodą liniową, przez okres przewidywanego użytkowania, który dla poszczególnych grup wartości niematerialnych wynosi:

- koszty prac rozwojowych – 5 – 15 lat,
- Oprogramowanie komputerowe – 2 – 5 lat,
- Koncesje, patenty, licencje – 5 lat,
- Inne wartości niematerialne, w tym prawo do informacji geologicznej – 50 lat.

W KGHM Polska Miedź S.A. nie występują inne wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania, natomiast występują wartości niematerialne nieoddane do użytkowania (w budowie). Spółka nie amortyzuje takich składników wartości niematerialnych, poddaje je natomiast corocznym obowiązkowym testom na utratę wartości. Ewentualny odpis aktualizujący ujmuje się w ciężar rachunku zysków i strat.

Metoda amortyzacji oraz stawka amortyzacyjna podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy.

Koszty prac rozwojowych

W Spółce prowadzone są prace rozwojowe, których celem jest przede wszystkim obniżenie kosztów produkcji miedzi, zwiększenie zdolności produkcyjnej hut i kopalń, poprawa parametrów technicznych produkowanych wyrobów, udoskonalanie technologii produkcji miedzi.

Składnik wartości niematerialnych powstały w wyniku prac rozwojowych ujmowany jest wtedy, gdy jednostka może udowodnić:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych, w sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Koszt prac rozwojowych realizowanych we własnym zakresie ujęty jako składnik wartości niematerialnych stanowi sumę nakładów poniesionych od dnia, w którym po raz pierwszy składnik wartości niematerialnych, stanowiący pracę rozwojową, spełnił kryteria dotyczące ujmowania.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.2 Wartości niematerialne (kontynuacja)

Aktywowane koszty pracy rozwojowej do momentu jej zakończenia i podjęcia decyzji o wdrożeniu ujmowane są jako wartości niematerialne nieoddane do użytkowania i nie podlegają amortyzacji. Poddawane są natomiast corocznym obowiązkowym testom na utratę wartości. Odpis aktualizujący ujmuje się w ciężar rachunku zysków i strat.

Odpisów amortyzacyjnych od wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie dokonuje się metodą liniową, w okresie przewidywanego ich wykorzystania.

Nakłady poniesione na prace badawcze ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

2.2.3 Inwestycje kapitałowe

Jednostki zależne

W sprawozdaniu finansowym inwestycje w jednostkach zależnych, nie zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5, ujmuje się w cenie nabycia zgodnie z MSR 27 *Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdanie finansowe* pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości zgodnie z MSR 36 *Utrata wartości aktywów*, gdzie utratę wartości ocenia się poprzez porównanie wartości bilansowej z wyższą z dwóch kwot:

- wartością godziwą i
- wartością użytkową.

Transakcje połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą rozlicza się metodą łączenia udziałów.

Jednostki stowarzyszone

Za jednostki stowarzyszone uznaje się jednostki, na które Spółka wywiera znaczący wpływ, lecz nie sprawuje kontroli, uczestnicząc w ustalaniu zarówno polityki finansowej jak i operacyjnej podmiotu stowarzyszonego, co zwykle wiąże się z posiadaniem od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących lub z możliwością wpływu na działalność jednostki w inny sposób.

W sprawozdaniu finansowym Spółki udziały w jednostkach stowarzyszonych, niezaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5, wycenia się w cenie nabycia zgodnie z MSR 27 *Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdanie finansowe*, pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości zgodnie z MSR 36 *Utrata wartości aktywów*.

2.2.4 Instrumenty finansowe

2.2.4.1 Klasyfikacja instrumentów finansowych

Instrumenty finansowe klasyfikowane są do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- pozostałe zobowiązania finansowe,
- instrumenty pochodne zabezpieczające.

Klasyfikacja opiera się na analizie charakterystyki oraz celu nabycia inwestycji. Klasyfikacji dokonuje się na moment początkowego ujęcia aktywów i zobowiązań finansowych. Klasyfikacja instrumentów pochodnych zależy od ich przeznaczenia oraz spełnienia wymogów stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń określonych w MSR 39. Instrumenty pochodne są kwalifikowane jako instrumenty pochodne zabezpieczające lub jako instrumenty wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Wartość bilansowa dotycząca przepływów pieniężnych z tytułu instrumentów finansowych o terminie zapadalności powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego kwalifikuje się do aktywów lub zobowiązań długoterminowych. Do aktywów lub zobowiązań krótkoterminowych zaliczana jest wartość bilansowa dotycząca przepływów pieniężnych z tytułu instrumentów finansowych o terminie zapadalności przypadającym w okresie do 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Przyjęto następujące zasady klasyfikacji instrumentów finansowych do poszczególnych kategorii aktywów i zobowiązań finansowych:

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.4 Instrumenty finansowe (kontynuacja)

2.2.4.1 Klasyfikacja instrumentów finansowych (kontynuacja)

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa i zobowiązania finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub, jeżeli jednostka zdecydowała na moment początkowego ujęcia o wycenie w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Aktywo lub zobowiązanie finansowe może zostać wyznaczone przez jednostkę na moment początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat tylko wówczas, gdy:

- a) kwalifikacja taka eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określanej również jako „niedopasowanie księgowe”), która powstałaby, gdyby przyjęto inny sposób wyceny tych instrumentów finansowych lub inny sposób ujęcia związanych z nimi zysków lub strat, lub
- b) grupa instrumentów finansowych jest odpowiednio zarządzana, a wyniki tej grupy oceniane są w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną.

Do aktywów/zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu zalicza się instrumenty pochodne, o ile nie zostały wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające.

Aktywa z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych, jeżeli są przeznaczone do obrotu oraz gdy wartość bilansowa zrealizuje się w terminie do 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Pożyczki i należności (PIN)

Pożyczki i należności to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są kwotowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Spółka wydaje środki pieniężne, dostarcza towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, nie mając intencji zaklasyfikowania tych należności do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Pożyczki i należności zalicza się do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności ujmuje się w pozycji bilansowej: należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.

Do kategorii pożyczki i należności klasyfikuje się środki pieniężne i ich ekwiwalenty. W bilansie środki pieniężne i ich ekwiwalenty stanowią odrębną pozycję.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności (UDT)

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu wymagalności, z wyłączeniem aktywów zaklasyfikowanych do kategorii wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat lub dostępne do sprzedaży, jak również aktywów finansowych spełniających definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (DDS)

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to instrumenty finansowe niestanowiące instrumentów pochodnych, wyznaczone na dostępne do sprzedaży albo niezaliczone do żadnej z pozostałych kategorii. W kategorii tej ujmuje się przede wszystkim aktywa finansowe nieposiadające ustalonego terminu zapadalności i niespełniające jednocześnie wymogów zaliczenia do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz aktywa finansowe, które zostały nabyte na rynku wtórnym, posiadające ustalone terminy zapadalności, ale co, do których Spółka nie ma zamiaru ani możliwości utrzymywania ich do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zalicza się do aktywów trwałych, o ile Spółka nie zamierza zbyć inwestycji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Pozostałe zobowiązania finansowe (PZF)

Jednostka klasyfikuje do tej kategorii zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.4 Instrumenty finansowe (kontynuacja)

2.2.4.1 Klasyfikacja instrumentów finansowych (kontynuacja)

Instrumenty zabezpieczające (IZ)

Instrumenty pochodne wyznaczone i spełniające wymogi stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń są zaliczane do odrębnej kategorii o nazwie „Instrumenty zabezpieczające”. Spółka prezentuje jako instrumenty zabezpieczające całą wartość godziwą transakcji wyznaczonych do tej kategorii i spełniających kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń także w przypadku, gdy wartość czasowa wyznaczonego instrumentu pochodnego zgodnie z decyzją Spółki została wyłączona z pomiaru efektywności.

2.2.4.2. Początkowe ujęcie oraz wyłączenie instrumentów finansowych z ksiąg rachunkowych

Transakcje zakupu i sprzedaży inwestycji, w tym standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży aktywów finansowych, ujmują się na dzień przeprowadzenia (zawarcia) transakcji początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, z wyjątkiem aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, które początkowo ujmowane są w wartości godziwej.

Inwestycje wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub prawa te zostały przeniesione i dokonano przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności. W przypadku braku przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu posiadania aktywa, inwestycje wyłącza się z ksiąg rachunkowych z chwilą utraty kontroli przez Spółkę nad danym aktywem.

2.2.4.3. Wycena instrumentów finansowych na dzień bilansowy

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne zabezpieczające.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz instrumenty pochodne zabezpieczające, wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Dla aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które nie mają ustalonego terminu wymagalności i nie jest możliwe ustalenie ich wartości godziwej, wyceny dokonuje się w cenie nabycia.

Zyski i straty na składniku aktywów finansowych zaliczonym do wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat wykazuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Zyski i straty na składniku aktywów finansowych zaliczonym do dostępnych do sprzedaży ujmują się w kapitale własnym, za wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości tych zysków i strat z tytułu różnic kursowych, które powstają dla aktywów pieniężnych oraz zysków i strat z tytułu odsetek, które byłyby rozpoznane przy wycenie tych pozycji według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. W momencie usunięcia z ksiąg rachunkowych składnika aktywów zaliczonego do dostępnych do sprzedaży, łączne dotychczasowe zyski i straty uprzednio ujęte w kapitale ujmują się w rachunku zysków i strat.

Rozchodu jednakowych inwestycji o różnych cenach nabycia dokonuje się przy wykorzystaniu metody FIFO, tj. rozchód składników aktywów wycenia się kolejno po cenach tych składników, które jednostka nabyła najwcześniej.

Pożyczki i należności, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Po początkowym ujęciu, jednostka dokonuje wyceny wszystkich zobowiązań finansowych, poza zaklasyfikowanymi do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w wysokości zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem:

- zobowiązań finansowych, które powstają wtedy, kiedy transfer aktywów finansowych nie kwalifikuje się do zaprzestania ujmowania (wyłączenia z ksiąg rachunkowych).

Jeżeli transfer aktywów finansowych nie kwalifikuje się do wyłączenia z ksiąg rachunkowych, ponieważ jednostka zatrzymała zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z własności przekazanego składnika aktywów, wtedy jednostka kontynuuje ujmowanie przekazanego składnika aktywów w całości i jednocześnie ujmuje w księgach rachunkowych zobowiązanie finansowe w wysokości kwoty otrzymanej płatności.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.4 Instrumenty finansowe (kontynuacja)

2.2.4.3. Wycena instrumentów finansowych na dzień bilansowy (kontynuacja)

W kolejnych okresach, jednostka ujmuje wszelkie przychody uzyskane z przekazanego składnika aktywów oraz wszelkie wydatki poniesione w związku ze zobowiązaniem finansowym

- umów gwarancji finansowych, które wycenia w wyższej z następujących kwot:
  - wartości ustalonej zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie 2.2.14 Rezerwy lub,
  - wartości początkowej ujętej, pomniejszonej o skumulowaną amortyzację ustaloną zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości Nr 18 *Przychody*.

2.2.4.4. Wartość godziwa

O ile nie istnieją przesłanki wskazujące na fakt, że instrument finansowy nie został nabyty po cenie stanowiącej jego wartość godziwą uznaje się, że wartość godziwą na dzień początkowego ujęcia stanowi cena nabycia danego instrumentu lub - w przypadku zobowiązań finansowych - cena sprzedaży danego instrumentu.

Na dzień bilansowy wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których istnieje aktywny rynek ustala się na podstawie ich bieżącej ceny zakupu / sprzedaży. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów lub zobowiązań finansowych nie jest aktywny (a także w odniesieniu do nienotowanych papierów wartościowych), Spółka ustala wartość godziwą stosując odpowiednie techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie cen z ostatnio przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, porównanie do innych instrumentów, które są w swojej istocie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki/modeli wyceny powszechnie stosowane na rynku, dostosowane do konkretnej specyfiki i parametrów wycenianego instrumentu finansowego oraz sytuacji wystawcy (emitenta).

Oszacowana wartość godziwa odpowiada kwocie możliwej do uzyskania lub koniecznej do zapłaty w celu zamknięcia pozycji otwartych na dzień bilansowy. Dla transakcji, dla których jest to możliwe, wyceny dokonuje się w oparciu o notowania rynkowe. W przypadku transakcji terminowego kupna lub sprzedaży towarów, w celu ustalenia ich wartości godziwej posłużono się cenami terminowymi na daty zapadalności poszczególnych transakcji. W przypadku miedzi oficjalne ceny zamknięcia London Metal Exchange oraz wskaźniki zmienności na dzień bilansowy uzyskuje się z systemu Reuters. W odniesieniu do srebra oraz złota użyto ceny fixing ustalonej, także w dniu bilansowym, na London Bullion Market Association. W przypadku zmienności oraz cen terminowych zastosowano kwotowania od Banków/Brokerów. Stopy procentowe dla walut oraz wskaźniki zmienności ich kursów są uzyskiwane z serwisu Reuters. Kontrakty terminowe i swap na rynku miedzi wyceniane są do rynkowej krzywej terminowej, natomiast w przypadku srebra i kursów walutowych cena terminowa liczona jest na podstawie fixingu i odpowiednich stóp procentowych. Do wyceny opcji azjatyckich na rynkach metali wykorzystuje się aproksymację Levy'ego do metodologii Blacka-Scholesa, natomiast do wyceny opcji europejskich na rynkach walutowych standardowy model Germana-Kohlhagena.

Wartość godziwa nienotowanych dłużnych papierów wartościowych ustalana jest jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowana bieżącą stopą procentową.

Wartość godziwą jednostek uczestnictwa w otwartych gotówkowych funduszach inwestycyjnych ustala się na podstawie wyceny dokonanej przez te fundusze. Wartość godziwa udziałów w zamkniętych funduszach inwestycyjnych ustalana jest na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach finansowych tych funduszy. Wartości godziwe instrumentów finansowych Spółki są ustalane na bazie cen rynkowych lub wycen przy zastosowaniu modeli wyceny wykorzystujących jako dane wejściowe wyłącznie obserwowalne zmienne rynkowe z aktywnych rynków.

2.2.4.5. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy dokonuje się oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość. Do istotnych obiektywnych przesłanek (dowodów) zalicza się przede wszystkim: poważne problemy finansowe u dłużnika, wstąpienie na drogę sądową przeciwko dłużnikowi, zanik aktywnego rynku dla danego instrumentu finansowego, wystąpienie istotnej niekorzystnej zmiany w środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym wystawcy instrumentu finansowego, utrzymywanie się spadku wartości godziwej instrumentu finansowego poniżej poziomu zamortyzowanego kosztu.

Jeżeli takie dowody występują w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączne dotychczasowe straty ujęte w kapitale – ustalone jako różnica pomiędzy ceną nabycia, a aktualną wartością godziwą, pomniejszone o ewentualne straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w rachunku zysków i strat – wyłącza się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.4 Instrumenty finansowe (kontynuacja)

2.2.4.5. Utrata wartości aktywów finansowych (kontynuacja)

Straty z tytułu utraty wartości ujęte w rachunku zysków i strat a dotyczące instrumentów kapitałowych nie podlegają odwróceniu w korespondencji z rachunkiem zysków i strat. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości dłużnych instrumentów finansowych ujmuje się w rachunku zysków i strat, jeżeli w kolejnych okresach, po ujęciu odpisu, wartość godziwa tych instrumentów finansowych wzrosła w wyniku zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu.

Jeżeli występują dowody wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w wysokości zamortyzowanego kosztu, kwota odpisu jest ustalana jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych oryginalną efektywną stopą procentową dla tych aktywów (tj. efektywną stopą procentową wyliczoną na moment początkowego ujęcia dla aktywów opartych na stałej stopie procentowej oraz efektywną stopą procentową ustaloną na moment ostatniego przeszacowania dla aktywów opartych na zmiennej stopie procentowej). Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat. Wartość bilansowa aktywów finansowych jest ustalana poprzez wykorzystanie odrębnego konta dla odpisów aktualizujących (strat kredytowych) wartość tych aktywów.

Należności i pożyczki oraz aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, wyceniane w zamortyzowanym koszcie, poddawane są na każdy dzień bilansowy indywidualnym testom pod kątem wystąpienia przesłanek wskazujących na utratę wartości. Należności, dla których indywidualnie nie ujęto odpisu, a którym można przypisać prawdopodobieństwo utraty wartości ze względu na specyfikę ryzyka kredytowego (związanego np. z rodzajem działalności lub strukturą odbiorców) poddawane są takim testom jako portfel aktywów. Jednakże, ze względu na specyfikę sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A. oraz prowadzenie restrykcyjnej polityki wobec ryzyka kredytowego, Spółka prowadzi przede wszystkim indywidualną analizę należności (bez względu na ich istotność) pod kątem wystąpienia przesłanek i ujmowania odpisów z tytułu utraty wartości.

Odwrócenie odpisu ujmuje się, jeżeli w kolejnych okresach utrata wartości ulega zmniejszeniu i zmniejszenie to może być przypisane do zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu. Odwrócenie odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

2.2.4.6. Wbudowane instrumenty pochodne

Ujęcie początkowe instrumentów pochodnych

Wbudowane instrumenty pochodne wyłącza się z umowy złożonej zawierającej wbudowany instrument pochodny i wprowadza się do ksiąg rachunkowych na dzień jej zawarcia, jeżeli spełnione są wszystkie poniższe warunki:

- umowa zawierająca wbudowany instrument pochodny (umowa mieszana) nie jest wyceniana w wartości godziwej, której zmiany odnoszone są do rachunku zysków i strat,
- charakter wbudowanego instrumentu oraz ryzyka z nim związane nie są ściśle powiązane z charakterem umowy zasadniczej i ryzykami z niej wynikającymi,
- odrębny instrument, którego charakterystyka odpowiada cechom wbudowanego instrumentu pochodnego, spełniałby definicję instrumentu pochodnego,

Ponownej oceny umów pod kątem wydzielenia z nich instrumentów wbudowanych dokonuje się w momencie, kiedy występuje istotna zmiana warunków umowy powodująca znaczne zmiany w przepływach pieniężnych powstających z tej umowy.

Wyżej opisane kryteria w szczególności uznaje się za spełnione dla kontraktów sprzedaży metali lub zakupu materiałów miedzionośnych, dla których cena ustali się po dacie dokonania sprzedaży lub zakupu. W takich przypadkach Spółka wydziela z kontraktu zasadniczego sprzedaży/zakupu wbudowany instrument pochodny. Od momentu wydzielenia, wbudowany instrument pochodny podlega wycenie do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Od dnia wydzielenia wbudowane instrumenty pochodne klasyfikowane są jako aktywa lub zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zmiana stanu wbudowanych instrumentów pochodnych ujmowana jest jako korekta odpowiednio przychodów ze sprzedaży lub kosztu własnego sprzedaży.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.4 Instrumenty finansowe (kontynuacja)

2.2.4.7 Rachunkowość zabezpieczeń

Zabezpieczanie, dla celów rachunkowości, polega na proporcjonalnym kompensowaniu między sobą wyników uzyskiwanych na skutek zmian wartości godziwej przepływów środków pieniężnych wynikających z instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej. W grupie instrumentów zabezpieczających wyróżniane są instrumenty zabezpieczające wartość godziwą, instrumenty zabezpieczające przyszłe przepływy środków pieniężnych oraz instrumenty zabezpieczające udziały w aktywach netto podmiotów zagranicznych. Aktywa finansowe niebędące pochodnym instrumentem finansowym lub zobowiązania finansowe niebędące pochodnym instrumentem finansowym mogą być wyznaczone jako instrument zabezpieczający jedynie dla zabezpieczenia ryzyka walutowego.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ani zabezpieczeń udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych. Instrumenty zabezpieczające wyznacza się jako zabezpieczające przyszłe przepływy środków pieniężnych.

Instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy środków pieniężnych

Instrument pochodny zabezpieczający przepływy środków pieniężnych, to taki instrument pochodny, który:

- służy ograniczeniu zmienności przepływu środków pieniężnych i można go przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym w bilansie składnikiem aktywów lub zobowiązań lub z wysoce prawdopodobną prognozowaną przyszłą transakcją oraz
- będzie miał wpływ na wykazywany zysk lub stratę netto.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne ujmowane są w odrębnej pozycji kapitałów własnych, w takiej części, w jakiej dany instrument stanowi skuteczne zabezpieczenie związanej z nim pozycji zabezpieczanej. Część nieskuteczną odnosi się do rachunku zysków i strat jako pozostałe przychody operacyjne lub pozostałe koszty operacyjne. Zyski lub straty powstałe na instrumentcie zabezpieczającym przepływy pieniężne odnoszone są do rachunku zysków i strat w momencie, gdy dana pozycja zabezpieczana wpływa na rachunek zysków i strat.

Efektywność (skuteczność) zabezpieczenia oznacza stopień, w jakim zmiany przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczaną pozycją, możliwe do przypisania zabezpieczanemu ryzyku, są kompensowane zmianami przepływów pieniężnych związanych z instrumentami zabezpieczającymi.

Jeżeli zabezpieczane przyszłe zobowiązanie lub prognozowana transakcja prowadzą do ujęcia w bilansie niefinansowego składnika aktywów lub zobowiązań, wówczas w chwili ujęcia tego składnika, związane z nim zyski i straty są uwzględnione w cenie nabycia lub innej wartości bilansowej danego składnika aktywów lub zobowiązań.

W ramach rachunkowości zabezpieczeń stosuje się instrumenty zabezpieczające przyszłe przepływy pieniężne. Wyznaczane zabezpieczenia dotyczą przyszłych prognozowanych transakcji przyjętych w Planie Sprzedaży na dany rok. Plany te sporządzane są w oparciu o możliwości produkcyjne na dany okres. Spółka ocenia prawdopodobieństwo wystąpienia tych transakcji jako bardzo wysokie, ponieważ z historycznego punktu widzenia sprzedaż zawsze realizowana była na poziomach założonych w poszczególnych Planach Sprzedaży.

Przy zawieraniu transakcji, Spółka dokumentuje związek pomiędzy instrumentami zabezpieczającymi, a pozycjami zabezpieczanymi, a także cel zawarcia danej transakcji. Spółka dokumentuje również swoją ocenę, zarówno na dzień rozpoczęcia zabezpieczenia, jak i na bieżąco, czy instrumenty zabezpieczające są skuteczne oraz czy w przyszłości oczekuje się wysokiej skuteczności w kompensowaniu zmian przepływów pieniężnych instrumentów zabezpieczających oraz zabezpieczanych pozycji.

Zaprzestanie stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń

Zaprzestaje się ujmowania instrumentów pochodnych jako zabezpieczających, jeżeli instrument pochodny wygaśnie, zostanie sprzedany, wypowiedziany lub zrealizowany lub jeżeli Spółka wycofa wyznaczenie danego instrumentu jako zabezpieczenie. Spółka może podjąć decyzję o ustanowieniu dla danego instrumentu pochodnego nowego powiązania zabezpieczającego, dokonać zmiany przeznaczenia instrumentu pochodnego bądź wyznaczyć go do zabezpieczenia innego rodzaju ryzyka.

Wówczas, dla zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych, zyski lub straty powstałe w okresach, w których zabezpieczenie było efektywne pozostają w kapitałach aż do momentu, w którym zabezpieczana pozycja wpływa na rachunek zysków i strat.

Jeśli zabezpieczenie przyszłego zobowiązania lub prognozowanej przyszłej transakcji przestanie funkcjonować, ponieważ pozycja zabezpieczana przestała spełniać definicję przyszłego zobowiązania, bądź też ze względu na zaistniałe prawdopodobieństwo, że planowana transakcja nie zostanie zawarta, wówczas zysk lub strata netto ujęta w kapitałach zostaje natychmiast przeniesiona do rachunku zysków i strat.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.5 Zapasy

Do zapasów Spółka zalicza:

- materiały,
- półfabrykaty i produkcję w toku,
- wyroby gotowe,
- towary,

Przychód składników zapasów wyceniany jest według następujących zasad:

- materiały i towary – według cen nabycia,
- wyroby gotowe i półfabrykaty – na poziomie rzeczywistych kosztów wytworzenia,
- produkcja w toku – zgodnie z wyceną zapasu produkcji w toku.

Rozchód składników zapasów wyceniany jest według następujących zasad:

- materiały i towary – według cen przeciętnych ustalonych w wysokości średniej ważonej cen danego składnika,
- wyroby gotowe i półfabrykaty – wycena poprzez różnicę pomiędzy wartością końcową zapasu, a przychodem, z uwzględnieniem stanu na bilans otwarcia.

Zapasy wycenia się według następujących zasad:

- materiały i towary – według cen przeciętnych ustalonych jak dla rozchodu,
- wyroby gotowe, półfabrykaty, produkcja w toku – na podstawie narastających rzeczywistych kosztów wytworzenia z uwzględnieniem stanu na bilans otwarcia.

Na dzień bilansowy zapasy wyceniane są według przyjętych powyżej zasad, jednakże na poziomie nie wyższym od wartości ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania. Wartość netto możliwa do uzyskania to szacowana cena sprzedaży dokonywanej w normalnym toku działalności, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia i koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

2.2.6 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług ujmuje się początkowo w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu należności te wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości, przy czym należności z tytułu dostaw i usług z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania należności nie podlegają dyskontowaniu.

Odpisu z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że jednostka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot. Kwotę odpisu aktualizującego stanowi różnica pomiędzy wartością bilansową danego składnika aktywów, a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych według efektywnej stopy procentowej.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ujmowany jest w ciężar rachunku zysków i strat.

Należności niestanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na dzień bilansowy w kwocie wymaganej zapłaty.

Należności o terminie wymagalności powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego kwalifikuje się do aktywów długoterminowych. Do aktywów krótkoterminowych zaliczane są należności o terminie wymagalności przypadającym w okresie do 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Za należności uznaje się:

- **należności z tytułu dostaw i usług** – to jest należności powstałe w wyniku podstawowej działalności operacyjnej Spółki oraz
- **pozostałe należności**, w tym:
  - pożyczki udzielone,
  - inne należności finansowe – to jest należności spełniające definicje aktywów finansowych,
  - inne należności niefinansowe, w tym m.in. zaliczki na dostawy oraz na środki trwałe, środki trwałe w budowie, wartości niematerialne oraz na udziały i akcje w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych; należności od pracowników, jeżeli ich rozliczenie nastąpi w innej formie niż przekazanie środków pieniężnych; a także należności budżetowe,
  - rozliczenia międzyokresowe czynne.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.7 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne bezpieczne krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy od dnia ich założenia, otrzymania, nabycia lub wystawienia oraz o dużej płynności. W skład środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wchodzi również odsetki od ekwiwalentów środków pieniężnych.

2.2.8 Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa będzie odzyskana przede wszystkim poprzez transakcje sprzedaży a nie poprzez kontynuowanie użytkowania, pod warunkiem, iż są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie, z zachowaniem warunków, które są zwyczajowo stosowane przy sprzedaży tych aktywów (lub grup do zbycia) oraz ich sprzedaż jest wysoce uprawdopodobniona.

Bezpośrednio przed początkową kwalifikacją składników aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczonych do sprzedaży, dokonuje się wyceny tych aktywów, tj. ustala się ich wartość bilansową zgodnie z przepisami właściwych standardów. Na moment przekwalifikowania aktywa te wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

2.2.9 Utrata wartości aktywów niefinansowych

Wartości niematerialne, które nie są jeszcze dostępne do użytkowania nie podlegają amortyzacji, lecz są corocznie testowane pod kątem możliwej utraty wartości.

Aktywa podlegające amortyzacji testuje się na utratę wartości, ilekroć jakieś zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują na możliwość niezrealizowania ich wartości bilansowej. Do podstawowych i najistotniejszych zewnętrznych przesłanek świadczących o możliwości zaistnienia utraty wartości zalicza się występowanie w dłuższym okresie wyższej wartości bilansowej aktywów netto Spółki w stosunku do ich rynkowej kapitalizacji, jak również niekorzystne zmiany o charakterze technologicznym, rynkowym i gospodarczym w otoczeniu, w którym Spółka prowadzi działalność, w tym na rynkach, na które przeznaczone są wyroby produkowane przez Spółkę. Na możliwość wystąpienia utraty wartości wskazywać może także wzrost rynkowych stóp procentowych oraz premii za ryzyko uwzględnianych w kalkulacji stopy dyskontowej wykorzystywanej do wyliczania wartości użytkowej aktywów Spółki. Czynniki wewnętrzne uwzględniane przy ocenie wystąpienia utraty wartości aktywów Spółki to przede wszystkim znaczny spadek rzeczywistych przepływów pieniężnych netto w stosunku do przepływów pieniężnych netto z działalności operacyjnej przyjętych w budżecie, zaś w stosunku do pojedynczych składników aktywów ich fizyczne uszkodzenie, utrata przydatności oraz generowanie niższych korzyści ekonomicznych od wydatków poniesionych na ich nabycie bądź wytworzenie, jeżeli składnik aktywów samodzielnie generuje przepływy pieniężne.

Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna to wyższa z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży i wartości użytkowej.

Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości aktywa grupuje się na najniższym poziomie, na jakim generują przepływy pieniężne niezależnie od innych aktywów (ośrodek wypracowujący środki pieniężne).

Dla celów przeprowadzenia testów na utratę wartości ośrodek wypracowujący środki pieniężne ustala się każdorazowo.

Jeżeli przeprowadzony test na utratę wartości wykaże, iż wartość odzyskiwalna (tj. wyższa z dwóch kwot: wartość godziwa pomniejszona o koszty zbycia i wartość użytkowa) danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa od wartości bilansowej, dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości różnicy między wartością odzyskiwaną a wartością bilansową składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne. Odpis z tytułu utraty wartości w pierwszej kolejności przypisuje się do wartości firmy, jeżeli występuje, pozostałą kwotę odpisu alokuje się do poszczególnych aktywów wchodzących w skład ośrodka wypracowującego środki pieniężne proporcjonalnie do udziału wartości bilansowej poszczególnych aktywów w wartości bilansowej całego ośrodka, przy czym w wyniku alokacji odpisu wartość bilansowa składnika aktywów nie może być niższa od najwyższej z trzech kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia, wartości użytkowanej i zera.

Odpis z tytułu utraty wartości ujmuje się w ciężar rachunku zysków i strat.

Niefinansowe aktywa trwałe, inne niż wartość firmy, dla których w okresach wcześniejszych dokonano odpisu z tytułu utraty wartości testuje się na każdy dzień bilansowy pod kątem wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość odwrócenia wcześniej dokonanego odpisu.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.10 Kapitał własny

W sprawozdaniu finansowym Spółki kapitał własny stanowią:

1. Kapitał zakładowy (akcyjny) według wartości nominalnej.
2. Pozostałe kapitały, na które składają się:
  - kapitał z aktualizacji wyceny ustalony w wysokości wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne odpowiadającej skutecznej części zabezpieczenia skorygowany o podatek odroczony.
  - kapitał z aktualizacji wyceny do wartości godziwej aktywów finansowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży skorygowany o podatek odroczony.
3. Zyski zatrzymane, na które składają się:
  - niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych (skumulowane zyski/straty z lat ubiegłych)
  - kapitał zapasowy tworzony zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych,
  - kapitał zapasowy tworzony i wykorzystywany zgodnie ze statutem Spółki,
  - wynik finansowy bieżącego okresu obrotowego.

2.2.11 Zobowiązania

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek Spółki, którego wypełnienie, według oczekiwań, spowoduje wypływ z jednostki środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Do zobowiązań zalicza się:

- zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i leasingu finansowego,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług,
- pozostałe zobowiązania finansowe,
- pozostałe zobowiązania niefinansowe.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług ujmuje się w bilansie w wartości nominalnej. Wartość księgowa tych zobowiązań odpowiada w przybliżeniu wartości określającej wysokość zamortyzowanego kosztu, przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej. Zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług nie dyskontuje się.

Zobowiązania niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

2.2.12 Bienne rozliczenia międzyokresowe kosztów

Rozliczenia międzyokresowe bienne kosztów stanowią zobowiązania przypadające do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom.

Bienne rozliczenia międzyokresowe kosztów stanowią m.in.:

- wynagrodzenia wraz z narzutami wypłacane jednorazowo, dotyczące okresów rocznych,
- zarachowane podatki i opłaty lokalne,
- krótkookresowe rezerwy na niewykorzystane urlopy.

2.2.13 Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów obejmują głównie środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych w budowie oraz prac rozwojowych, rozliczane równolegle do odpisów amortyzacyjnych środków trwałych sfinansowanych z tych źródeł.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.14 Rezerwy

Rezerwy tworzone są, gdy na Spółce ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Rezerwy tworzy się w szczególności z następujących tytułów:

- przyszłe koszty likwidacji kopalń po zakończeniu eksploatacji górniczej, koszty likwidacji obiektów technologicznych (w hutach miedzi) i innych obiektów w przypadkach, w których z przepisów prawa wynika obowiązek ich demontażu i usunięcia po zakończeniu użytkowania i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsc w których się znajdowały,
- skutki toczących się spraw sądowych oraz spraw spornych,
- udzielone gwarancje, poręczenia.

Rezerwy tworzy się w wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy. Jeżeli skutek zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które według oczekiwań będą niezbędne do wypełnienia obowiązku.

Rezerwa na przyszłe koszty związane z likwidacją kopalń i innych obiektów technologicznych tworzona jest na bazie szacunku przewidywanych kosztów likwidacji obiektów i przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu ich eksploatacji. Podstawą szacowania wielkości rezerwy są specjalistyczne opracowania sporządzone w oparciu o prognozy eksploatacji złoża (dla obiektów górniczych) oraz ekspertyzy technologiczno-ekonomiczne sporządzone przez specjalistyczne firmy bądź wykonane w Spółce. Aktualizacji wartości rezerwy dokonuje się na dzień bilansowy.

Kwota rezerwy ustalona na 1 stycznia 2004 r. tj. na dzień przejścia na stosowanie MSSF dla celów sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, ujęta w wartości środków trwałych, została wyliczona w oparciu o fakultatywne wyłączenie określone w MSSF 1 *Zastosowanie MSSF po raz pierwszy*. Począwszy od 1 stycznia 2004 r. wszelkie zmiany wynikające ze zmian wysokości rezerwy ujmowane są zgodnie z KIMS F 1.

Zgodnie z wymogami MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych* rezerwy w bilansie prezentowane są odpowiednio jako krótko i długoterminowe.

2.2.15 Świadczenia pracownicze

Spółka wypłaca świadczenia z tytułu jednorazowych odpraw emerytalno-rentowych, ekwiwalentu węglowego i nagród jubileuszowych zgodnie z Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy.

Zobowiązanie bilansowe z tytułu tych świadczeń równe jest wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na dzień bilansowy z uwzględnieniem zysków i strat aktuarialnych oraz kosztów przeszłego zatrudnienia. Wysokość zobowiązań z tytułu określonych świadczeń szacowana jest na dzień bilansowy przez niezależnego aktuarium metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych. Wartość bieżącą zobowiązania z tytułu określonych świadczeń ustala się poprzez zdyskontowanie szacowanych przyszłych wypływów pieniężnych przy zastosowaniu stóp procentowych obligacji skarbowych wyrażonych w walucie przyszłej wypłaty świadczeń, o terminach zapadalności zbliżonych do terminów regulowania odnośnych zobowiązań. Zgodnie z MSR 19 stopa dyskontowa powinna być oparta o rentowność wysoko płynnych obligacji komercyjnych o niskim stopniu ryzyka. W przypadku braku rozwiniętego rynku takich obligacji, a z taką sytuacją mamy do czynienia w Polsce, należy zastosować występujące na dzień bilansowy rynkowe stopy zwrotu z obligacji skarbowych.

Zyski i straty aktuarialne powiększają lub zmniejszają koszty w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Koszty przeszłego zatrudnienia dotyczące programów określonych świadczeń ujmuje się w rachunku zysków i strat sukcesywnie, metodą liniową przez okres nabywania uprawnień.

KGHM Polska Miedź S.A. uczestniczy w programie składek na rzecz pracowników w ramach Pracowniczych Programów Emerytalnych (PPE). Z tytułu niniejszego Programu nie ciąży na KGHM żaden prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek do wypłaty jakichkolwiek świadczeń na rzecz pracowników w przypadku, gdyby firma ubezpieczeniowa nie posiadała wystarczających środków na pokrycie swoich zobowiązań wobec udziałowców Programu po ustaniu okresu zatrudnienia.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.16 Podatki (w tym odroczony podatek dochodowy)

Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat obejmuje: podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Podatek bieżący wyliczany jest zgodnie z aktualnym prawem podatkowym.

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek i przepisów podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać wtedy, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany a rezerwa rozliczona, przyjmując za podstawę stawki i przepisy podatkowe, które obowiązywały prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzona jest od dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Rezerwa ta nie podlega dyskontowaniu.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się od ujemnych różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi potrącenie różnic przejściowych lub wykorzystanie strat podatkowych.

Aktywa oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzone są bez względu na to, kiedy ma nastąpić ich realizacja.

Nie ujmuje się rezerwy z tytułu podatku odroczonego ani aktywa z tytułu podatku odroczonego, jeżeli wynikają one z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań pochodzących z transakcji, jeżeli transakcja ta:

- nie jest transakcją połączenia jednostek gospodarczych, oraz
- w czasie wystąpienia nie ma wpływu na wynik finansowy brutto ani na dochód podlegający opodatkowaniu. Rezerwy z tytułu podatku odroczonego nie ujmuje się również od różnic przejściowych wynikających z początkowego ujęcia wartości firmy.

Podatek odroczony ujmuje się w rachunku zysków i strat danego okresu, za wyjątkiem przypadku, gdy podatek odroczony:

- dotyczy transakcji czy zdarzeń, które ujmowane są bezpośrednio w kapitale własnym – wówczas podatek odroczony również ujmowany jest w odpowiednim składniku kapitału własnego, lub
- wynika z połączenia jednostek gospodarczych – wówczas podatek odroczony wpływa na wartość firmy lub nadwyżkę udziału w wartości godziwej aktywów netto nad kosztem przejęcia.

Kompensaty aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego dokonuje się, gdy Spółka posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł do przeprowadzenia kompensaty należności i zobowiązań z tytułu bieżącego podatku dochodowego oraz, gdy aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową.

2.2.17 Zobowiązania warunkowe i pozostałe zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązanie warunkowe jest:

- a) możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub nie wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki, lub
- b) obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu, ponieważ:
  - nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub
  - kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

Do zobowiązań warunkowych zalicza się m.in.:

- gwarancje i poręczenia oraz weksle na rzecz osób trzecich, wynikające z umów,
- zobowiązania z tytułu odszkodowań za szkody powstałe w wyniku działalności gospodarczej, od spraw pozostających w postępowaniu,
- zawieszone warunkowo kary za gospodarcze korzystanie ze środowiska naturalnego,
- zobowiązania wynikające z umów wdrożeniowych, obliczone od przyszłych efektów,
- inne zobowiązania warunkowe wynikające z zawartych umów.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.17 Zobowiązania warunkowe i pozostałe zobowiązania pozabilansowe(kontynuacja)

Do pozostałych zobowiązań pozabilansowych zalicza się m.in.:

- zobowiązania wobec Skarbu Państwa z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów,
- zobowiązania wobec jednostek samorządu terytorialnego z tytułu opłat z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów nabytego odpłatnie na rynku wtórnym wyrażone w łącznej wartości przyszłych minimalnych opłat wynikających z umów,
- zobowiązania wobec innych jednostek z tytułu opłat wynikających z zawartych nieodwołalnych umów leasingu operacyjnego, wyrażone w łącznej wartości przyszłych minimalnych opłat wynikających z umowy.

2.2.18 Przychody

Przychody ze sprzedaży ujmuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i opusty. W przypadku transakcji sprzedaży, dla których cena zostanie ustalona po dniu ujęcia sprzedaży w księgach rachunkowych, przychody ujmuje się w wartości ustalonej na bazie cen terminowych z daty rozpoznania sprzedaży. Przychody ze sprzedaży ujęte w wyżej określonej wysokości, koryguje się na każdy dzień bilansowy o zmianę wartości godziwej wbudowanych instrumentów pochodnych, wyodrębnionych z umów zasadniczych sprzedaży zgodnie z opisem w punkcie 2.2.4.6. Przychody ze sprzedaży korygowane są o wynik z rozliczenia instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne, zgodnie z zasadą, że wycenę pochodnego instrumentu zabezpieczającego w części stanowiącej zabezpieczenie efektywne ujmuje się w tej samej pozycji rachunku zysków i strat, w której ujmowana jest wycena pozycji zabezpieczanej w momencie, kiedy pozycja zabezpieczana wpływa na rachunek zysków i strat.

W przychodach ze sprzedaży ujmowane są przychody powstające ze zwykłej działalności operacyjnej Spółki tj. przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów, z uwzględnieniem udzielonych rabatów i innych zmniejszeń ceny sprzedaży.

Ponadto, przychodami okresu sprawozdawczego, wpływającymi na wynik finansowy okresu są **pozostałe przychody operacyjne**, pośrednio związane z prowadzoną działalnością, w tym w szczególności:

- przychody oraz zyski z inwestycji,
- przychody z wyceny i realizacji instrumentów pochodnych handlowych oraz przychody z tytułu realizacji i wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających w części nieefektywnej,
- zyski z tytułu różnic kursowych, za wyjątkiem różnic kursowych powstających na zobowiązaniach stanowiących źródła finansowania działalności Spółki,
- odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, pożyczek i udziałów w jednostkach zależnych i stowarzyszonych,
- rozwiązanie niewykorzystanych rezerw, utworzonych uprzednio w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych,
- zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych.

przychody finansowe, stanowiące przede wszystkim przychody związane z finansowaniem działalności Spółki, w tym:

- zyski z tytułu różnic kursowych netto powstające wyłącznie na zobowiązaniach pochodzących ze źródeł finansowania działalności Spółki (pożyczki, kredyty, obligacje, leasing finansowy itp.),
- zyski z realizacji oraz wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających zobowiązania finansujące działalność Spółki.

Moment ujęcia przychodów

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ujmuje się wtedy, gdy:

- Spółka przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do towarów, wyrobów gotowych i materiałów,
- Spółka przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi towarami, wyrobami gotowymi i materiałami w stopniu, w jakim funkcję taką realizuje wobec zapasów, do których ma prawo własności, ani też nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli,
- kwotę przychodów można wycenić wiarygodnie,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji,
- koszty poniesione oraz te, które zostaną poniesione przez Spółkę w związku z transakcją, można wycenić w sposób wiarygodny.

Przychody ze sprzedaży usług ujmuje się wtedy, gdy:

- kwotę przychodów można wycenić w sposób wiarygodny,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji,
- stopień realizacji transakcji na dzień bilansowy może być określony w wiarygodny sposób,
- koszty poniesione w związku z transakcją oraz koszty zakończenia transakcji mogą być wycenione w wiarygodny sposób.

Przychody z tytułu odsetek ujmuje się według zasady memoriałowej metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie przyznania praw.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.19 Koszty

Za koszty uznaje się uprawdopodobnione zmniejszenie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w inny sposób niż wycofanie środków przez właścicieli.

Koszty ujmuje się w rachunku zysków i strat na podstawie bezpośredniego związku pomiędzy poniesionymi kosztami, a osiągnięciem konkretnych przychodów, tzn. stosując zasadę współmierności, poprzez rachunek rozliczeń międzyokresowych kosztów czynnych i biernych. W przypadku transakcji zakupu materiałów miedzionośnych, dla których cena zostanie ustalona po dniu ujęcia zakupu w księgach rachunkowych, zapas ujmuje się w wysokości oczekiwanej ceny nabycia na datę rozpoznania zapasów. Koszt własny sprzedaży na dzień bilansowy koryguje się na każdy dzień bilansowy o zmianę wartości godziwej wbudowanych instrumentów pochodnych, wyodrębnionych z umów zasadniczych zakupu zgodnie z opisem w punkcie 2.2.4.6.

Rachunek kosztów prowadzony jest w układzie rodzajowym oraz w układzie miejsc powstawania kosztów, przy czym za podstawowy układ sprawozdawczy kosztów w rachunku zysków i strat przyjmuje się wariant kalkulacyjny.

Całkowity koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów stanowi:

- koszt wytworzenia sprzedanych produktów,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów,
- koszty sprzedaży,
- koszty ogólnego zarządu.

Ponadto, kosztami okresu sprawozdawczego, wpływającymi na wynik finansowy okresu są:

pozostałe koszty operacyjne, związane pośrednio z działalnością operacyjną, w tym w szczególności:

- straty z inwestycji finansowych,
- koszty z wyceny i realizacji instrumentów pochodnych handlowych oraz koszty z tytułu realizacji i wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających w części nieefektywnej,
- straty z tytułu różnic kursowych, za wyjątkiem różnic kursowych powstających na zobowiązaniach stanowiących źródła finansowania działalności Spółki,
- odpis z tytułu utraty wartości aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, pożyczek i udziałów w jednostkach zależnych i stowarzyszonych,
- utworzone rezerwy na sprawy sporne, kary i odszkodowania i inne koszty pośrednio związane z działalnością operacyjną,
- przekazane darowizny,
- strata ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych,

a także **koszty finansowe** związane z finansowaniem działalności Spółki, w tym w szczególności:

- odsetki od kredytu bankowego w rachunku bieżącym,
- odsetki od krótkoterminowych i długoterminowych pożyczek, kredytów i innych źródeł finansowania, w tym dyskonto zobowiązań,
- straty z tytułu różnic kursowych netto powstające na zobowiązaniach pochodzących ze źródeł finansowania działalności Spółki,
- zmiany wysokości rezerwy wynikające z przybliżania czasu wykonania zobowiązania (tzw. efekt odwracania dyskonta).

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.20 Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Spółka prowadzi działalność tj. w walucie funkcjonalnej. Sprawozdania finansowe prezentowane są w złotych polskich (PLN), który stanowi walutę funkcjonalną i walutę prezentacji Spółki.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na moment początkowego ujęcia na walutę funkcjonalną:

- po kursie kupna lub sprzedaży walut stosowanych przez bank, w którym następuje transakcja, w przypadku operacji sprzedaży lub kupna walut oraz operacji zapłaty należności lub zobowiązań,
- według średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez NBP obowiązującego na dzień zawarcia transakcji. Kursem obowiązującym na dzień zawarcia transakcji jest średni kurs NBP ogłoszony w ostatnim dniu roboczym poprzedzającym zawarcie transakcji.

Na każdy dzień bilansowy:

- wyrażone w walucie obcej pozycje pieniężne przelicza się przy zastosowaniu obowiązującego w tym dniu kursu zamknięcia, tj. średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez NBP,
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany (tj. średniego kursu NBP ustalonego dla danej waluty) obowiązującego na dzień transakcji oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany (tj. średniego kursu NBP ustalonego dla danej waluty) obowiązującego na dzień ustalenia wartości godziwej.

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych powstałe w wyniku rozliczenia transakcji w walucie obcej oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych inne niż instrumenty pochodne wyrażonych w walutach obcych ujmują się w rachunku zysków i strat. Zyski i straty z tytułu zmiany kursów walut dotyczące wyceny bilansowej instrumentów pochodnych wyrażonej w walucie obcej ujmują się w rachunku zysków i strat jako wycena do wartości godziwej, o ile nie są elementem efektywnej części zmiany wartości godziwej transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne bądź udziały w aktywach netto podmiotów zagranicznych. W takim przypadku są one ujmowane w kapitale własnym, zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Zyski i straty z tytułu zmiany kursów walut dotyczące wyceny bilansowej pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmują się jako element zmian wartości godziwej, natomiast dla zaklasyfikowanych do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, ujmują się w kapitale z aktualizacji wyceny do wartości godziwej.

2.2.21 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego (tj. koszty, które obejmują odsetki oraz inne koszty poniesione przez jednostkę w związku z pożyczaniem środków pieniężnych) ujmowane są w kosztach okresu, którego dotyczą.

2.2.22 Leasing

Umowa leasingu w ramach, której zasadniczo całość ryzyka i wszystkie korzyści z tytułu posiadania aktywów zostały przeniesione na leasingobiorcę, klasyfikuje się jako leasing finansowy. Przedmiot leasingu finansowego ujmują się w aktywach z dniem rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch kwot: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Podlegające amortyzacji aktywa nabyte w ramach leasingu finansowego amortyzowane są przez okres użytkowania aktywów lub okres leasingu, w zależności od tego, który z nich jest krótszy.

Leasing, przy którym znacząca część ryzyka i korzyści z tytułu posiadania pozostaje udziałem leasingodawcy (finansującego) stanowi leasing operacyjny.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2 Polityka rachunkowości (kontynuacja)

2.2.23 Pomoc Państwa

Dotacje niepieniężne ujmuje się w księgach w wartości godziwej.

Pieniężne dotacje państwowe do aktywów prezentuje się w bilansie jako rozliczenia międzyokresowe przychodów.

Dotacji państwowych nie ujmuje się dopóki nie istnieje wystarczająca pewność, że jednostka gospodarcza spełni warunki związane z dotacjami oraz, że dotacje będą otrzymane.

Pieniężne dotacje państwowe ujmuje się w systematyczny sposób jako przychód w poszczególnych okresach, aby zapewnić ich współmierność z odnośnymi kosztami, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować. Nie zwiększają one bezpośrednio kapitału własnego.

Dotacja państwowa, która staje się należna jako forma rekompensaty za już poniesione koszty lub straty lub przyznana jednostce celem udzielenia jej natychmiastowego finansowego wsparcia, bez towarzyszących przyszłych kosztów, zostaje ujęta jako przychód w okresie, w którym stała się należna, wraz z ujawnieniem tego faktu.

Dotacje do przychodów prezentuje się jako przychód, oddzielnie od odnośnych kosztów, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować. Dotacje takie ujmuje się jako przychód niezależnie od tego czy zostały otrzymane w formie środków pieniężnych czy też przybierają formę redukcji zobowiązań.

2.2.24 Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem w KGHM Polska Miedź S.A. ma na celu zachowanie zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, tak aby Spółka mogła generować zwrot dla akcjonariuszy oraz przynosić korzyści pozostałym interesariuszom.

Zgodnie z praktyką rynkową efektywne wykorzystanie kapitału monitorowane jest między innymi na podstawie:

1. Wskaźnika kapitału własnego obliczanego jako stosunek wartości netto aktywów rzeczowych (kapitał własny pomniejszony o wartości niematerialne) do sumy bilansowej.
2. Wskaźnika stanowiącego stosunek zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i leasingu finansowego do EBITDA. EBITDA jest to zysk z działalności operacyjnej po dodaniu amortyzacji.

2.2.25 Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

2.2.26 Rachunek przepływów pieniężnych

Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej prezentuje się metodą pośrednią.

3. Ważne oszacowania i założenia

3.1 Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych

Stosując się do wytycznych MSR 39 w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi, posiadających ustalony termin płatności lub dające się ustalić terminy wymagalności dokonuje się klasyfikacji takich aktywów do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Dokonując takiego osądu, ocenia się intencje i możliwość utrzymywania takich inwestycji do terminu wymagalności. Jeżeli Spółka nie dotrzyma warunków utrzymywania do terminu wymagalności, oprócz sytuacji przewidzianych w MSR 39, będzie zmuszona do przeklasyfikowania wszystkich aktywów ujętych w tej grupie do grupy aktywów dostępnych do sprzedaży. W takiej sytuacji, przeklasyfikowane inwestycje będą wyceniane w wartości godziwej, a nie według skorygowanej ceny nabycia.

Spółka na każdy dzień bilansowy dokonuje analizy mającej na celu określenie istotności wpływu wyodrębnienia wbudowanych instrumentów pochodnych na jej sprawozdanie finansowe. Po przeprowadzeniu analizy Spółka, uznała iż wydzielenie tych instrumentów na dzień 31 grudnia 2008 r. nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

3.2 Wycena rezerw

1. Rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze – odprawy emerytalne lub rentowe, nagrody jubileuszowe oraz ekwiwalent za węgiel wypłacany po okresie zatrudnienia szacuje się przy zastosowaniu metod aktuarialnych. Zmiana wskaźników finansowych będących podstawą szacunku tj.
  - wzrost stopy dyskonta o 1% i wzrost o 1 % wskaźnika wzrostu cen węgla oraz wynagrodzeń spowodowałaby wzrost rezerwy o kwotę 1 873 tys. zł;
  - obniżenie stopy dyskonta o 1% i wzrost o 1 % wskaźnika wzrostu cen węgla oraz wynagrodzeń spowodowałaby wzrost rezerwy o kwotę 305 145 tys. zł;
  - wzrost stopy dyskonta o 1% i obniżenie o 1 % wskaźnika wzrostu cen węgla oraz wynagrodzeń spowodowałaby spadek rezerwy o kwotę 199 640 tys. zł;
  - obniżenie stopy dyskonta o 1% i obniżenie o 1 % wskaźnika wzrostu cen węgla oraz wynagrodzeń spowodowałaby spadek rezerwy o kwotę 1 901 tys. zł.

2. Rezerwy na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych.

Wielkość rezerwy stanowi równowartość zdyskontowanych do wartości bieżącej, oszacowanych kosztów przyszłej likwidacji. Na aktualizację rezerwy na dzień bilansowy mają wpływ poniższe wskaźniki:

a) wskaźnik zmiany cen w sektorze usług budowlano-montażowych publikowany przez GUS,

b) realna stopa dyskontowa skalkulowana w oparciu o rentowność obligacji skarbowych o terminach zapadalności najbardziej zbliżonych do terminów planowanych wpływów finansowych (nominalna stopa dyskontowa) oraz prognozowaną przyszłą stopę inflacji.

Stopy dyskontowe (nominalna i inflacji) ustalane są oddzielnie dla okresów przyszłych, tj. jednego, dwóch i trzech lat oraz łącznie dla okresów od czwartego roku.

Wzrost realnej stopy dyskontowej wykorzystanej przez Zarząd przy szacunku wysokości rezerwy na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych o 1%, spowodowałby spadek wartości bilansowej rezerwy na likwidację zakładów górniczych i obiektów technologicznych o 142 556 tys. zł. Natomiast spadek realnej stopy dyskontowej o 1%, spowodowałby wzrost wartości bilansowej rezerwy o 195 085 tys. zł.

3. Pozostałe rezerwy długoterminowe – ich szacunku dokonuje się przyjmując parametry przyjęte do aktualizacji rezerw na świadczenia pracownicze (nota 19).

3.3 Aktywa i rezerwy na odroczony podatek dochodowy

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się przy zastosowaniu stawek podatkowych, które według dostępnych prognoz będą stosowane na moment zrealizowania aktywa lub rozwiązania rezerwy, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy.

Prawdopodobieństwo realizacji aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego określa się jako pewne.

3. Ważne oszacowania i założenia (kontynuacja)

3.4 Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych

W oparciu o MSR 36 na dzień 31 grudnia 2008 r. Spółka przeprowadziła test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych.

W celu ustalenia wartości użytkowej dokonano analizy zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu średnioważonego kosztu kapitału (WACC) równego 11,24% oraz 3% rezydualnej stopy wzrostu. Test przeprowadzono dla Spółki jako jednego ośrodka wypracowującego środki pieniężne (CGU) z uwagi na brak możliwości przypisania przepływów pieniężnych poszczególnym składnikom przedsiębiorstwa.

Analizę przeprowadzono dla okresu 10 lat w oparciu o prognozowane przepływy pieniężne na podstawie zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą „Strategii KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2009 – 2018”.

Wyliczona w oparciu o przyjęte założenia wartość użytkowa rzeczowych aktywów trwałych wynosi 8 258 505 tys. zł i jest wyższa od ich wartości bilansowej o 3 118 979 tys. zł.

Analiza wrażliwości wartości użytkowej

Rezydualna stopa wzrostu	WACC				
	9%	10%	11%	12%	13%
-1%	8 707 224	7 293 846	6 151 677	5 215 431	4 438 704
0%	9 513 539	7 895 979	6 610 039	5 570 005	4 716 776
1%	10 521 434	8 631 920	7 160 074	5 989 048	5 041 193
2%	11 817 297	9 551 847	7 832 338	6 491 899	5 424 594
3%	13 545 116	10 734 609	8 672 669	7 106 495	5 884 676

3.5 Prezentacja

Przychody i koszty związane z inwestycjami finansowymi Spółka prezentuje w rachunku zysków i strat w pozostałej działalności operacyjnej, uznając, że działalność ta (w szczególności inwestycje w branżę telekomunikacyjną) jest związana z działalnością operacyjną KGHM Polska Miedź S.A. Szczegółowe zasady kwalifikacji przychodów i kosztów zostały opisane w notce nr 2 punkt 2.2.18 i 2.2.19.

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

4. Rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Grunty	14 307	14 307
Budynki i budowle	2 359 313	2 248 789
Urządzenia techniczne i maszyny	2 109 019	1 909 889
Środki transportu	34 848	33 432
Inne środki trwałe	16 236	15 541
Środki trwałe w budowie	981 305	610 672
Razem	5 515 028	4 832 630

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

4. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

Zmiany wartości rzeczowych aktywów trwałych w okresie od 1 stycznia 2007 do 31 grudnia 2008 r.

Nota	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2007 r.							
Wartość brutto	10 875	5 556 456	4 556 875	121 899	58 129	557 360	10 861 594
Umorzenie	-	(3 411 518)	(2 937 744)	(91 177)	(42 597)	-	(6 483 036)
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	-	(257)	-	-	-	(257)
Wartość księgowa netto	10 875	2 144 938	1 618 874	30 722	15 532	557 360	4 378 301
Zmiany w roku 2007							
Rozliczenie środków trwałych w budowie	3 432	163 459	576 715	9 759	3 948	(757 313)	-
Rozliczenie środków trwałych w budowie - inne (leasing, przyjęcie na magazyn, bez efektu)	-	-	-	-	-	(4 508)	(4 508)
Zakup bezpośredni	-	-	-	-	-	812 492	812 492
Zbycie	-	(122)	(9 344)	(2 046)	(52)	-	(11 564)
Likwidacja lub spisanie z ewidencji	-	(14 992)	(160 929)	(3 195)	(1 184)	-	(180 300)
Przeklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży lub zaliczenie do grupy zbycia	-	(3 496)	-	-	-	-	(3 496)
Darowizny i nieodpłatne przejęcia	-	-	-	-	4	-	4
Darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	(176)	-	-	(176)
Inne zmiany	-	6 859	(781)	123	(220)	2 641	8 622
Zmiana wysokości rezerwy na koszty likwidacji	20	-	64 850	-	-	-	64 850
Przeniesienie między grupami	-	1 247	(1 247)	-	-	-	-
Amortyzacja	22	-	(125 222)	(272 768)	(3 929)	-	(408 816)
Zmniejszenie umorzenia z tytułu likwidacji, sprzedaży i inne	-	11 268	162 247	5 142	1 442	-	180 099
Utworzenie odpisu z tytułu utraty wartości	-	-	(2 878)	-	-	-	(2 878)
Stan na 31 grudnia 2007 r.							
Wartość brutto	14 307	5 774 261	4 961 289	126 364	60 625	610 672	11 547 518
Umorzenie	-	(3 525 472)	(3 048 265)	(92 932)	(45 084)	-	(6 711 753)
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	-	(3 135)	-	-	-	(3 135)
Wartość księgowa netto	14 307	2 248 789	1 909 889	33 432	15 541	610 672	4 832 630
Zmiany w roku 2008							
Rozliczenie środków trwałych w budowie	-	197 933	542 623	11 578	4 887	(757 021)	-
Zakup bezpośredni	-	-	-	-	-	1 116 498	1 116 498
Zbycie	-	(2 537)	(4 466)	(844)	(66)	-	(7 913)
Przyjęcie do używania na podstawie umowy leasingu finansowego	-	-	-	463	-	-	463
Likwidacja lub spisanie z ewidencji	-	(115 440)	(198 117)	(4 462)	(2 014)	(68)	(320 101)
Przeklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży lub zaliczenie do grupy zbycia	-	-	-	(7 825)	-	-	(7 825)
Inne zmiany	-	116	1 029	-	(702)	14 170	14 613
Zmiana wysokości rezerwy na koszty likwidacji	20	-	37 850	-	-	-	37 850
Przeniesienie między grupami	-	10 739	(10 739)	-	-	-	-
Amortyzacja	22	-	(121 991)	(335 867)	(7 149)	(4 149)	(469 156)
Zmniejszenie umorzenia z tytułu likwidacji, sprzedaży i inne	-	103 854	204 667	9 982	2 739	-	321 242
Utworzenie odpisu z tytułu utraty wartości	-	-	-	(327)	-	(2 946)	(3 273)
Stan na 31 grudnia 2008 r.							
Wartość brutto	14 307	5 902 922	5 291 619	125 274	62 730	984 251	12 381 103
Umorzenie	-	(3 543 609)	(3 179 465)	(90 099)	(46 494)	-	(6 859 667)
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	-	(3 135)	(327)	-	(2 946)	(6 408)
Wartość księgowa netto	14 307	2 359 313	2 109 019	34 848	16 236	981 305	5 515 028

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych wykorzystywanych w produkcji lub świadczeniu usług ujęta została w rachunku zysków i strat jako koszty sprzedanych produktów w kwocie 454 273 tys. zł (za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. 391 510 tys. zł.) Amortyzacja pozostałych rzeczowych aktywów trwałych, ujęta została w kosztach ogólnego zarządu w kwocie 14 870 tys. zł (za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. 17 293 tys. zł) i w kosztach sprzedaży w kwocie 13 tys. zł (za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. 13 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2008 r. KGHM Polska Miedź S.A. posiada środki transportu na podstawie umowy leasingu finansowego o wartości brutto 464 tys. zł i umorzeniu 39 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2007 r. Spółka nie posiadała rzeczowych aktywów trwałych przyjętych na podstawie umowy leasingu finansowego.

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

4. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	23 020	-
	23 020	-

Na dzień 31 grudnia 2008 r. w bilansie, pozycję aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży stanowią: akcje Polskiego Towarzystwa Reasekuracyjnego S.A o wartości 20 000 tys.zł, wyceniane w wartości godziwej, 5 samochodów osobowych o wartości 536 tys.zł, 1 samolot cywilny o wartości 2 484 tys.zł.

KGHM Polska Miedź S.A. jako leasingodawca oddała do używania na podstawie umowy leasingu operacyjnego następujące rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na dzień				Stan na dzień			
	31 grudnia 2008				31 grudnia 2007			
	Cena nabycia lub koszt wytworzenia	Amortyzacja w okresie	Skumulowane umorzenie	Wartość księgowa netto	Cena nabycia lub koszt wytworzenia	Amortyzacja w okresie	Skumulowane umorzenie	Wartość księgowa netto
Grunty	2 358	-	-	2 358	1 864	-	-	1 864
Budynki i budowle	74 772	1 786	41 981	32 791	78 212	1 851	42 102	36 110
Urządzenia techniczne i maszyny	4 860	213	3 966	894	7 187	219	6 080	1 107
Inne środki trwałe	852	26	817	35	871	26	811	60
Razem	82 842	2 025	46 764	36 078	88 134	2 096	48 993	39 141

Kwota odszkodowań od osób trzecich, ujęta w rachunku zysków i strat, w odniesieniu do tych środków trwałych, które straciły na wartości

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Wartość odszkodowań ujęta w rachunku zysków i strat	1 754	1 776

Informacja o wartości zabezpieczenia spłaty zobowiązań KGHM Polska Miedź S.A. ustanowionego na rzeczowych aktywach trwałych została przedstawiona w nocy 17.1 Zaciągnięte pożyczki

4. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Na dzień 31 grudnia 2008 r. Oddziały Spółki użytkowały grunty, na podstawie prawa wieczystego użytkowania gruntów, o łącznej powierzchni 5 708 ha (na dzień 31 grudnia 2007 r. 5 741 ha).

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
	(ha)	(ha)
Zakłady Górnicze Lubin	53	56
Zakłady Górnicze Polkowice-Sieroszowice	119	119
Zakłady Górnicze Rudna	92	92
Zakłady Wzbogacania Rud	61	61
Huta Miedzi Głogów	2 046	2 047
Huta Miedzi Legnica	206	236
Huta Miedzi Cedynia	48	48
Zakład Hydrotechniczny	3 072	3 071
Jednostka Ratownictwa Górniczo-Hutniczego	2	2
Centralny Ośrodek Przetwarzania Informacji	3	3
Biuro Zarządu	6	6

Prawa te Spółka otrzymała nieodpłatnie z mocy obowiązujących przepisów prawnych. Grunty będące przedmiotem prawa wieczystego użytkowania stanowią tereny przemysłowe związane z podstawową działalnością Spółki, w tym również tereny stref ochronnych, na których przekroczone zostały standardy jakości środowiska na skutek prowadzonej przez Spółkę działalności.

W związku z charakterem użytkowania powyższych gruntów Spółka nie dysponuje wartościami godziwymi praw wieczystego użytkowania na dzień 31 grudnia 2008 r.

Zobowiązania pozabilansowe Spółki z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów oszacowane na podstawie rocznych stawek opłat wynikających z ostatnich decyzji administracyjnych oraz okresu użytkowania gruntów objętych tym prawem.

Łączna wartość przyszłych minimalnych opłat z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Poniżej jednego roku	6 173	5 929
Od jednego roku do pięciu lat	24 472	23 644
Powyżej pięciu lat	351 518	343 526
Razem:	382 163	373 099

Opłaty z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów ujęte w rachunku zysków i strat	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
	5 960	5 490

4. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

Najistotniejsze zadania inwestycyjne ujęte na dzień 31 grudnia 2008 r. w pozycji środki trwałe w budowie

Budowa szybu SW-4	196 452
Budowa szybu Głogów Głęboki - Przemysłowy	194 386
Uzbrojenie rejonu górniczego w ZG Lubin, ZG Polkowice-Sieroszowice, ZG Rudna	95 401
Przebudowa instalacji hydrotransportu z uwzględnieniem bezpośredniego pompowania odpadów z ZWR-ów do składowiska Żelazny Most	47 338
Inwestycje w obiekty elektroenergetyczne i teletechniczne	47 149
Modernizacja pirometalurgii zgodnie z PMP HM Głogów	46 493
Razem	627 219

Najistotniejsze zadania inwestycyjne ujęte na dzień 31 grudnia 2007 r. w pozycji środki trwałe w budowie

Budowa szybu SW-4	153 475
Budowa szybu Głogów Głęboki - Przemysłowy	115 496
Uzbrojenie rejonu górniczego w ZG Lubin, ZG Polkowice- Sieroszowice, ZG Rudna	77 701
Modernizacja pirometalurgii w HM Głogów	32 159
Inwestycje dostosowawcze w ZG Rudna, HM Legnica, HM Głogów	27 128
Inwestycje transportu taśmowego i rurociągów w ZG Lubin, ZG Polkowice - Sieroszowice, ZG Rudna	19 320
Razem	425 279

Umowne zobowiązania inwestycyjne zaciągnięte na dzień bilansowy, ale nieujęte jeszcze w bilansie

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	378 516	259 830
Na nabycie wartości niematerialnych	13 534	9 393
Umowne zobowiązania inwestycyjne, razem:	392 050	269 223

5. Wartości niematerialne

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Koszty prac rozwojowych	1 344	1 421
Oprogramowanie komputerowe	2 250	2 305
Nabyte koncesje, patenty, licencje	27 890	15 015
Inne wartości niematerialne	34 128	34 461
Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	15 292	21 628
Razem	80 904	74 830

5. Wartości niematerialne (kontynuacja)

Zmiany wartości niematerialnych w okresie od 1 stycznia 2007 do 31 grudnia 2008 r.

Nota	Koszty prac rozwojowych	Oprogramowanie komputerowe	Nabyte koncesje, patenty, licencje	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2007r.						
Wartość brutto	9 500	21 444	41 974	37 102	18 189	128 209
Umorzenie	(6 858)	(18 725)	(25 315)	(1 887)	-	(52 785)
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-	-
Wartość księgowa netto	2 642	2 719	16 659	35 215	18 189	75 424
Zmiany w roku 2007						
Przyjęcie z wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	-	467	5 302	-	(5 769)	-
Zakup bezpośredni	-	-	-	-	8 007	8 007
Likwidacja lub spisanie z ewidencji	(737)	(1 239)	(2 568)	(14)	(737)	(5 295)
Inne zmiany	-	-	-	-	2 703	2 703
Amortyzacja	22 (1 154)	(881)	(6 946)	(754)	-	(9 735)
Odpisy z tytułu utraty wartości	(67)	-	-	-	(765)	(832)
Zmniejszenie umorzenia z tytułu likwidacji, sprzedaży i inne	737	1 239	2 568	14	-	4 558
Stan na 31 grudnia 2007r.						
Wartość brutto	8 763	20 672	44 708	37 088	22 393	133 624
Umorzenie	(7 275)	(18 367)	(29 693)	(2 627)	-	(57 962)
Odpisy z tytułu utraty wartości	(67)	-	-	-	(765)	(832)
Wartość księgowa netto	1 421	2 305	15 015	34 461	21 628	74 830
Zmiany w roku 2008						
Przyjęcie z wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	358	939	10 698	-	(11 995)	-
Zakup bezpośredni	-	-	12 148	-	8 879	21 027
Likwidacja lub spisanie z ewidencji	(570)	(2 877)	(4 044)	-	(76)	(7 567)
Inne zmiany	-	-	-	421	(3 116)	(2 695)
Amortyzacja	22 (501)	(994)	(9 971)	(754)	-	(12 220)
Odpisy z tytułu utraty wartości	67	-	-	-	(28)	39
Zmniejszenie umorzenia z tytułu likwidacji, sprzedaży i inne	569	2 877	4 044	-	-	7 490
Stan na 31 grudnia 2008r.						
Wartość brutto	8 551	18 734	63 510	37 509	16 085	144 389
Umorzenie	(7 207)	(16 484)	(35 620)	(3 381)	-	(62 692)
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	(793)	(793)
Wartość księgowa netto	1 344	2 250	27 890	34 128	15 292	80 904

Na dzień 31 grudnia 2008 r. najistotniejsze wartości niematerialne w stosunku do aktywów KGHM Polska Miedź S.A. stanowi dokumentacja dotycząca informacji geologicznej złoża "Głogów Głęboki" zaliczona do kategorii: Inne wartości niematerialne, o wartości bilansowej 29 382 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 30 029 tys. zł) oraz ustanowienie użytkowania górniczego w celu wydobywania rud miedzi ze złoża "Głogów Głęboki" o wartości bilansowej 3 994 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 4 080 tys. zł). Pozostały okres amortyzacji obu składników wartości niematerialnych wynosi 46 lat.

Amortyzacja wartości niematerialnych wykorzystywanych w produkcji lub świadczeniu usług ujęta została w rachunku zysków i strat jako koszty sprzedanych produktów w kwocie 11 319 tys. zł. (za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. 8 771 tys. zł.). Amortyzacja pozostałych wartości niematerialnych, ujęta została w kosztach ogólnego zarządu w kwocie 901 tys. zł (za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. 964 tys. zł).

6. Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone

	akcje i udziały w jednostkach zależnych	akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych
Stan na 1 stycznia 2007 r.		
Wartość według ceny nabycia	2 854 763	438 559
Odpisy aktualizujące	(1 171 554)	-
Wartość księgowa netto na 1 stycznia 2007 r.	1 683 209	438 559
Zmiany w roku 2007		
- nabycie	19 714	-
- objęcie udziałów i akcji	134 726	-
- obniżenie kapitału	(10 051)	-
- odpisy aktualizujące	(24 208)	-
Stan na 31 grudnia 2007 r.		
Wartość według ceny nabycia	2 999 152	438 559
Odpisy aktualizujące	(1 195 762)	-
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2007 r.	1 803 390	438 559
Stan na 1 stycznia 2008 r.		
Wartość według ceny nabycia	2 999 152	438 559
Odpisy aktualizujące	(1 195 762)	-
Wartość księgowa netto na 1 stycznia 2008 r.	1 803 390	438 559
Zmiany w roku 2008		
- nabycie	-	726 390
- objęcie udziałów i akcji	66 680	-
- zbycie		(1 309)
- odpisy aktualizujące	(75 057)	
Stan na 31 grudnia 2008 r.		
Wartość według ceny nabycia	3 065 832	1 163 640
Odpisy aktualizujące	(1 270 819)	-
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2008 r.	1 795 013	1 163 640

W oparciu o MSR 36 na dzień 31 grudnia 2008 r. Spółka przeprowadziła test na utratę wartości akcji i udziałów w jednostkach zależnych, w wyniku którego zidentyfikowała utratę wartości akcji spółki Telefonia Dialog S.A. w kwocie 75 057 tys. zł.

W wyniku utraty walorów technologicznych i przydatności majątku, Dialog S.A. dokonała weryfikacji projekcji finansowych, na podstawie których KGHM Polska Miedź S.A. ustaliła wartość użytkową akcji Dialog S.A. Dokonano analizy zdyskontowanych przepływów pieniężnych, z uwzględnieniem analizy wrażliwości, w oparciu o te projekcje finansowe do roku 2015 zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Spółki przy zastosowaniu średnioważonego kosztu kapitału przyjętego na średnim poziomie 10,5%. Wycena została oparta na 7 letnim okresie prognozy z uwagi na założony w projekcji cykl realizacji inwestycji. Analiza wrażliwości testu na wysokość stosowanej stopy dyskonta (określonej w oparciu o model WACC) wskazuje, że wzrost stopy średnio 0,5 % spowodowałby spadek wyliczonej wartości użytkowej spółki do kwoty 757 581 tys. zł, natomiast spadek stopy dyskontowej o 0,5% spowodowałby wzrost wartość użytkowej do kwoty 900 281 tys. zł.

6. Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone (kontynuacja)

Inwestycje w jednostki zależne Stan na 31 grudnia 2008

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział w kapitale zakładowym %	Udział procentowy posiadanych praw głosu %	Udział pośredni	Wartość bilansowa akcji/udziałów
KGHM CUPRUM Sp. z o.o. - CBR	Wrocław	działalność badawczo-rozwojowa	100	100	-	8 506
KGHM Polish Copper Ltd.	London	handel miedzią	100	100	-	6 903
"MIEDZIOWE CENTRUM ZDROWIA" S.A.	Lubin	usługi medyczne	100	100	-	34 786
KGHM Ecoren S.A.	Lubin	produkcja pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych	100	100	-	272 055
"Energetyka" sp. z o.o.	Lubin	wytwarzanie, dystrybucja i sprzedaż energii elektrycznej i ciepłej	100	100	-	248 793
CBJ sp. z o.o.	Lubin	badania i analizy techniczne	100	100	-	2 918
KGHM Kupferhandelsges. m.b.H.	Wiedeń	handel miedzią	100	100	-	925
POL-MIEDŹ TRANS Sp. z o.o.	Lubin	usługi transportowe	100	100	-	140 418
DIALOG S.A.	Wrocław	świadczenia usług telekomunikacyjnych, telekomunikacja, informatyka i usługi informatyczne	100	100	-	824 926
KGHM Congo S.P.R.L.	Lubumbashi	usługi wydobywania rudy	99,98	99,98	-	-
KGHM Metraco S.A.	Legnica	handel, usługi agencyjne oraz przedstawicielskie	100	100	-	13 476
"Zagłębie" Lubin S.A.	Lubin	uczestnictwo i organizacja profesjonalnych zawodów sportowych	100	100	-	100 000
INTERFERIE S.A.	Lubin	turystyka, hotelarstwo, działalność sanatoryjna	2,06	2,06	63,61	1 500
PeBeKa S.A.	Lubin	budownictwo górnicze, podziemne, budowa tuneli	100	100	-	84 122
PHP "MERCUS" sp. z o.o.	Polkowice	handel, produkcja wiązek przewodów elektrycznych	100	100	-	32 133
KGHM LETIA S.A.	Legnica	promowanie innowacyjności	85,45	85,45	-	23 552

6. Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone (kontynuacja)

Inwestycje w jednostki zależne Stan na 31 grudnia 2007

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział w kapitale zakładowym %	Udział procentowy posiadanych praw głosu %	Udział pośredni	Wartość bilansowa akcji/ udziałów
KGHM CUPRUM Sp. z o.o. - CBR	Wrocław	działalność badawczo-rozwojowa	100	100	-	8 506
KGHM Polish Copper Ltd.	Londyn	handel miedzią	100	100	-	6 903
"MIEDZIOWE CENTRUM ZDROWIA" S.A.	Lubin	usługi medyczne	100	100	-	33 686
KGHM Ecoren S.A.	Lubin	produkcja pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych	100	100	-	272 055
"Energetyka" sp. z o.o.	Lubin	wytwarzanie, dystrybucja i sprzedaż energii elektrycznej i ciepłej	100	100	-	221 475
CBJ sp. z o.o.	Lubin	badania i analizy techniczne	100	100	-	2 918
KGHM Kupferhandelsges. m.b.H.	Wiedeń	handel miedzią	100	100	-	925
POL-MIEDŹ TRANS Sp. z o.o.	Lubin	usługi transportowe	100	100	-	140 418
DIALOG S.A.	Wrocław	świadczenia usług telekomunikacyjnych, telekomunikacja, informatyka i usługi informatyczne	100	100	-	899 983
KGHM Congo S.P.R.L.	Lubumbashi	usługi wydobywania rudy	99,98	99,98	-	-
KGHM Metraco S.A.	Legnica	handel, usługi agencyjne oraz przedstawicielskie	100	100	-	13 476
"Zagłębie" Lubin SSA	Lubin	uczestnictwo i organizacja profesjonalnych zawodów sportowych	100	100	-	100 000
INTERFERIE S.A.	Lubin	turystyka, hotelarstwo, działalność sanatoryjna	2,06	2,06	63,61	1 500
PeBeKa S.A.	Lubin	budownictwo górnicze, podziemne, budowa tuneli	100	100	-	50 308
PHP "MERCUS" sp. z o.o.	Polkowice	handel, produkcja wiązek przewodów elektrycznych	100	100	-	32 133
KGHM LETIA S.A.	Legnica	promowanie innowacyjności	94,95	94,95	-	19 104

6. Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone (kontynuacja)

	31 grudnia 2008		31 grudnia 2007
	POLKOMTEL S.A.	MINOVA-KSANTE Spółka z o.o.	POLKOMTEL S.A.
Siedziba	Warszawa	Polkowice	Warszawa
Udział w kapitale zakładowym %	24,39	30	19,61
Udział procentowy posiadanych praw głosu %	24,39	30	19,61
Suma aktywów	8 913 880	9 740	8 453 373
Zobowiązania długoterminowe	1 293 456	-	1 170 048
Zobowiązania krótkoterminowe	3 684 792	634	3 776 386
Przychody ze sprzedaży	8 482 085	16 760	7 799 020
Zysk netto	1 361 239	3 006	1 358 676

Dnia 26 sierpnia 2008 r. KGHM Polska Miedź S.A. zbyła na rzecz MINOVA – KSANTE Spółka z o.o. 13 500 udziałów tej spółki, stanowiących 30% kapitału zakładowego MINOVA – KSANTE Spółka z o.o. i uprawniających do wykonania 30 % głosów na Zgromadzeniu Wspólników.

Udziały zostały zbyte na podstawie zawartej pomiędzy KGHM Polska Miedź S.A. i MINOVA – KSANTE Spółka z o.o. „Umowy nabycia udziałów w celu umorzenia” z dnia 26 sierpnia 2008 r. Cena zbycia 13 500 udziałów wynosi 8 542 tys. zł (632,75 zł za jeden udział). Zysk ze zbycia MINOVA – KSANTE Spółka z o.o. wynosi 7 233 tys. zł.

Dnia 18 grudnia 2008 r. KGHM Polska Miedź S.A. nabyła od TDC Mobile International A/S 980 486 akcji zwykłych imiennych Polkomtel S.A. o wartości nominalnej 100 zł każda, stanowiących około 4,78% za cenę 176 978 tys. EUR. Cena nabycia akcji Polkomtel S.A. ujęta w księgach rachunkowych KGHM Polska Miedź S.A. wzrosła o 726 390 tys. zł. W wyniku rozliczenia transakcji KGHM Polska Miedź S.A. posiada 24,39 % udziału w kapitale zakładowym Polkomtel S.A.

7. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Udziały i akcje w spółkach nienotowanych na giełdzie	27	9 770	22 270
Udziały w funduszu inwestycyjnym AIG	27	11 264	10 665
Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	27	21 034	32 935

8. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Nota	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Środki pieniężne Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych	59 545	43 893
Długoterminowe aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, razem:	27 59 545	43 893

Spółka jest zobligowana przepisami Ustawy prawo geologiczne i górnicze z 4 lutego 1994 roku (Dz.U. nr 228 poz. 1947 z 14 listopada 2005 r.) oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad tworzenia i funkcjonowania funduszu likwidacji zakładu górniczego (Dz.U. Nr 108, poz. 951) do gromadzenia środków pieniężnych na wyodrębnionym koncie bankowym Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych (FLZG) w celu pokrycia przyszłych kosztów likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych. Ponieważ wykorzystanie tych środków finansowych nastąpi dopiero w latach przyszłych, Spółka uznała, że pomimo tego, iż nie są one inwestowane w długoterminowe instrumenty finansowe, w rzeczywistości występuje ograniczenie dotyczące możliwości ich wykorzystania do zaspokojenia zobowiązań w przeciągu przynajmniej dwunastu miesięcy od dnia bilansowego (MSR 1 par 57 d.) i w związku z tym właściwa jest ich prezentacja w aktywach trwałych.

Zarządzanie środkami FLZG polega przede wszystkim na ich inwestowaniu w krótkoterminowe lokaty lub dłużne papiery wartościowe z datą zapadalności do 1 roku od dnia nabycia. Środki FLZG na dzień bilansowy zostały ulokowane przede wszystkim w krótkoterminowej lokacie, o nominale 59 540 tys. zł.

Informacja o wartości godziwej aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności została zaprezentowana w nocie 27.2.

9. Pochodne instrumenty finansowe

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Aktywa długoterminowe, z tego:			
Instrumenty zabezpieczające		6 501	30 308
Instrumenty handlowe		-	3 087
Aktywa długoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, razem:		6 501	33 395
Aktywa krótkoterminowe, z tego:			
Instrumenty zabezpieczające		711 096	68 075
Instrumenty handlowe		-	13 369
Aktywa krótkoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, razem:		711 096	81 444
Razem aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	27	717 597	114 839
Zobowiązania długoterminowe, z tego:			
Instrumenty handlowe		-	3 087
Zobowiązania długoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, razem:		-	3 087
Zobowiązania krótkoterminowe, z tego:			
Instrumenty zabezpieczające		-	964
Instrumenty handlowe		3 771	13 371
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, razem:		3 771	14 335
Razem zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	27	3 771	17 422

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

9. Pochodne instrumenty finansowe (kontynuacja)

INSTRUMENTY HANDLOWE	Wolumen/ nominał transakcji	Średnioważona cena/kurs	Stan na dzień 31 grudnia 2008				Stan na dzień 31 grudnia 2007			
			Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe		Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe	
Typ instrumentu pochodnego	Cu [tys. t] Ag [tys. troz] Waluty [tys. USD]	Cu [USD/t] Ag [USD/troz] Waluty [USD/PLN]	Krótko- terminowe	Długo- terminowe	Krótko- terminowe	Długo- terminowe	Krótko- terminowe	Długo- terminowe	Krótko- terminowe	Długo- terminowe
Pochodne instrumenty finansowe - Metale - Miedź										
Kontrakty swap	1,35	4 039,92			(3 771)					
Kontrakty opcyjne										
Nabyte opcje sprzedaży							13 369	3 087		
Sprzedane opcje sprzedaży									(13 371)	(3 087)
RAZEM:					(3 771)		13 369	3 087	(13 371)	(3 087)
Instrumenty handlowe - Ogółem					(3 771)		13 369	3 087	(13 371)	(3 087)

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

9. Pochodne instrumenty finansowe (kontynuacja)

							Stan na dzień 31 grudnia 2008		Stan na dzień 31 grudnia 2007	
INSTRUMENTY ZABEZPIECZAJĄCE										
Typ instrumentu pochodnego	Wolumen/ Nominał transakcji	Średnioważo na cena/kurs	Zapadalność/ okres rozliczenia		Okres ujęcia wpływu na wynik		Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe	Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
	Cu [tys. t] Ag [tys. troz] Waluty [tys. USD]	Cu [USD/t] Ag [USD/troz] Waluty [USD/PLN]	Od	Do	Od	Do	Krótko- terminowe	Długo- terminowe	Krótko- terminowe	Długo- terminowe
Pochodne instrumenty finansowe - Metale - Miedź										
Kontrakty swap										(964)
Kontrakty opcyjne										
Collar - nabyte opcje sprzedaży	3	7 300,00	sty-09	mar-09	lut-09	kwi-09	37 604			
Collar - sprzedane opcje kupna	3	9 000,00	sty-09	mar-09	lut-09	kwi-09				
Nabyte opcje sprzedaży	60	6 200,00	sty-09	cze-09	lut-09	lip-09	554 031		63 140	11 951
Syntetyczny put										
RAZEM:							591 635		63 140	11 951
Pochodne instrumenty finansowe - Metale - Srebro										
Kontrakty swap										
Kontrakty opcyjne										
Nabyte opcje sprzedaży	8 800	12,00	sty-09	lis-09	lut-09	gru-09	57 135		4 935	18 357
Nabyte opcje sprzedaży	800	12,00	gru-09	gru-09	sty-10	sty-10		6 501		
Kontrakty collar										
RAZEM:							57 135	6 501	4 935	18 357
Pochodne instrumenty finansowe - Walutowe-PLN/USD										
Kontrakty forward										
Kontrakty opcyjne										
Nabyte opcje sprzedaży	924 000	2,4334	sty-09	gru-09	sty-09	gru-09	62 326			
RAZEM:							62 326			
Instrumenty zabezpieczające - ogółem										
							711 096	6 501	68 075	30 308
									(964)	

Średnioważona cena/kurs zabezpieczenia są wielkościami zagregowanymi, mającymi charakter informacyjny. Ich wykorzystanie w analizach finansowych w niektórych przypadkach może prowadzić do błędnych wniosków. Dotyczy to poziomów zabezpieczenia oraz poziomów partycypacji w instrumentach opcyjnych, w przypadku których symulacje przyszłych rozliczeń mogą wygenerować inne wyniki, kiedy przyjęta zostanie średnioważona cena/kurs wykonania, a inne, kiedy w analizie wykorzystane zostaną poszczególne ceny/kursy wykonania zawartych przez Spółkę transakcji opcyjnych.

10. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności			
Dopłaty do kapitału		53 512	9 000
Pozostałe należności finansowe		1 349	1 480
Pożyczki udzielone		7 000	
Odpisy aktualizujące		-	-
Razem pożyczki i należności finansowe netto	27	61 861	10 480
Inne należności niefinansowe		14	44
Rozliczenia międzyokresowe czynne		25	488
Odpisy aktualizujące		-	-
Razem należności niefinansowe netto		39	532
<hr/>			
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, netto		61 900	11 012
<hr/>			
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności			
Należności z tytułu dostaw i usług		520 436	557 875
Należności z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych	28.1.8	287 146	8 877
Pożyczki udzielone		2 323	1 218
Dopłaty do kapitału		1 500	44 512
Pozostałe należności finansowe		78 548	47 377
Odpisy aktualizujące	28.3.6	(24 408)	(20 839)
Razem pożyczki i należności finansowe netto	27	865 545	639 020
Inne należności niefinansowe, w tym:		378 049	184 462
Z tytułu podatków, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń		374 435	178 752
Rozliczenia międzyokresowe czynne		2 766	2 351
Odpis aktualizujący		(23 859)	(53 554)
Razem krótkoterminowe należności niefinansowe netto		356 956	133 259
<hr/>			
Razem krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, netto		1 222 501	772 279
<hr/>			
Razem należności krótkoterminowe i długoterminowe z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, netto		1 284 401	783 291

Należności z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych stanowią wartość instrumentów pochodnych, których data rozliczenia to 5 stycznia 2009 r. dla salda bilansowego na 31 grudnia 2008 r. oraz 3 stycznia 2008 r. dla salda bilansowego na 31 grudnia 2007 r. Instrumenty te wycenione zostały do wartości godziwej według średniej ceny rozliczenia z miesiąca grudnia 2008 r. oraz grudnia 2007 r. Szczegóły w nocie 28.1.8.

Odpisy aktualizujące wartość należności niefinansowych

		Za okres	
		od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Odpis aktualizujący na początek okresu		53 554	11 007
Odpis utworzony w rachunek zysków i strat	25	170	42 556
Odpis odwrócony w rachunek zysków i strat	24	(5 250)	-
Odpis utworzony na koszty sądowe		6	1
Odpis wykorzystany w trakcie okresu		(24 617)	(1)
Odwrócenie odpisu na koszty sądowe		(4)	(9)
Odpis aktualizujący na koniec okresu		23 859	53 554

11. Zapasy

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Materiały	143 597	127 676
Półprodukty i produkty w toku	1 061 660	1 148 588
Produkty gotowe	238 755	327 223
Towary	2 790	-
Wartość bilansowa zapasów, razem:	1 446 802	1 603 487

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Odpisy aktualizujące wartość zapasów w okresie obrotowym		
Utworzony odpis w koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	62 172	1 388
Odwrócony odpis w kosztach sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(1 077)	(602)

Najistotniejszą pozycję zapasów na dzień 31 grudnia 2008 r. stanowi zapas miedzi. Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości dokonano wyceny zapasów miedzi do poziomu ceny sprzedaży netto ustalonej na podstawie krzywej terminowej z LME dla miesięcy, w których będzie następowała sprzedaż zapasów miedzi. Wartość odpisu wyniosła 58 381 tys. zł.

12. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Nota	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Środki pieniężne w kasie	77	58
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	110 827	1 570
Inne aktywa finansowe o terminie płatności do 3 miesięcy od dnia nabycia	1 682 676	2 533 367
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 793 580	2 534 995
27.1		

Na inne aktywa finansowe o terminie wymagalności do 3 miesięcy od dnia nabycia składają się depozyty w kwocie 1 678 914 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 2 451 985 tys. zł), oraz odsetki od depozytów w kwocie 3 762 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 2 380 tys. zł), dłużne papiery wartościowe na dzień 31 grudnia 2008 r. nie wystąpiły (na dzień 31 grudnia 2007 r. 79 002 tys. zł).

Składniki środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w rachunku przepływów pieniężnych i w bilansie są tożsame.

13. Kapitał akcyjny

	Kapitał zakładowy zarejestrowany	Kapitał zakładowy z przeszacowania do warunków hiperinflacji	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2007 r.	2 000 000	5 413 573	7 413 573
Rozliczenie przeszacowanego kapitału akcyjnego na kapitał zapasowy	-	(5 413 573)	(5 413 573)
Stan na dzień 31 grudnia 2007 r.	2 000 000	-	2 000 000
Stan na dzień 31 grudnia 2008 r.	2 000 000	-	2 000 000

Na dzień 31 grudnia 2008 r. kapitał zakładowy Spółki, zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego wynosił 2 000 000 tys. zł i dzielił się na 200 000 000 akcji serii A, w pełni opłaconych, o wartości nominalnej 10 zł każda. Wszystkie akcje są akcjami na okaziciela. Spółka nie wyemitowała akcji uprzywilejowanych. Każda akcja daje prawo do jednego głosu na walnym zgromadzeniu. Spółka nie posiada akcji własnych. Spółki zależne i stowarzyszone nie posiadają akcji KGHM Polska Miedź S.A. W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2008 r. oraz 31 grudnia 2007 r. nie miały miejsca zmiany wysokości kapitału zakładowego zarejestrowanego i liczby akcji.

Struktura własności

Jedynym akcjonariuszem Spółki posiadającym na dzień 31 grudnia 2008 r. liczbę akcji stanowiącą co najmniej 5% kapitału zakładowego i jednocześnie dającą prawo do takiej samej liczby głosów na walnym zgromadzeniu był Skarb Państwa, który - według zawiadomienia z dnia 16 maja 2007 r. - posiadał 83 589 900 akcji o łącznej wartości nominalnej 835 899 000 zł, co stanowi 41,79% kapitału zakładowego Spółki.

Pozostali akcjonariusze (w tym Deutsche Bank Trust Company Americas, bank depozytowy w programie kwitów depozytowych) posiadali akcje w ilości poniżej 5% kapitału zakładowego - łącznie 116 410 100 akcji o wartości nominalnej 1 164 101 000 zł, co stanowi 58,21% kapitału zakładowego i odpowiada tej samej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu.

Zmiany własności znacznych pakietów akcji

W 2008 r. nie wystąpiły zmiany własności znacznych pakietów akcji.

14. Pozostałe kapitały

		Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne	Razem pozostałe kapitały
	Nota			
Stan na dzień 1 stycznia 2007 r.		8 319	(439 845)	(431 526)
Zysk z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		14 197	-	14 197
Wpływ zawartych skutecznych transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne	28	-	131 890	131 890
Kwota przeniesiona do rachunku zysków i strat z tytułu rozliczenia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		(19 894)	-	(19 894)
Kwota przeniesiona do rachunku zysków i strat z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających	28	-	435 533	435 533
Podatek odroczoney	18	1 083	(117 500)	(116 417)
Suma przychodów/(kosztów)ujętych bezpośrednio w kapitale własnym		(4 614)	449 923	445 309
Stan na dzień 31 grudnia 2007 r.		3 705	10 078	13 783
 Stan na dzień 1 stycznia 2008 r.		 3 705	 10 078	 13 783
Zyski z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		9 992	-	9 992
Wpływ zawartych skutecznych transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne	28	-	1 197 853	1 197 853
Kwota przeniesiona do rachunku zysków i strat z tytułu rozliczenia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		(1 893)	-	(1 893)
Kwota przeniesiona do rachunku zysków i strat z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających	28	-	(579 991)	(579 991)
Podatek odroczoney	18	(1 539)	(119 457)	(120 996)
Suma przychodów/(kosztów)ujętych bezpośrednio w kapitale własnym		6 560	498 405	504 965
Stan na dzień 31 grudnia 2008 r.		10 265	508 483	518 748

Prezentowany w pozostałych kapitałach, kapitał z aktualizacji wyceny ustalony w wysokości wartości godziwej instrumentów zabezpieczających w skutecznej części zabezpieczeń oraz wyceny do wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży nie podlega podziałowi.

15. Zyski zatrzymane

	Kapitał zapasowy tworzony zgodnie z wymogami KSH art. 396	Kapitał zapasowy tworzony z zysku zgodnie ze statutem	Zysk/(strata) z lat ubiegłych	Razem zyski zatrzymane
Stan na dzień 1 stycznia 2007 r.	660 000	1 344 961	(871 194)	1 133 767
Zysk netto okresu obrotowego	-	-	3 798 826	3 798 826
Suma ujętych przychodów/(kosztów)	-	5 414 703	(3 395 130)	2 019 573
Rozliczenie przeszacowanego kapitału akcyjnego na kapitał zapasowy	-	5 413 573	-	5 413 573
Przekazanie na kapitał zapasowy	-	1 130	(1 130)	-
Dywidenda uchwalona wypłacona	-	-	(3 394 000)	(3 394 000)
Stan na dzień 31 grudnia 2007 r.	660 000	6 759 664	(467 498)	6 952 166
Stan na dzień 1 stycznia 2008 r.	660 000	6 759 664	(467 498)	6 952 166
Zysk netto okresu obrotowego	-	-	2 920 378	2 920 378
Suma ujętych przychodów/(kosztów)	-	(2 267 498)	467 498	(1 800 000)
Przekazanie na kapitał zapasowy	-	1 998 825	(1 998 825)	-
Pokrycie straty z kapitału zapasowego	-	(4 266 323)	4 266 323	-
Dywidenda uchwalona wypłacona	-	-	(1 800 000)	(1 800 000)
Stan na dzień 31 grudnia 2008 r.	660 000	4 492 166	2 920 378	8 072 544

Na podstawie Kodeksu Spółek Handlowych Spółka tworzy obowiązkowe odpisy z zysku na kapitał zapasowy w celu pokrycia ewentualnych (przyszłych) lub istniejących strat w wysokości, co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, aż do czasu, gdy wartość kapitału zapasowego osiągnie poziom co najmniej 1/3 kapitału zakładowego zarejestrowanego. Tak utworzony kapitał zapasowy nie podlega podziałowi, może być wykorzystany tylko na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. kapitał zapasowy z tytułu obowiązkowego odpisu w Spółce wynosi 660 000 tys. zł, ujęty jest w pozycji kapitału: Zyski zatrzymane.

16. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

		Stan na dzień	
	Nota	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		10 912	4 698
Inne zobowiązania finansowe		12 676	
Zobowiązania finansowe, razem (zakres MSSF7)	27	23 588	4 698
Rozliczenia międzyokresowe przychodów		1 374	1 607
Zobowiązania niefinansowe, razem		1 374	1 607
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, razem			
		24 962	6 305
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		694 956	560 957
Zobowiązania z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych	28.1.8	35 395	3 304
Inne zobowiązania finansowe		17 888	109 813
Zobowiązania finansowe, razem (zakres MSSF7)	27	748 239	674 074
Pozostałe zobowiązania finansowe (MSR 19 Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń)		132 393	139 337
Ogółem zobowiązania finansowe		880 632	813 411
Zobowiązania z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych		183 613	261 633
Inne zobowiązania niefinansowe		43 762	76 234
Fundusze specjalne		73 926	56 104
Rozliczenia międzyokresowe przychodów		1 077	22 616
Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów		293 078	280 843
Zobowiązania niefinansowe, razem		595 456	697 430
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, razem			
		1 476 088	1 510 841
Ogółem zobowiązania długoterminowe i krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania			
		1 501 050	1 517 146

Zobowiązania z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych stanowią wartość instrumentów pochodnych, których data rozliczenia przypada na 5 stycznia 2009 r. dla salda bilansowego na 31 grudnia 2008 r. oraz 3 stycznia 2008 r. dla salda bilansowego na 31 grudnia 2007 r. Instrumenty te wycenione zostały do wartości godziwej według średniej ceny rozliczenia z miesiąca grudnia 2008 r. oraz grudnia 2007 r. Szczegóły w notce 28.1.8.

W rozliczeniach międzyokresowych biernych kosztów kwotę, 213 611 tys. zł. stanowią rezerwy na przyszłe wynagrodzenia na poczet nagrody rocznej stosownie do postanowień Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników KGHM Polska Miedź S.A.

17. Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Długoterminowe kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego			
Pożyczki	27	3 000	7 000
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	27	14 173	13 319
Długoterminowe kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, razem		17 173	20 319
Krótkoterminowe kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego			
Pożyczki	27	4 012	6 022
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	27	3 108	2 590
Krótkoterminowe kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, razem		7 120	8 612
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, razem	27	24 293	28 931

17.1 Zaciągnięte pożyczki

Stan na dzień 31 grudnia 2008 roku

Waluta kredytu	Stopa referencyjna	Wartość pożyczki na dzień bilansowy	Z tego o terminie spłaty przypadającym w roku:	
			2009 (krótkoterminowe)	2010 (długoterminowe)
PLN	Stała	7 012	4 012	3 000

Stan na dzień 31 grudnia 2007 roku

Waluta kredytu	Stopa referencyjna	Wartość pożyczki na dzień bilansowy	Z tego o terminie spłaty przypadającym w roku:		
			2008 (krótkoterminowe)	2009 (długoterminowe)	2010 (długoterminowe)
PLN	Stała	13 022	6 022	4 000	3 000

Na dzień 31 grudnia 2008 r. Spółka posiada zobowiązanie z tytułu pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 7 012 tys. zł, z czego 7 000 tys. zł. z terminem spłaty 16 września 2010 r. oraz 12 tys. zł z terminem spłaty 25 stycznia 2009 r. Oprocentowanie powyższych zobowiązań wynosi 4%.
Spłata pożyczki zabezpieczona jest przez wystawiony weksel in blanco oraz oświadczenie o poddaniu się rygorowi egzekucji.

KGHM Polska Miedź S.A. na mocy zawartych umów posiadała do 28 marca 2008 r. przyznane jej linie kredytowe w rachunku bieżącym. Ze względu na pozytywne przepływy pieniężne z działalności operacyjnej oraz znaczne salda środków pieniężnych KGHM Polska Miedź S.A. nie przedłużyła umowy o przyznanie jej linii kredytowych.

17. Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (kontynuacja)

17.2 Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

Na dzień 31 grudnia 2008 r. najistotniejszą pozycję w zobowiązaniach z tytułu leasingu stanowi zobowiązanie o wartości bilansowej 16 903 tys. zł., które wynika z umowy zawartej ze Skarbem Państwa. Jej przedmiotem jest udostępnienie przez Skarb Państwa, za wynagrodzeniem, informacji geologicznej. Celem nabycia powyższych informacji było przygotowanie wniosku koncesyjnego dla uzyskania koncesji na wydobycie rud ze złoża Głogów Głęboki - Przemysłowy. Koncesję przyznano w listopadzie 2004 r. Płatności na rzecz Skarbu Państwa dokonywane są w 10 równych ratach. Ostatnie zobowiązanie zostanie uregulowane 30 czerwca 2014 r. Zobowiązanie nie jest oprocentowane, w księgach Spółki zostało ujęte w wartości zdyskontowanej. Ponieważ walutą, w której realizowane są płatności jest EUR, występuje narażenie na ryzyko walutowe związane ze zmianą kursu wymiany waluty na dzień regulowania zobowiązania. Wartość bilansowa zobowiązania z tytułu powyższej umowy wynosi 16 903 tys. zł (4 051 tys. EUR), natomiast wartość bilansowa wartości niematerialnej z tego tytułu wynosi na dzień bilansowy 29 382 tys. zł.

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2008 roku

	2009 (krótkoterminowe)	2010	2011	2012 - 2013	2014	Razem
Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych	3 187	3 192	3 192	6 338	3 087	18 996
Przyszłe koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	79	147	232	743	514	1 715
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	3 108	3 045	2 960	5 595	2 573	17 281

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2007 roku

	2009 (krótkoterminowe)	2009	2010	2011-2012	2013 i później	Razem
Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych	2 651	2 651	2 651	5 301	5 301	18 555
Przyszłe koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	61	172	281	869	1 263	2 646
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	2 590	2 479	2 370	4 432	4 038	15 909

18. Odroczony podatek dochodowy - zmiana stanu

	Nota	Za okres	
		od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu obrotowego		509 119	640 783
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu obrotowego		348 338	350 786
Nadwyżka aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego nad rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu obrotowego, z tego:		160 781	289 997
Zmiany w ciągu roku			
Obciążenie wyniku finansowego	29	(288 733)	(299 299)
Uznanie wyniku finansowego	29	217 432	286 500
Pomniejszenie kapitału własnego	14	(191 411)	(283 557)
Zwiększenie kapitału własnego	14	70 415	167 140
Nadwyżka (rezerwy)/aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu obrotowego, z tego:		(31 516)	160 781
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu obrotowego		499 221	509 119
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu obrotowego		530 737	348 338

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

18. Odroczony podatek dochodowy - zmiana stanu (kontynuacja)

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wartościach przed kompensatą

	Stan na 1 stycznia 2007 r. wg stawki 19%	Uznanie/(Obciążenie) wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych i straty podatkowej	Zwiększenie/(Zmniejszenie) kapitału własnego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Stan na 31 grudnia 2007 r. wg stawki 19%
Różnice kursowe	16 807	(13 106)	-	3 701
Odsetki	8	(2)	-	6
Odpisy aktualizujące wartość należności	7 780	6 564	-	14 344
Krótkookresowe rezerwy z tytułu wynagrodzeń	48 623	5 061	-	53 684
Świadczenia na rzecz pracowników (urlopy)	3 762	(748)	-	3 014
Rezerwa na likwidację kopalń i innych obiektów technologicznych	87 192	17 372	-	104 564
Wycena transakcji terminowych	114 381	(52 998)	-	61 383
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających	125 805	1 512	(117 500)	9 817
Różnice amortyzacji	10 766	96	-	10 862
Zobowiązania na przyszłe świadczenia pracownicze	164 750	9 915	-	174 665
Niewypłacone wynagrodzenia z narzutami	44 150	7 665	-	51 815
Pozostałe	16 759	4 505	-	21 264
Razem	640 783	(14 164)	(117 500)	509 119
	Stan na 1 stycznia 2008r. wg stawki 19%	Uznanie/(Obciążenie) wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych i straty podatkowej	Zwiększenie/(Zmniejszenie) kapitału własnego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Stan na 31 grudnia 2008 r. wg stawki 19%
Różnice kursowe	3 701	(3 701)	-	-
Odsetki	6	(3)	-	3
Odpisy aktualizujące wartość należności	14 344	(5 801)	-	8 543
Krótkookresowe rezerwy z tytułu wynagrodzeń	53 684	(4 674)	-	49 010
Świadczenia na rzecz pracowników (urlopy)	3 014	495	-	3 509
Rezerwa na likwidację kopalń i innych obiektów technologicznych	104 564	12 738	-	117 302
Wycena transakcji terminowych	61 383	(23 233)	-	38 150
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających	9 817	(8 158)	(119)	1 540
Różnice amortyzacji	10 862	1 745	-	12 607
Zobowiązania na przyszłe świadczenia pracownicze	174 665	24 641	-	199 306
Niewypłacone wynagrodzenia z narzutami	51 815	(3 585)	-	48 230
Pozostałe	21 264	(243)	-	21 021
Razem	509 119	(9 779)	(119)	499 221

18. Odroczony podatek dochodowy - zmiana stanu (kontynuacja)

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wartości przed kompensatą

	Stan na 1 stycznia 2007 r. wg stawki 19%	(Uznanie)/Obciążenie wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	(Zwiększenie)/Zmniejszenie kapitału własnego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Stan na 31 grudnia 2007 r. wg stawki 19%
Różnice kursowe	9 147	(7 502)	-	1 645
Odsetki	782	2 222	-	3 004
Wycena transakcji terminowych	46 445	(36 889)	-	9 556
Różnice amortyzacji	289 892	31 442	-	321 334
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	1 887	-	(1 083)	804
Pozostałe	2 633	9 362	-	11 995
Razem	350 786	(1 365)	(1 083)	348 338

	Stan na 1 stycznia 2008 r. wg stawki 19%	(Uznanie)/Obciążenie wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	(Zwiększenie)/Zmniejszenie kapitału własnego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Stan na 31 grudnia 2008 r. wg stawki 19%
Różnice kursowe	1 645	(1 645)	-	-
Odsetki	3 004	(1 797)	-	1 207
Wycena transakcji terminowych	9 556	49 942	-	59 498
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających	-	-	119 338	119 338
Różnice amortyzacji	321 334	26 687	-	348 021
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	804	-	1 539	2 343
Pozostałe	11 995	(11 665)	-	330
Razem	348 338	61 522	120 877	530 737

19. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych

	OGÓŁEM zobowiązania	nagrody jubileuszowe	odprawy emerytalno - rentowe	ekwiwalent węglowy
Wartość bieżąca zobowiązania stan na 1 stycznia 2007 r.	879 756	237 412	172 201	470 143
Koszty odsetek	41 242	11 091	8 144	22 007
Koszty bieżącego zatrudnienia	32 872	13 650	9 434	9 788
Wyплаcone świadczenia	(70 297)	(30 186)	(16 713)	(23 398)
Straty aktuarialne	46 683	11 241	6 905	28 537
Wartość bieżąca zobowiązań stan na 31 grudnia 2007 r.	930 256	243 208	179 971	507 077
Koszty przeszłego zatrudnienia nieuwjęte do dnia bilansowego	(10 961)	-	(10 961)	-
Wartość bilansowa zobowiązań stan na 31 grudnia 2007 r.	919 295	243 208	169 010	507 077
z tego :				
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	853 096	216 515	153 330	483 251
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	66 199	26 693	15 680	23 826

	OGÓŁEM zobowiązania	nagrody jubileuszowe	odprawy emerytalno - rentowe	ekwiwalent węglowy
Wartość bieżąca zobowiązania stan na 1 stycznia 2008r.	930 256	243 208	179 971	507 077
Koszty odsetek	51 104	13 284	10 066	27 754
Koszty bieżącego zatrudnienia	34 660	14 106	9 950	10 604
Wyплаcone świadczenia	(71 486)	(31 564)	(13 824)	(26 098)
(Zyski)/Straty aktuarialne	113 727	3 266	(5 272)	115 733
Wartość bieżąca zobowiązań stan na 31 grudnia 2008 r.	1 058 261	242 300	180 891	635 070
Koszty przeszłego zatrudnienia nieuwjęte do dnia bilansowego	(9 275)	-	(9 275)	-
Wartość bilansowa zobowiązań stan na 31 grudnia 2008 r.	1 048 986	242 300	171 616	635 070
z tego :				
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	975 697	214 775	155 704	605 218
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	73 289	27 525	15 912	29 852

19. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych (kontynuacja)

Stan na dzień	Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych
31 grudnia 2008 r.	1 048 986
31 grudnia 2007 r.	919 295
31 grudnia 2006 r.	867 109
31 grudnia 2005 r.	831 352
31 grudnia 2004 r.	727 011

Łączna kwota kosztów ujętych w rachunku zysków i strat z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych

Koszty ujęte w rachunku zysków i strat, razem	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Koszty bieżącego zatrudnienia	34 660	32 872
Koszty odsetek	51 104	41 242
Zyski aktuarialne	113 727	46 683
Koszty przeszłego zatrudnienia	1 687	1 686
	201 178	122 483

Zmiana wartości zysków/strat aktuarialnych spowodowana jest zmianą założeń w zakresie stopy wzrostu dyskonta, wzrostu cen węgla oraz wzrostu wynagrodzeń.

Do aktualizacji rezerwy na koniec bieżącego okresu Spółka przyjęła parametry na podstawie dostępnych prognoz inflacji, analizy wzrostu wskaźników cen węgla i najniższego wynagrodzenia oraz przewidywanej rentowności wysoce płynnych papierów wartościowych.

Główne przyjęte założenia aktuarialne:	2009	2010	2011	2012 i następne
- stopa dyskonta	6,00%	5,60%	5,50%	5,50%
- stopa wzrostu cen węgla	13,00%	3,50%	3,50%	3,50%
- stopa wzrostu najniższego wynagrodzenia	0,00%	4,50%	4,50%	4,50%
- przewidywana inflacja	4,50%	3,50%	3,50%	3,50%
- przewidywany przyszły wzrost wynagrodzeń	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

20. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia

	Nota	OGÓŁEM	koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych	koszty likwidacji środków trwałych	sprawy w toku i postępowaniu sądowym	pozostałe rezerwy
Stan rezerw na 1 stycznia 2007 r.		524 560	459 254	5 287	15 372	44 647
Utworzenie rezerw		27 117	-	-	352	26 765
Zmiany wynikające ze zmian rezerw po aktualizacji szacunków		81 382	82 847	-	-	(1 465)
Zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżania czasu wykonania zobowiązania (efekt zwijania dyskonta)	26	26 302	24 922	226	-	1 154
Wykorzystanie rezerw		(13 615)	(3 839)	(142)	(149)	(9 485)
Rozwiązanie rezerw		(1 234)	(226)	(561)	(356)	(91)
Odpis na Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych		(12 647)	(12 647)	-	-	-
Stan rezerw na 31 grudnia 2007 r.		631 865	550 311	4 810	15 219	61 525
z tego :						
rezerwy długoterminowe		556 589	527 623	4 272	-	24 694
rezerwy krótkoterminowe		75 276	22 688	538	15 219	36 831

	Nota	OGÓŁEM	koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych	koszty likwidacji środków trwałych	sprawy w toku i postępowaniu sądowym	pozostałe rezerwy
Stan rezerw na 1 stycznia 2008 r.		631 865	550 311	4 810	15 219	61 525
Utworzenie rezerw		5 235	124	754	2 713	1 644
Zmiany wynikające ze zmian rezerw po aktualizacji szacunków		42 767	39 469	(22)	-	3 320
Zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżania czasu wykonania zobowiązania (efekt zwijania dyskonta)	26	38 091	37 289	217	-	585
Wykorzystanie rezerw		(44 021)	(9 687)	-	(1 163)	(33 171)
Rozwiązanie rezerw		(12 205)	(230)	(38)	(11 937)	-
Odpis na Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych		(14 351)	(14 351)	-	-	-
Pozostałe		(12 591)	-	-	-	(12 591)
Stan rezerw na 31 grudnia 2008 r.		634 790	602 925	5 721	4 832	21 312
z tego :						
rezerwy długoterminowe		591 320	574 224	2 467		14 629
rezerwy krótkoterminowe		43 470	28 701	3 254	4 832	6 683

20. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia (kontynuacja)

Na dzień 31 grudnia 2008 r. najistotniejszą pozycję w rezerwach na pozostałe zobowiązania stanowi **rezerwa na koszty przyszłej likwidacji zakładów górniczych i innych obiektów technologicznych** o wartości bilansowej 602 925 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 550 311 tys. zł), tworzona zgodnie z metodologią wynikającą z Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

Harmonogram likwidacji oraz szacunek jej kosztów opracowywany jest począwszy od roku 2001, przez podmiot zależny – KGHM Cuprum Sp. z o.o. CBR. Aktualizacja kosztów bazowych, skalkulowanych w opracowaniu z roku 2001, dokonywana jest okresowo, generalnie w oparciu o wskaźniki zmian cen produkcji budowlano-montażowej, które są publikowane przez GUS, z uwzględnieniem zmiany stanu składników majątkowych. Wyjątek stanowią tutaj obiekty szybów kopalń. W roku 2006 dokonano przeszacowania kosztów likwidacji szybów w związku z zakończeniem prac nad dokumentacją pt.: „Opracowanie projektu likwidacji szybów P-III i P-IV Rejon Polkowice Wschodnie oraz projektu wybierania złoża zalegającego w filarach ochronnych tych szybów – etap III. 1. Projekt likwidacji szybów P-III, 2. Projekt Likwidacji szybu P-IV” przygotowanego przez Cuprum i uzyskaniem dla niej pozytywnej opinii Komisji ds. Zagrożeń Wodnych, Gospodarki Odpadami oraz Likwidacji Zakładów Górniczych przy Wyższym Urzędzie Górniczym – uchwała Nr 2/2007 z dnia 06 września 2007 r. Szczegółowa informacja zawarta w projektach technicznych wykonanych dla szybów P-III i P-IV Rejon Polkowice Wschodnie była podstawą do weryfikacji prognoz w zakresie kosztów likwidacji pozostałych szybów w KGHM Polska Miedź S.A.

Kolejne aktualizacje dokonywane są w wypadku wystąpienia istotnych zdarzeń gospodarczych, które mogą rzutować na wielkość rezerwy. Aktualizacja dokonana w roku 2007 dotyczyła głównie harmonogramu likwidacji i związana była z przyjęciem przez Ministerstwo Środowiska w styczniu 2007 r. dodatków do projektów zagospodarowania złóż rud miedzi w KGHM Polska Miedź S.A., stanowiących formalną podstawę działalności górniczej Spółki. Zakłada się w nich prowadzenie wydobywania do roku 2040.

Największym obiektem przewidzianym do likwidacji (rekultywacji), mającym jednocześnie najbardziej znaczący udział w kosztach likwidacji wszystkich obiektów technologicznych, jest składowisko odpadów poflotacyjnych „Żelazny Most” wraz z siecią hydrotransportu i kubaturowymi obiektami hydrotechnicznymi. Składowisko odpadów poflotacyjnych „Żelazny Most” jest obiektem hydrotechnicznym wykonanym poprzez obwałowanie obwodowe obniżonego terenu. Stanowi ono jednocześnie centralny obiekt gospodarki wodnej. Wielkość i charakter tego składowiska wymaga (oprócz prac zabezpieczających - rekultywacyjnych prowadzonych na bieżąco w postaci formowania skarp zbiornika przez biologiczne pokrycie) kilku etapów rekultywacji i zagospodarowania. Decyduje o tym również podstawowe założenie, że funkcjonowanie składowiska odpadów poflotacyjnych „Żelazny Most” odbywać się będzie do końca pracy kopalń i zakładów wzbogacania rudy. W końcowym okresie eksploatacji tego składowiska celowym będzie przejście na centralny zrzut odpadów, w miejsce dotychczasowego, obwodowego, w celu wypełnienia akwenu i stworzenia gruboziarnistego podłoża do rekultywacji wewnątrz składowiska. Po zaprzestaniu deponowania odpadów w składowisku „Żelazny Most”, w okresie likwidacji kopalń, zrzut wód kopalnianych odbywać się będzie z ominięciem tego składowiska. Zgodnie z bieżącym planem prace przygotowawcze do likwidacji składowiska i częściowa rekultywacja rozpoczną się w 2025 r. i przebiegać będą do 2037 r. Od 2038 r. rozpocznie się zasadniczy etap likwidacji składowiska, a jego zakończenie przewidziane jest na 2047 r. W międzyczasie, tj. od 2025 r. do 2040 r., zlikwidowane zostaną rurociągi i towarzyszące im kubaturowe obiekty hydrotechniczne, których likwidacja prowadzona będzie w sposób zakładający demontaż, odzysk złomu oraz wykorzystanie elementów betonowych jako podkładu do utwardzania (po wcześniejszym skruszeniu). Natomiast dla powierzchni składowiska „Żelazny Most”, jako możliwe i racjonalne rozwiązanie przyjęto zastosowanie bezglebowej metody rekultywacji. Przewiduje się zadrzewienie całości terenu, jak dla zieleni ochronnej po uprzednim przygotowaniu powierzchni składowiska. Równocześnie założono zastosowanie do rekultywacji wyselekcjonowanych gatunków traw oraz ich mieszanek, przy wykorzystaniu mineralnych dodatków ulepszających podłoże z wykorzystaniem odpowiednich technik uprawy i nawożenia. Taka metoda rekultywacji jest porównywalna do stosowanych w krajach Unii Europejskiej. Obecnie KGHM CUPRUM Sp. z o.o. CBR, we współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym z Wrocławia, prowadzi badania w tym zakresie. W projekcie likwidacji założono 10 letni okres monitoringu dla obiektu.

Sposób szacowania rezerwy przez Spółkę ma charakter ostrożnego podejścia do wyceny. Wykazywana w bilansie kwota rezerwy stanowi równowartość zdyskontowanych do wartości bieżącej, oszacowanych kosztów przyszłej likwidacji poszczególnych obiektów. Spółka dokonuje aktualizacji wartości rezerwy na koniec każdego kwartału przy użyciu w modelu dyskontowym wskaźników, które opisane zostały w notce 3.2.

Stan rezerwy na likwidację jest korygowany o wartość odpisu na fundusz likwidacji zakładu górniczego utworzonego na podstawie art. 26 c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze DZ. U. Nr 110, poz. 1190, i wyliczonego zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad tworzenia i funkcjonowania funduszu likwidacji zakładu górniczego, tj. rocznie w wysokości 3 % odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych zakładu górniczego. Środki pieniężne zasilające konto Funduszu w związku z dokonywanym odpisem są inwestowane przez Spółkę w bezpieczne krótkoterminowe papiery wartościowe lub w lokaty krótkoterminowe. Przychody z tych inwestycji zwiększają wartość Funduszu, a Spółka nie pobiera z tego tytułu żadnego wynagrodzenia.

Oczekuje się, że koszty likwidacji będą ponoszone do roku 2047. Rezerwę oszacowano zakładając stosowanie istniejącej technologii likwidacji obiektów górniczych, przy zastosowaniu cen bieżących, przyjmując do jej zdyskontowania stopę dyskonta jak w modelu dla rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze (nota 19).

20. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia (kontynuacja)

Wartość rezerw na poszczególne obiekty o największym udziale w wartości rezerwy na koszty likwidacji kopalń i obiektów technologicznych na dzień 31 grudnia 2008

Oddział	Obiekt	
ZH	Składowisko Żelazny Most	118 755
ZWR	ZWR Rudna	55 889
ZH	Pozostałe składowiska	46 859
ZWR	ZWR Polkowice	46 036
ZGR	Rudna Główna (RI, RII, RV)	44 006
ZWR	ZWR Lubin	36 253
ZH	Rurociągi i obiekty technologiczne	28 627
ZGR	Rudna Zachodnia (RIII, RIV, RX)	25 867
ZGL	R6 - Centralny (LI, LII)	20 245
ZGL	R1 - Zach.-Centralny (LIV, LV)	17 061

Wartość rezerw na poszczególne obiekty o największym udziale w wartości rezerwy na koszty likwidacji kopalń i obiektów technologicznych na dzień 31 grudnia 2007

Oddział	Obiekt	
ZH	Składowisko Żelazny Most	90 692
ZWR	ZWR Rudna	50 239
ZH	Pozostałe składowiska	43 758
ZWR	ZWR Polkowice	41 517
ZGR	Rudna Główna (RI, RII, RV)	39 630
ZWR	ZWR Lubin	32 641
ZH	Rurociągi i obiekty technologiczne	26 146
ZGR	Rudna Zachodnia (RIII, RIV, RX)	23 295
ZGPS	Polkowice wschodnie (PIII, PIV)	20 616
ZGL	R6 - Centralny (LI, LII)	18 262

Mniej istotną pozycję stanowią **rezerwy na sprawy w toku i postępowaniu sądowym** dotyczą głównie:
- dochodzenie praw autorskich w kwocie 2 982 tys. zł za zastosowanie projektu wynalazczego (na dzień 31 grudnia 2007 r. w kwocie 2 982 tys. zł).
- nieprawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu orzekający na korzyść PPHiU Legwro, który domaga się odszkodowania od KGHM Polska Miedź S.A w kwocie 1 837 tys. zł

21. Przychody ze sprzedaży

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (struktura rzeczowa - rodzaje działalności)

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Miedź, metale szlachetne, produkty uboczne hutnictwa	11 138 367	12 018 673
Sól	19 983	18 347
Usługi	50 885	54 285
Pozostałe wyroby	10 962	12 206
Towary	43 232	42 560
Odpady i materiały produkcyjne	39 071	33 391
Pozostałe materiały	413	3 651
Razem	11 302 913	12 183 113

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (struktura terytorialna)

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
kraj	3 430 643	4 602 148
Miedź, metale szlachetne, produkty uboczne hutnictwa	3 268 572	4 436 554
Sól	19 983	18 347
Usługi	48 410	54 285
Pozostałe wyroby	10 962	12 206
Towary	43 232	43 714
Odpady i materiały produkcyjne	39 071	33 391
Pozostałe materiały	413	3 651
eksport	7 872 270	7 580 965
Miedź, metale szlachetne, produkty uboczne hutnictwa	7 869 795	7 582 119
Usługi	2 475	-
Towary i materiały	-	(1 154)
Razem	11 302 913	12 183 113

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Średnie notowania miedzi elektrolitycznej na LME (USD/t)	6 952	7 126
Średni kurs (USD/PLN) NBP	2,41	2,77

22. Koszty według rodzaju

	Nota	Za okres	
		od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	4,5	481 376	418 551
Koszty świadczeń pracowniczych	23	2 455 203	2 344 124
Zużycie materiałów i energii		3 446 981	3 291 929
Usługi obce		1 034 444	884 436
Podatki i opłaty		278 017	268 129
Koszty reklamy i wydatki reprezentacyjne		20 481	37 029
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe		8 871	9 835
Koszty prac badawczych i prac rozwojowych nieaktywowanych w wartościach niematerialnych		4 883	4 982
Pozostałe koszty z tego:		72 371	(5 619)
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	11	62 172	1 388
Odpisy aktualizujące wartość należności	27.3	35	60
Odpis z tytułu utraty wartości środków trwałych, wartości niematerialnych	4,5	328	2 945
Odwrocenie odpisu aktualizującego wartość zapasów	11	(1 077)	(602)
Odwrocenie odpisu aktualizującego wartość należności	27.3	(3)	(14 159)
Odwrocenie odpisu z tytułu utraty wartości środków trwałych, wartości niematerialnych		(67)	-
Straty z tytułu zbycia instrumentów finansowych	27.3	1 608	1 142
Inne koszty działalności operacyjnej		9 375	3 607
Razem koszty rodzajowe		7 802 627	7 253 396
Wartość sprzedanych towarów i materiałów (+)		80 266	76 848
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku (+/-)		114 896	16 416
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (-)		(87 252)	(43 295)
Łączne koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu		7 910 537	7 303 365

23. Koszty świadczeń pracowniczych

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Koszty wynagrodzeń	1 738 947	1 710 595
Koszty ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	586 564	581 343
Koszty przyszłych świadczeń (rezerwy) z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych i tym podobnych świadczeń pracowniczych	129 692	52 186
Koszty świadczeń pracowniczych	2 455 203	2 344 124

24. Pozostałe przychody operacyjne

Nota	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Przychody oraz zyski z tytułu instrumentów finansowych zaliczane do pozostałej działalności operacyjnej z tytułów:	937 416	1 191 951
Odsetki od instrumentów finansowych	112 839	107 479
Zyski z tytułu zbycia instrumentów finansowych	14 795	26 111
Wycena i realizacja instrumentów pochodnych	672 624	1 058 325
Odwrocenie odpisu aktualizującego należności finansowe	5	36
Zyski z tytułu różnic kursowych finansowych	137 153	-
Zyski ze zbycia jednostki stowarzyszonej	7 233	-
Odsetki niefinansowe	10 549	13 215
Odwrocenie odpisu aktualizującego należności niefinansowe	5 250	-
Straty z tytułu różnic kursowych niefinansowych	(14 990)	-
Przychody z dywidend	237 174	270 363
Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw	17 513	6 351
Otrzymane kary i odszkodowania	6 126	6 124
Nadpłaty podatku od nieruchomości	179	11 210
Otrzymane dotacje państwowe i inne darowizny	1 309	2 792
Ujawnione nadwyżki rzeczowych aktywów obrotowych i środków pieniężnych	7 160	7 149
Pozostałe przychody / zyski operacyjne	9 873	7 207
Ogółem pozostałe przychody operacyjne	1 224 792	1 516 362

25. Pozostałe koszty operacyjne

Nota	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Koszty i straty z tytułu instrumentów finansowych, zaliczanych do pozostałej działalności operacyjnej z tytułów:	887 399	1 536 974
Wycena i realizacja instrumentów pochodnych	884 625	1 371 472
Odsetki od zaległych zobowiązań finansowych	199	-
Straty z tytułu różnic kursowych	-	165 451
Odpisy z tytułu utraty wartości pozostałych należności finansowych	20	51
Straty z tytułu wyceny zobowiązań długoterminowych	2 555	-
Odpisy z tytułu utraty wartości akcji w jednostce zależnej	75 057	24 208
Odpisy z tytułu utraty wartości pozostałych należności niefinansowych	170	42 556
Odpisy aktualizujące wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	29	765
Strata ze zbycia wartości niematerialnych	77	734
Strata ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych	9 354	15 104
Odpisy aktualizujące środki trwałe w budowie	2 947	-
Przekazane darowizny	10 636	8 847
Odsetki od zaległych zobowiązań niefinansowych	1 784	5 715
Utworzone rezerwy na zobowiązania z tytułów:	15 459	48 766
Likwidacja kopalń	5 824	21 157
Podatek i odsetki od podatku od nieruchomości	1 335	10 624
Sprawy w toku i postępowaniu sądowym	2 713	352
Pozostałe	5 587	16 633
Zapłacone kary i odszkodowania	1 442	2 498
Bezzwrotne dopłaty do kapitału w jednostkach zależnych	-	13 971
Niezawinione niedobory rzeczowych aktywów obrotowych i środków pieniężnych oraz szkody z tytułu zdarzeń losowych	1 102	1 249
Skutki decyzji po kontroli podatkowej	639	-
Pozostałe koszty / straty operacyjne	14 709	12 689
Ogółem pozostałe koszty operacyjne	1 020 804	1 714 076

26. Koszty finansowe – netto

	Nota	Za okres	
		od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Koszty odsetek:	27.3	2 337	1 483
Od pożyczek		656	787
Leasingu finansowego		1 681	696
Straty/(Zyski) z tytułu różnic kursowych netto pochodzących od źródeł finansowania zewnętrznego	27.3	1 810	(1 281)
Zmiany wysokości zobowiązań wynikające z przybliżania czasu wykonania zobowiązania (efekt zwijania dyskonta) z tytułów:		38 588	26 302
Wyceny zobowiązań finansowych	27.3	497	-
Wyceny rezerwy na likwidację kopalń	20	37 289	24 922
Wyceny pozostałych rezerw	20	802	1 380
Ogółem koszty finansowe - netto		42 735	26 504

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

27. Instrumenty finansowe

27.1 Wartość bilansowa

Stan na dzień 31 grudnia 2008 roku

Nota		Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności finansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pozostałe zobowiązania finansowe		Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
							Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe z tytułu faktoringu oraz zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39		
Klasy instrumentów finansowych										
										-
	7	9 770								9 770
	7	11 264								11 264
	10				498 545					498 545
	12, 8		59 545		1 793 580					1 853 125
	10				428 861					428 861
	9								62 326	62 326
	9					(3 771)			655 271	651 500
	16						(705 868)			(705 868)
	17						(7 012)			(7 012)
	16, 17						(65 959)	(17 281)		(83 240)
		21 034	59 545	-	2 720 986	(3 771)	(778 839)	(17 281)	717 597	2 719 271

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

27. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

27.1 Wartość bilansowa (kontynuacja)

Stan na dzień 31 grudnia 2007 roku

Nota	Pozostałe zobowiązania finansowe								Ogółem
	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności finansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe z tytułu faktoringu oraz zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty zabezpieczające	
Klasy instrumentów finansowych									
Dłużne papiery wartościowe	12			79 002					79 002
Udziały i akcje	7	22 270							22 270
Udziały i jednostki uczestnictwa w Funduszach Inwestycyjnych	7	10 665							10 665
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	10			539 813					539 813
Środki pieniężne i lokaty do 3 miesięcy	12,8		43 893	2 455 993					2 499 886
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	10			109 687					109 687
Pochodne instrumenty finansowe - metale	9				(16 458)			97 419	97 417
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	16					(565 655)			(565 655)
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	17					(13 022)			(13 022)
Pozostałe zobowiązania finansowe	16, 17					(83 508)	(45 518)		(129 026)
		32 935	43 893	16 456	3 184 495	(16 458)	(662 185)	(45 518)	2 651 037

27. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

27.2 Wartość godziwa

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2008		Stan na dzień 31 grudnia 2007	
		wartość bilansowa	wartość godziwa	wartość bilansowa	wartość godziwa
		31.1		31.1	
Dłużne papiery wartościowe	12	-	-	79 002	79 002
Udziały i akcje	7	9 770	9 770	22 270	22 270
Udziały i jednostki uczestnictwa w Funduszach Inwestycyjnych	7	11 264	11 264	10 665	10 665
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	10	498 545	498 545	539 813	539 813
Środki pieniężne i lokaty do 3 miesięcy	8,12	1 853 125	1 853 370	2 499 886	2 499 969
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	10	428 861	428 861	109 687	109 687
Pochodne instrumenty finansowe - walutowe, w tym:	9	62 326	62 326	-	-
Aktywa		62 326	62 326	-	-
Pochodne instrumenty finansowe - metale, w tym:	9	651 500	651 500	97 417	97 417
Aktywa		655 271	655 271	114 839	114 839
Zobowiązania		(3 771)	(3 771)	(17 422)	(17 422)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	16	(705 868)	(705 868)	(565 655)	(565 655)
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	17	(7 012)	(7 012)	(13 022)	(13 022)
Pozostałe zobowiązania finansowe	16,17	(83 240)	(83 240)	(129 026)	(129 026)

Metody i założenia przyjęte przez Spółkę przy ustalaniu wartości godziwych zostały opisane w notach 2.2.4.4 Wartość godziwa, 3 Ważne oszacowania.

Spółka nie jest w stanie wiarygodnie ustalić wartości godziwej posiadanych udziałów i akcji w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach, zaklasyfikowanych do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. W związku z tym są one wykazywane w bilansie Spółki według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

27. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

27.3 Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Za okres od 1.01.08 do 31.12.08	Nota	Pozostałe zobowiązania finansowe							Instrumenty Finansowe Ogółem
		Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZIS	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe z tytułu faktoringu oraz zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty Zabezpieczające	
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	24,25, 26	-	-	-	112 839	(855)	(1 681)	-	110 303
Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	25, 26	-	-	-	160 071	(22 888)	(1 840)	-	135 343
Straty z tytułu wyceny zobowiązań długoterminowych	25, 26	-	-	-	-	(3 052)	-	-	(3 052)
Utworzenie odpisów aktualizujących	22, 25	-	-	-	(55)	-	-	-	(55)
Odwrocenie odpisów aktualizujących	22, 24	-	-	-	8	-	-	-	8
Korekta sprzedaży z tytułu transakcji zabezpieczających	28	-	-	-	-	-	-	579 991	579 991
Zyski ze zbycia instrumentów finansowych	22, 24	-	2 683	-	10 504	-	-	-	13 187
Przychody z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	24	672 624	-	-	-	-	-	-	672 624
Koszty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	25	(884 625)	-	-	-	-	-	-	(884 625)
Ogółem zysk/(strata) netto		(212 001)	2 683	-	283 367	(26 795)	(3 521)	579 991	623 724

Za okres od 1.01.07 do 31.12.07	Nota	Pozostałe zobowiązania finansowe							Instrumenty Finansowe Ogółem
		Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZIS	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe z tytułu faktoringu oraz zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty Zabezpieczające	
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	24, 25, 26	-	-	303	107 176	(787)	(696)	-	105 996
Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	25, 26	-	(892)	-	(126 346)	(38 213)	1 281	-	(164 170)
Utworzenie odpisów aktualizujących	22, 25	-	-	-	(111)	-	-	-	(111)
Odwrocenie odpisów aktualizujących	22, 24	-	-	-	14 195	-	-	-	14 195
Korekta sprzedaży z tytułu transakcji zabezpieczających	28	-	-	-	-	-	-	(435 533)	(435 533)
Zyski ze zbycia instrumentów finansowych	22, 24	-	18 802	354	5 813	-	-	-	24 969
Przychody z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	24	1 058 325	-	-	-	-	-	-	1 058 325
Koszty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	25	(1 371 472)	-	-	-	-	-	-	(1 371 472)
Ogółem zysk/(strata) netto		(313 147)	17 910	657	727	(39 000)	585	(435 533)	(767 801)

27. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

27.4 Przeniesienia niekwalifikujące się do wyłączenia

KGHM Polska Miedź S.A. nie posiada aktywów finansowych, których przeniesienie nie kwalifikuje ich do usunięcia z bilansu.

27.5 Sytuacje dotyczące instrumentów finansowych niewystępujące w Spółce

W Spółce w trakcie okresu sprawozdawczego zakończonego 31 grudnia 2008 roku oraz zakończonego 31 grudnia 2007 roku nie wystąpiły następujące zdarzenia gospodarcze i sytuacje wymagające ujawnienia:

- na dzień bilansowy, Spółka nie skorzystała z możliwości wyznaczenia instrumentu finansowego na moment początkowego ujęcia jako wycenianego w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (MSSF 7, par. 9, 10, 11),
- nie dokonano przekwalifikowania składników aktywów finansowych, które spowodowałyby zmianę sposobu wyceny tych aktywów (MSSF 7, par. 12),
- na rzecz Spółki nie ustanowiono zabezpieczeń na żadnej z kategorii aktywów, które powodowałyby poprawę warunków kredytowania (MSSF 7, par. 15),
- Spółka nie wyemitowała żadnych instrumentów zawierających składnik zobowiązaniowy i składnik kapitałowy (MSSF 7, par. 17),
- Spółka nie złamała żadnych postanowień umownych (MSSF 7, par. 18),
- Spółka inwestuje aktywa zgromadzone na rachunku funduszu likwidacji zakładu górniczego. Nie otrzymuje jednak z tytułu tego rodzaju działalności powierniczej żadnego wynagrodzenia (MSSF 7, par. 20.c.ii),
- przychody z tytułu odsetek w związku z aktywami finansowymi, które uległy utracie wartości Spółka uznała za nieistotne (MSSF 7, par. 20.d.),
- Spółka nie zidentyfikowała żadnych planowanych, zabezpieczanych transakcji, których wystąpienia nie oczekuje się (MSSF 7, par. 23.b),
- Spółka nie stosuje transakcji zabezpieczających, których realizacja powodowałaby ujęcie aktywa lub zobowiązania niefinansowego (MSSF 7, par. 23.e),
- Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ani zabezpieczeń udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych (MSSF 7, par. 24.a, 24.c),
- Nie nabyto żadnych aktywów finansowych po cenie różnej, od ich wartości godziwej (MSSF 7, par. 28).

28. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym

Spółka w każdym obszarze swojej działalności jest narażona na ryzyko. Zrozumienie zagrożeń mających swoje źródło w ekspozycji Spółki na ryzyko oraz zasad zarządzania nim pozwala na lepszą realizację zadań.

Zarządzanie ryzykiem finansowym zawiera procesy identyfikacji, pomiaru i określania sposobu postępowania z nim.

Głównymi ryzykami finansowymi, na które narażona jest Spółka są:

- Ryzyka Rynkowe:
  - Ryzyko zmian cen metali (Ryzyko Cenowe),
  - Ryzyko zmian kursów walutowych (Ryzyko Walutowe),
  - Ryzyko zmian stóp procentowych (Ryzyko Stóp Procentowych),
- Ryzyko Płynności,
- Ryzyko Kredytowe.

Odpowiednia polityka, struktura organizacyjna i procedury wspierają proces, u podstaw którego leżą działania związane z zarządzaniem ryzykiem.

28.1 Ryzyko rynkowe

28.1.1 Zasady zarządzania ryzykiem rynkowym

Spółka aktywnie zarządza ryzykiem rynkowym, na które jest narażona. Celami procesu zarządzania ryzykiem rynkowym są:

- ograniczenie zmienności wyniku finansowego brutto,
- zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji założeń budżetowych,
- utrzymanie Spółki w dobrej kondycji finansowej,
- wspieranie procesu podejmowania decyzji strategicznych w obszarze działalności inwestycyjnej, z uwzględnieniem źródeł finansowania inwestycji.

Wszystkie cele zarządzania ryzykiem rynkowym należy rozpatrywać łącznie, a ich realizacja jest zdeterminowana przede wszystkim przez sytuację wewnętrzną oraz warunki rynkowe.

Spółka stosuje zintegrowane podejście do zarządzania ryzykiem rynkowym, na które jest narażona. Oznacza to podejście do ryzyka rynkowego łącznie, a nie do jego poszczególnych elementów osobno. Na przykład, transakcje zabezpieczające na rynku metali są związane z kontraktami zawieranymi na rynku walutowym, ponieważ zabezpieczanie cen sprzedaży metali determinuje prawdopodobieństwo wypracowania określonych przychodów ze sprzedaży, które to stanowią pozycję zabezpieczaną dla strategii na rynku walutowym. Tym samym, Spółka ma znacznie większą elastyczność w konstruowaniu strategii zabezpieczających.

Stosuje się konsekwentne i stopniowe podejście w zarządzaniu ryzykiem rynkowym. W miarę upływu czasu wdrażane są kolejne strategie zabezpieczające, obejmujące coraz większą część produkcji i przychodów ze sprzedaży oraz coraz dalsze okresy. W rezultacie, możliwe jest zabezpieczenie przed nieoczekiwanym załamaniem się cen na rynku miedzi oraz srebra, a także gwałtowną aprecjacją złotego względem dolara. Dzięki temu unika się również angażowania znacznego wolumenu lub nominału na jednym poziomie cenowym.

Spółka na bieżąco prowadzi analizy rynków metalowych oraz walutowych, które są podstawą w podejmowaniu decyzji o wdrożeniu strategii zabezpieczających. Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń w celu zabezpieczenia przed ryzykiem zmiany przepływów pieniężnych z tytułu ryzyka cen metali oraz ryzyka walutowego.

28.1.2 Techniki zarządzania ryzykiem rynkowym

Główną techniką zarządzania ryzykiem rynkowym są strategie zabezpieczające wykorzystujące instrumenty pochodne. Wykorzystuje się również hedging naturalny.

Wszystkie strategie zabezpieczające oraz wybór tej preferowanej uwzględniają następujące czynniki: aktualne i prognozowane warunki rynkowe, sytuację wewnętrzną Spółki, właściwe instrumenty oraz koszt zabezpieczenia. W celu ograniczania ryzyka rynkowego, wykorzystuje się głównie instrumenty pochodne. Spółka stosuje tylko te instrumenty pochodne, które jest w stanie wycenić wewnętrznie z zastosowaniem standardowych modeli wyceny dla danego instrumentu, jak również może zbyć bez znacznej utraty wartości u innego kontrahenta niż ten, z którym pierwotnie zawarła transakcję. Pozyskując wycenę rynkową danych instrumentów, Spółka polega na informacjach uzyskanych z wiodących na danym rynku banków oraz firm brokerskich lub serwisów informacyjnych.

28. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

28.1 Ryzyko rynkowe (kontynuacja)

28.1.2 Techniki zarządzania ryzykiem rynkowym (kontynuacja)

Dopuszcza się stosowanie następujących rodzajów instrumentów:

- kontrakty swap,
- kontrakty forward, futures,
- kontrakty opcyjne,
- struktury złożone z wyżej wymienionych instrumentów.

Wykorzystywane instrumenty mogą mieć zatem zarówno charakter standaryzowany (instrumenty będące w obrocie giełdowym), jak również charakter niestandaryzowany (instrumenty będące w obrocie na rynku pozagiełdowym tzw. over the counter).

28.1.3 Wymóg skuteczności zabezpieczenia

Spółka nie zawiera transakcji zabezpieczającej, jeśli nie ma odpowiedniego instrumentu, który znajduje się w obrocie na płynnym rynku i posiada publikowaną cenę odniesienia. Przed zawarciem transakcji Spółka potwierdza i dokumentuje, że między zmianami cen takiego instrumentu odniesienia a rzeczywistym zabezpieczanym ryzykiem istnieje silna negatywna korelacja. Skuteczność zabezpieczenia podlega ciągłej ocenie i monitorowaniu.

28.1.4 Pomiar ryzyka rynkowego

Spółka kwantyfikuje wielkość ryzyka rynkowego, na jakie jest narażona i stara się wyrazić je spójną i łączną miarą.

Sporządzane symulacje (m.in. analizy scenariuszowe, analizy stress-testingu i backtestingu) oraz kalkulowane miary ryzyka stanowią wsparcie w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym. Wykorzystywane miary ryzyka oparte są w głównej mierze na modelowaniu matematyczno-statystycznym bazującym na historycznych i bieżących danych rynkowych dotyczących czynników ryzyka oraz uwzględniają aktualną ekspozycję Spółki na ryzyko rynkowe.

Jedną z miar ryzyka wykorzystywanych w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym od 2007 r. jest miara EaR - Earnings at Risk (zysk brutto narażony na ryzyko). Miara ta dla zadanego prawdopodobieństwa wskazuje dolną progową wartość zysku brutto (np. z 95% prawdopodobieństwem zysk brutto w danym roku nie będzie niższy niż...). Metodologia EaR umożliwia kalkulację zysku brutto z uwzględnieniem wpływu zmian rynkowych cen miedzi, srebra oraz kursu walutowego w kontekście planów budżetowych.

Mając na uwadze fakt, że żadna miara ryzyka nie jest w stanie w pełni odzwierciedlić rzeczywistości, co w głównej mierze związane jest z przyjmowanymi założeniami metodologicznymi do modeli matematyczno-statystycznych, Spółka wykorzystuje te modele jedynie jako narzędzie pomocnicze w podejmowaniu decyzji oraz jako źródło dodatkowych informacji. Nie stanowią one wyłącznej podstawy do podejmowania decyzji.

28.1.5 Ograniczenia w zawieraniu transakcji zabezpieczających

W związku z ryzykiem ograniczenia produkcji (na przykład spowodowanym działaniem „siły wyższej”) lub niezrealizowania zakładanej wielkości przychodów walutowych, mogącym prowadzić do nadmiernego zaangażowania na rynku terminowym, Spółka ustala limit wielkości produkcji lub przychodów ze sprzedaży danego okresu, które mogą podlegać zabezpieczeniu na poziomie do 80%. Maksymalny horyzont czasowy, w obrębie którego Spółka podejmuje decyzje w zakresie ograniczania ryzyka rynkowego, jest zgodny z procesem planowania techniczno-ekonomicznego i wynosi 5 lat. Jednakże na uwadze należy mieć fakt, że bez względu na narzędzia użyte do analizy ryzyka, wyniki jego pomiaru dla długiego okresu (w szczególności powyżej 2 lat) mogą być obciążone dużą niedokładnością i dlatego mają charakter szacunkowy.

28.1.6 Ekspozycja na ryzyko rynkowe

28.1.6.1 Ryzyko cenowe

Spółka narażona jest na ryzyko zmian cen miedzi, srebra i złota. Zawarte w kontraktach fizycznej sprzedaży formuły ustalania cen oparte są głównie na średnich miesięcznych notowaniach z Londyńskiej Giełdy Metali w przypadku miedzi i Londyńskiego Rynku Kruszców w odniesieniu do srebra i złota. Polityką handlową Spółki jest ustalanie bazy cenowej dla kontraktów fizycznych jako średniej ceny z miesiąca wysyłki produktów do klienta (są to standardowe bazy cenowe, będące praktyką światową). W rezultacie, Spółka ekspozycja jest na ryzyko spadku cen metali w okresie od momentu zawarcia kontraktu handlowego do momentu ukształtowania się średniej ceny z miesiąca wysyłki.

28. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

28.1 Ryzyko rynkowe (kontynuacja)

28.1.6 Ekspozycja na ryzyko rynkowe (kontynuacja)

28.1.6.1 Ryzyko cenowe (kontynuacja)

W sytuacji, gdy wykorzystywana jest niestandardowa formuła ustalania ceny sprzedaży, Spółka może zawierać transakcje (tzw. transakcje dostosowawcze) zamieniające ustaloną z klientem bazę cenową na średnią cenę z miesiąca wysyłki. Transakcje te prowadzą do ujednolicenia podstawy cenowej stosowanej dla sprzedaży fizycznej produktów, a co za tym idzie ujednolicenia ekspozycji na zmienność cen metali.

W związku z tym, że Spółka do procesu produkcyjnego wykorzystuje zakupione wsady obce zawierające metale, na części sprzedaży występuje hedging naturalny. Analizując ekspozycję Spółki na ryzyko rynkowe należy pomniejszyć wolumen sprzedaży metali o ilość zakupionych metali we wsadach obcych.

Ekspozycja Spółki na ryzyko zmian cen metali ukształtowała się następująco w okresie obrachunkowym:

	Za okres			
	od 01.01.08 do 31.12.08		od 01.01.07 do 31.12.07	
	Sprzedaż	Zakup	Sprzedaż	Zakup
Miedź [tys. t]	537	107	527	93
Srebro [t]	1 175	17	1 177	30

Narażenie oraz wrażliwość Spółki na ryzyko zmiany cen metali dla instrumentów finansowych na dzień bilansowy została przedstawiona w Nocie 28.1.10. Analiza wrażliwości Spółki na ryzyka rynkowe.

28.1.6.2 Ryzyko walutowe

Spółka jest narażona na ryzyko zmian kursów walutowych ze względu na fakt, że na rynkach towarowych jest powszechnie przyjęte, że kontrakty fizycznej dostawy metali są zawierane w USD lub denominowane w USD. Natomiast dla Spółki walutą bazową jest PLN. W związku z powyższym, Spółka otrzymuje równowartość w PLN lub wymienia otrzymane USD na PLN. Zamiana ta prowadzi do powstawania ryzyka związanego ze zmiennością kursu USD/PLN w okresie od momentu zawarcia kontraktu handlowego do momentu ustalenia kursu wymiany. W sytuacji, gdy zagraniczni kontrahenci za importowaną przez siebie miedź bądź metale szlachetne płacą lokalną walutą, występuje również ryzyko związane z wahaniami kursów innych walut, np.: EUR/PLN.

Spółka jest także narażona na ryzyko zmiany kursów walutowych, którego źródłem jest zaciąganie kredytów oraz innych zobowiązań (np. wynikających z importu dóbr i usług) denominowanych w walutach innych niż dolar amerykański.

Narażenie oraz wrażliwość Spółki na ryzyko walutowe dla instrumentów finansowych na dzień bilansowy została przedstawiona w Nocie 28.1.10. Analiza wrażliwości Spółki na ryzyka rynkowe.

28.1.6.3 Ryzyko stóp procentowych

Spółka jest narażona na ryzyko stopy procentowej z tytułu zmiany wyceny zaciągniętych kredytów, pożyczek, zakupionych obligacji oraz lokat bankowych, oprocentowanych stałymi stopami procentowymi.

Spółka posiadała na dzień 31 grudnia 2008 r. zobowiązania w wysokości 7 012 tys. zł z tytułu otrzymanych pożyczek oprocentowanych na bazie stałych stóp procentowych.

Spółka udzieliła w ramach Grupy Kapitałowej pożyczek oprocentowanych na bazie zmiennej stopy procentowej LIBOR 1M i WIBOR 1M. Wystawia to Spółkę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych związanych ze zmianą stopy procentowej. Na dzień 31 grudnia 2008 r. saldo pożyczek udzielonych wynosiło 9 323 tys. zł.

Spółka na dzień bilansowy nie posiadała instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem stopy procentowej.

28.1.7 Zabezpieczenie przed ryzykiem rynkowym

W 2008 r. strategię zabezpieczającą cenę miedzi stanowiły ok. 35% (w 2007 r. 25%) zrealizowanej przez Spółkę sprzedaży tego metalu. Dla sprzedaży srebra wskaźnik ten ukształtował się na poziomie ok. 32% (w 2007 r. 6%). W przypadku rynku walutowego, zabezpieczone przychody ze sprzedaży stanowiły ok. 11% (w 2007 r. 10%) całkowitych przychodów ze sprzedaży zrealizowanych przez Spółkę.

W 2008 r. Spółka wdrożyła strategię zabezpieczającą cenę miedzi o łącznym wolumenie 99 tys. ton i terminie zapadalności przypadającym na IV kwartał 2008 r. i I półrocze 2009 r. Spółka korzystała z instrumentów opcyjnych. Dodatkowo, w tym okresie Spółka wdrożyła strategię dostosowawczą o łącznym wolumenie 24,8 tys. ton i terminie zapadalności przypadającym na 2008 r. oraz 2009 r. W przypadku rynku srebra, w analizowanym okresie nie zostały zaimplementowane strategię zabezpieczające cenę tego metalu.

28. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

28.1 Ryzyko rynkowe (kontynuacja)

28.1.7 Zabezpieczenie przed ryzykiem rynkowym (kontynuacja)

W 2008 r. na rynku srebra wdrożono transakcje dostosowawcze o łącznym wolumenie 643 tys. troz z terminem wykonania przypadającym na styczeń 2008 r.

W przypadku terminowego rynku walutowego w 2008 r. Spółka wdrożyła strategię zabezpieczającą poziom kursu USD/PLN dla 1 374 mln USD i horyzoncie czasowym przypadającym na IV kwartał 2008 r. oraz na 2009 r. Spółka korzystała z instrumentów opcyjnych. W analizowanym okresie na rynku walutowym nie wdrożono transakcji dostosowawczych.

Spółka pozostaje zabezpieczona dla części sprzedaży miedzi planowanej w I połowie 2009 r. (63 tys. t), dla części planowanej sprzedaży srebra w 2009 r. (9,6 mln troz). Dla przychodów ze sprzedaży (rynek walutowy) Spółka posiada pozycję zabezpieczającą w 2009 r. dla 924 mln USD.

28.1.8 Wpływ instrumentów pochodnych na bilans Spółki

Na dzień 31 grudnia 2008 r. wartość godziwa otwartych pozycji w instrumentach pochodnych wyniosła 713 826 tys. zł, z czego aktywa finansowe stanowiły 717 597 tys. zł, a zobowiązania finansowe 3 771 tys. zł.

Zawarte instrumenty pochodne, których data rozliczenia przypada na 5 stycznia 2009 r., zostały wycenione do wartości godziwej i ujęte w należnościach z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należnościach jako należności z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych lub w zobowiązaniach z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązaniach jako zobowiązania z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych.

Wartość godziwa należności/zobowiązań z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych, których data rozliczenia przypada na 5 stycznia 2009 r. wynosi:

- 287 146 tys. zł ujętych jako pozostałe należności finansowe (Nota 10),
- 35 395 tys. zł ujętych jako pozostałe zobowiązania finansowe (Nota 16).

Pozostałe informacje dotyczące instrumentów pochodnych zostały przedstawione w Nocie 9 Pochodne Instrumenty Finansowe oraz w Nocie 27.2. Wartość godziwa.

28.1.9 Wpływ instrumentów pochodnych na wynik finansowy i kapitały własne Spółki

W 2008 r. wynik na instrumentach pochodnych ukształtował się na poziomie 367 990 tys. zł. Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających przeniesiona z kapitałów własnych do przychodów ze sprzedaży w rachunku zysków i strat w okresie obrotowym wyniosła 579 991 tys. zł. Pozostałe koszty operacyjne z tytułu wyceny instrumentów pochodnych wyniosły 112 426 tys. zł, a z tytułu realizacji instrumentów pochodnych wyniosły 99 575 tys. zł. Korekta pozostałych kosztów operacyjnych z tytułu wyceny instrumentów pochodnych wynika głównie ze zmiany wartości czasowej opcji, które rozliczą się w przyszłym okresie. Ze względu na stosowane zasady rachunkowości zabezpieczeń w Spółce, zmiana wartości czasowej opcji nie jest odnoszona na kapitał z aktualizacji wyceny.

Wpływ instrumentów pochodnych na wynik finansowy okresu bieżącego i porównywalnego kształtował się następująco:

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Wpływ na przychody ze sprzedaży	579 991	(435 533)
Wpływ na pozostałe koszty operacyjne	(212 001)	(313 147)
Straty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych w okresie	(99 575)	(47 165)
Straty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych w okresie	(112 426)	(265 982)
Wpływ instrumentów pochodnych na wynik okresu, łącznie:	367 990	(748 680)

Kwota ujęta w wyniku finansowym Spółki – w pozostałych kosztach operacyjnych za 2008 r. z tytułu nieefektywnej części zabezpieczeń przepływów pieniężnych - wynosi 205 487 tys. zł (w 2007 r. 179 995 tys. zł), z czego 107 924 tys. zł stanowi stratę z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających (w 2007 r. 154 964 tys. zł), natomiast 97 563 tys. zł stanowi stratę z realizacji nieefektywnej części instrumentów zabezpieczających (w 2007 r. 25 031 tys. zł).

28. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

28.1 Ryzyko rynkowe (kontynuacja)

28.1.9 Wpływ instrumentów pochodnych na wynik finansowy i kapitały własne Spółki (kontynuacja)

Spółka ujmuje instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne zgodnie z zasadami przedstawionymi w „Opisie ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości” w Nocie 2.2.4.7. Zasady te przewidują odnoszenie na kapitał własny skutecznej części wyniku z wyceny transakcji zabezpieczających w okresie, w którym transakcje te są wyznaczone jako zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych. Kwoty odłożone z tego tytułu w kapitale własnym przenoszone są następnie do rachunku zysków i strat w momencie realizacji zabezpieczanej transakcji.

Skuteczność zabezpieczających instrumentów finansowych stosowanych przez Spółkę w okresie sprawozdawczym jest oceniana i mierzona przez porównanie zmian cen terminowych zabezpieczanych pozycji odpowiednio – ze zmianami cen terminowych kontraktów forward, lub – w przypadku zabezpieczeń opcyjnych – na podstawie zmian wartości wewnętrznej opcji.

Poniższe tabele przedstawiają odpowiednio stan oraz zestawienie zmian w kapitale własnym na skutek odniesienia skutecznej części wyniku z wyceny instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczające przyszłe przepływy pieniężne.

KWOTY UJĘTE W KAPITALE WŁASNYM

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Stan kapitału z aktualizacji wyceny – transakcje zabezpieczające ryzyko cen towarów (miedź i srebro) – instrumenty pochodne	627 757	(964)
Stan kapitału z aktualizacji wyceny – transakcje zabezpieczające ryzyko kursu walutowego – kredyty walutowe	-	10 859
Razem stan kapitału z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne (bez uwzględniania skutków podatku odroczonego)	627 757	9 895

Zyski lub (straty) na instrumentach zabezpieczających przepływy pieniężne ujęte bezpośrednio w kapitale własnym

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Skumulowany wynik osiągnięty na instrumentach finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne na początek okresu obrotowego	9 895	(557 528)
Kwota ujęta w kapitale własnym w okresie sprawozdawczym z tytułu transakcji zabezpieczających	1 197 853	131 890
Kwota przeniesiona z kapitałów własnych do przychodów ze sprzedaży w rachunku zysków i strat w okresie obrotowym	(579 991)	435 533
Skumulowany w kapitale własnym wynik osiągnięty na instrumentach finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne na koniec okresu obrotowego (bez uwzględniania skutków w podatku odroczonym)	627 757	9 895

28. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

28.1 Ryzyko rynkowe (kontynuacja)

28.1.10 Analiza wrażliwości Spółki na ryzyka rynkowe

Zgodnie z Polityką zarządzania ryzykiem rynkowym Spółka identyfikuje następujące główne ryzyka rynkowe, na które jest narażona:

- Ryzyko zmian cen metali,
- Ryzyko zmian kursów walutowych,
- Ryzyko zmian stóp procentowych.

Obecnie Spółka narażona jest głównie na ryzyko zmian cen miedzi, srebra oraz kursów walutowych USD/PLN oraz EUR/PLN.

Do analizy wrażliwości towarowych czynników ryzyka (miedź, srebro) wykorzystano powracający do średniej model Schwartza (geometryczny proces Ornsteina-Uhlenbecka), natomiast model Blacka-Scholesa (geometryczny ruch Browna) dla kursów walutowych USD/PLN i EUR/PLN. Za potencjalnie możliwe zmiany w horyzoncie półrocznym przyjęto kwantyle z modelu na poziomie 5% i 95%. Modele dla metali skalibrowane zostały do cen historycznych skorygowanych o wpływ inflacji PPI w USA, natomiast walutowe do bieżącej struktury terminowej stóp procentowych.

Potencjalnie możliwe zmiany cen i kursów walutowych zostały przedstawione w stosunku procentowym do cen i kursów wykorzystanych do wyceny instrumentów finansowych do wartości godziwej na dzień bilansowy. Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego istotnego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Spółka jest narażona na dzień bilansowy, pokazując, jaki wpływ na wynik finansowy netto i kapitał własny miałyby potencjalnie możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych.

Analizując wrażliwość pozycji „Pochodne instrumenty finansowe – Walutowe” oraz „Pochodne instrumenty finansowe – Metalowe” należy wziąć pod uwagę, iż Spółka posiada pozycję w instrumentach pochodnych zabezpieczającą przyszłe przepływy pieniężne z tytułu sprzedaży miedzi i srebra. Należy również przyjąć, iż Spółka posiada ekspozycję na ryzyko w wielkości planowanego wolumenu sprzedaży miedzi i srebra z produkcji własnej skorygowanego o pozycję w instrumentach zabezpieczających.

Struktura walutowa instrumentów finansowych narażonych na ryzyko rynkowe na dzień 31 grudnia 2008 r.

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	WARTOŚĆ NARAŻONA NA RYZYKO Struktura walutowa		
	[tys. PLN]	[tys. USD]	[tys. EUR]
Udziały i jednostki uczestnictwa w Funduszach Inwestycyjnych	11 264	3 803	-
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	218 428	62 912	7 693
Środki pieniężne i lokaty do 3 miesięcy	507 925	153 943	12 457
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	353 897	119 011	338
Pochodne instrumenty finansowe – Waluty	62 326	brak danych	brak danych
Pochodne instrumenty finansowe – Metale	651 500	219 968	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(90 288)	(14 539)	(11 319)
Pozostałe zobowiązania finansowe	(42 381)	(2 805)	(8 167)

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

28. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

28.1 Ryzyko rynkowe (kontynuacja)

28.1.10 Analiza wrażliwości Spółki na ryzyka rynkowe (kontynuacja)

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI na dzień 31 grudnia 2008

AKTYWA i ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	WARTOŚĆ NARAŻONA NA RYZYKO	31.12.2008 WARTOŚĆ BILANSOWA	RYZYZKO WALUTOWE						RYZYZKO TOWAROWE					
			USD/PLN			EUR/PLN			CENY MIEDZI [USD/t]			CENY SREBRA [USD/troz]		
			3,96		2,11	5,09		3,35	5 298		1 685	19,54		6,00
			+34%		- 29%	+22%		- 20%	+83%		- 42%	+81%		-44%
	[tys. PLN]	[tys. PLN]	RZiS	Kapitał	RZiS	Kapitał	RZiS	Kapitał	RZiS	Kapitał	RZiS	Kapitał	RZiS	Kapitał
Udziały i jednostki uczestnictwa w Funduszach Inwestycyjnych	11 264	11 264	3 084		(2 637)									
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	218 428	498 545	51 020		(43 631)		5 702	(5 139)						
Środki pieniężne i lokaty do 3 m-cy	507 925	1 853 125	124 844		(106 763)		9 234	(8 323)						
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	353 897	428 861	96 515		(82 537)		251	(226)						
Pochodne instrumenty finansowe – Waluty	62 326	62 326	(45 157)	-	20 683	216 981								
Pochodne instrumenty finansowe – Metale	651 500	651 500	6 297	171 887	(5 385)	(146 993)			56 489	(380 994)	(3 346)	195 213	(17 984)	(27 547)
													(23 836)	110 461
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(90 288)	(705 868)	(11 791)		10 083		(8 390)	7 562						
Pozostałe zobowiązania finansowe	(42 381)	(83 240)	(2 274)		1 945		(6 053)	5 456						
WPŁYW NA RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT			222 538		(208 242)		744	(670)	56 489		(3 346)		(17 984)	(23 836)
WPŁYW NA KAPITAŁ WŁASNY				171 887		69 988				(380 994)		195 213		(27 547)
														110 461

28. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)
28.1 Ryzyko rynkowe (kontynuacja)
28.1.10 Analiza wrażliwości Spółki na ryzyka rynkowe (kontynuacja)

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI na dzień 31 grudnia 2007

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	WARTOŚĆ NARAŻONA NA RYZYKO	31.12.2007 WARTOŚĆ BILANSOWA	RYZYZKO WALUTOWE				RYZYZKO TOWAROWE			
			USD/PLN		EUR/PLN		CENY MIEDZI [USD/t]		CENY SREBRA [USD/troz]	
			2,91	2,06	3,96	3,31	9 376	3 748	18,57	8,54
			+19%	- 15%	+11%	- 8%	+41%	- 44%	+26%	-42%
	[tys. PLN]	[tys. PLN]	RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Udziały i jednostki uczestnictwa w Funduszach Inwestycyjnych	10 665	10 665	1 680	(1 327)						
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	216 530	539 813	22 219	(17 551)	6 450	(4 700)				
Środki pieniężne i lokaty do 3 m-cy	1 124 085	2 499 886	62 944	(49 720)	61 900	(45 106)				
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	16 518	109 687	2 321	(1 834)	152	(111)				
Pochodne instrumenty finansowe – Metale	97 417	97 417	15 499	(152)	(12 243)	120	(55 188)	7 331	(66 735)	567 002
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(14 738)	(565 655)	(1 075)	849	(676)	493				
Pozostałe zobowiązania finansowe	(21 406)	(129 026)	(736)	581	(1 430)	1 042				
WPŁYW NA RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT			102 852	(81 245)	66 396	(48 382)	55 188	(66 735)	(12 789)	(11 055)
WPŁYW NA KAPITAŁ WŁASNY				(152)	120		7 331	567 002	-	128 457

28. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

28.2. Ryzyko płynności i zarządzanie kapitałem

Spółka jest narażona na ryzyko utraty płynności finansowej, rozumianej jako zdolność do regulowania zobowiązań w wyznaczonych terminach. Finansowanie działalności przy pomocy zewnętrznych źródeł (kredyty, pożyczki, kredyt kupiecki) podwyższa ryzyko utraty płynności w przyszłości.

Spółka musi mieć stały dostęp do rynków finansowych, dlatego jest narażona na ryzyko braku możliwości pozyskania nowego finansowania, jak również refinansowania swojego zadłużenia. Ryzyko to jest uzależnione przede wszystkim od warunków rynkowych i oceny zdolności kredytowej Spółki.

Spółka inwestując wolne środki pieniężne przy wyborze instrumentów oraz terminów dokonywanych inwestycji uwzględnia odpowiednio terminy wymagalności dla zobowiązań.

Ze względu na pozytywne przepływy pieniężne z działalności operacyjnej oraz znaczne salda środków pieniężnych w Spółce, w 2008 r., podobnie jak w roku 2007, Spółka w znikomym stopniu korzystała z zewnętrznych źródeł finansowania.

Umowne terminy wymagalności dla zobowiązań finansowych wg stanu na 31 grudnia 2008 r.

Zobowiązania finansowe	Umowne terminy wymagalności od dnia bilansowego					Razem (bez dyskonta)	Wartość bilansowa
	do 3 m-cy	3-12 m-cy	1-3 lata	3-5 lat	powyżej 5 lat		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	691 853	3 106	9 640	1 008	504	706 111	705 868
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	57	4 150	3 059	-	-	7 266	7 012
Pochodne instrumenty finansowe – Metale	-	3 771	-	-	-	3 771	3 771
Pozostałe zobowiązania finansowe	51 718	4 718	11 032	9 454	10 911	87 833	83 240
Razem zobowiązania finansowe w poszczególnych przedziałach wymagalności	743 628	15 745	23 731	10 462	11 415	804 981	

Umowne terminy wymagalności dla zobowiązań finansowych wg stanu na 31 grudnia 2007 r.

Zobowiązania finansowe	Umowne terminy wymagalności od dnia bilansowego					Razem (bez dyskonta)	Wartość bilansowa
	do 3 m-cy	3-12 m-cy	1-3 lata	3-5 lat	powyżej 5 lat		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	560 590	371	3 364	865	865	566 055	565 655
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	146	6 288	7 267	-	-	13 701	13 022
Pochodne instrumenty finansowe – Metale	-	964	-	-	-	964	17 422
Pozostałe zobowiązania finansowe	88 117	27 651	5 301	5 301	5 301	131 671	129 026
Razem zobowiązania finansowe w poszczególnych przedziałach wymagalności	648 853	35 274	15 932	6 166	6 166	712 391	

Zobowiązania finansowe z tytułu instrumentów pochodnych, kalkulowane są jako wartość wewnętrzna tych instrumentów bez uwzględnienia czynnika dyskontowego.

KGHM Polska Miedź S.A. zarządza kapitałem w celu zachowania zdolności Spółki do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, tak aby mogła generować zwrot dla akcjonariuszy oraz przynosić korzyści pozostałym interesariuszom.

Zgodnie z praktyką rynkową Spółka monitoruje kapitał między innymi na podstawie wskaźnika kapitału własnego oraz wskaźnika dług/EBITDA. Wskaźnik kapitału własnego obliczany jest jako stosunek wartości netto

28. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

28.2. Ryzyko płynności i zarządzanie kapitałem (kontynuacja)

aktywów rzeczowych (kapitał własny pomniejszony o wartości niematerialne i prawne) do sumy bilansowej. Wskaźnik dług/EBITDA jest obliczany jako stosunek zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i leasingu do EBITDA (zysk z działalności operacyjnej po dodaniu amortyzacji). W celu utrzymania płynności finansowej i zdolności kredytowej pozwalającej na pozyskanie finansowania zewnętrznego przy rozsądnym poziomie kosztów Spółka zakłada utrzymanie wskaźnika kapitału własnego na poziomie nie niższym niż 0,5, natomiast wskaźnika dług/EBITDA na poziomie do 2,0.

Powyższe wskaźniki na dzień 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2007 r. przedstawiały się następująco:

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Kapitał własny	10 591 292	8 965 949
Minus: wartości niematerialne	80 904	74 830
Wartość netto aktywów rzeczowych	10 510 388	8 891 119
Suma bilansowa	13 900 564	12 423 630
Wskaźnik kapitału własnego	0,76	0,72
Zysk z działalności operacyjnej	3 596 364	4 682 034
Plus: amortyzacja	481 376	418 551
EBITDA	4 077 740	5 100 585
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	24 293	28 931
Wskaźnik: dług/EBITDA	0,006	0,006

W związku z niskim poziomem długu Spółki na dzień 31 grudnia 2008 r. wskaźnik dług/EBITDA był na bezpiecznym poziomie i wynosił 0,006.

Natomiast wskaźnik kapitału własnego był powyżej zakładanego minimalnego poziomu i wynosił 0,76 na 31 grudnia 2008 r. Wzrost tego wskaźnika na dzień 31 grudnia 2008 r. w stosunku do wartości na 31 grudnia 2007 r. wynika z faktu blisko 18% zwiększenia wartości netto aktywów rzeczowych.

Na Spółce nie spoczywały w 2008 r. oraz w 2007 r. jakiegokolwiek zewnętrzne wymogi kapitałowe.

28.3 Ryzyko Kredytowe

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako brak możliwości wywiązania się ze zobowiązań przez wierzycieli Spółki. Ryzyko kredytowe związane jest z trzema głównymi obszarami:

- wiarygodność kredytowa klientów, z którymi zawiera się transakcje fizycznej sprzedaży produktów,
- wiarygodność kredytowa instytucji finansowych (banków/brokerów), z którymi zawiera się lub które pośredniczą w zawieraniu transakcji zabezpieczających,
- wiarygodność kredytowa podmiotów, w które inwestuje się, bądź których papiery wartościowe się nabywa.

Obszary, w których powstaje ekspozycja na ryzyko kredytowe, mające odmienną charakterystykę ryzyka kredytowego, to:

- środki pieniężne i lokaty bankowe,
- instrumenty pochodne,
- należności z tytułu dostaw i usług,
- udzielone pożyczki,
- dłużne papiery wartościowe i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- udzielone gwarancje i poręczenia.

28.3.1 Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi

Wszystkie podmioty, z którymi Spółka zawiera transakcje depozytowe działają w sektorze finansowym. Są to wyłącznie banki zarejestrowane w Polsce bądź działające w Polsce w formie oddziałów banków zagranicznych, należące do europejskich i amerykańskich instytucji finansowych posiadających rating na poziomie najwyższym¹ (75% depozytów) i średniowysokim² (25% depozytów), a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym

¹ Przez najwyższy rating rozumie się rating od AAA do AA- w agencjach Standard & Poor's i Fitch oraz od Aaa do Aa3 w agencji Moodys

² Przez średniowysoki rating rozumie się rating od A+ do A- w agencjach Standard & Poor's i Fitch oraz od A1 do A3 w agencji Moodys

28. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

28.3 Ryzyko Kredytowe (kontynuacja)

28.3.1 Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi (kontynuacja)

oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. Maksymalny udział jednego banku w odniesieniu do środków ulokowanych przez Spółkę wyniósł 24% na dzień 31 grudnia 2008 r.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz krótkoterminowy charakter inwestycji, Spółka uznaje, że ryzyko kredytowe dla środków pieniężnych i lokat bankowych jest niskie.

28.3.2 Ryzyko kredytowe związane z transakcjami pochodnymi

Wszystkie podmioty, z którymi Spółka zawiera transakcje w instrumentach pochodnych działają w sektorze finansowym. Są to instytucje finansowe (głównie banki) posiadające najwyższy¹ rating (27,8 %), średniowysoki² (55,6 %) lub średni³ (16,7 %). Maksymalny udział jednego podmiotu w odniesieniu do transakcji pochodnych zawartych przez Spółkę wyniósł 17,9%.

Wycena transakcji w instrumentach pochodnych zawartych przez Spółkę wg stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. wynosi⁴:

965 577 tys. zł (dodatknie saldo z wyceny instrumentów pochodnych), z tego:
39 166 tys. zł są to zobowiązania finansowe
1 004 743 tys. zł są to aktywa finansowe

W związku z dywersyfikacją zarówno podmiotową jak i geograficzną oraz współpracą z instytucjami finansowymi o wysokim ratingu, Spółka nie jest znacząco narażona na ryzyko kredytowe w związku z zawartymi transakcjami pochodnymi.

Spółka zawarła porozumienia ramowe o rozliczeniach netto w celu ograniczenia przepływów pieniężnych i jednocześnie ograniczenia ryzyka kredytowego do poziomu dodatniego salda wyceny transakcji w instrumentach pochodnych z danym kontrahentem.

28.3.3 Ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu dostaw i usług oraz pozostałymi należnościami finansowymi

Spółka od wielu lat współpracuje z dużą liczbą klientów, którzy są zdywersyfikowani pod względem rozmieszczenia geograficznego. Zdecydowana większość sprzedaży trafia do krajów Unii Europejskiej, w tym Polski.

Stopień geograficznej koncentracji ryzyka kredytowego dla należności z tytułu sprzedaży miedzi i srebra:

	Stan na dzień					
	31 grudnia 2008			31 grudnia 2007		
	Polska	UE (z wył. Polski)	Inne kraje	Polska	UE (z wył. Polski)	Inne kraje
Należności netto z tytułu dostaw i usług	52,2 %	35,5 %	12,3 %	53,7 %	30,5 %	15,8 %

¹ Przez najwyższy rating rozumie się rating od AAA do AA- w agencjach Standard & Poor's i Fitch oraz od Aaa do Aa3 w agencji Moodys.

² Przez średniowysoki rating rozumie się rating od A+ do A- w agencjach Standard & Poor's i Fitch oraz od A1 do A3 w agencji Moodys.

³ Przez średni rating rozumie się rating od BBB+ do BBB- w agencjach Standard & Poor's i Fitch oraz od Baa1 do Baa3 w agencji Moodys.

⁴ Wycena transakcji dotyczy zarówno wyceny otwartych pozycji jak i transakcji rozliczających się w dniu 5 stycznia 2009 r., które zostały wykazane w bilansie spółki w pozycjach pozostałe należności finansowe (Nota 10) i pozostałe zobowiązania finansowe (Nota 16).

28. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

28.2 Ryzyko Kredytowe (kontynuacja)

28.3.3 Ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu dostaw i usług oraz pozostałymi należnościami finansowymi (kontynuacja)

Spółka w znaczącej części dokonuje sprzedaży swoich produktów na podstawie przedpłat. Ocenia również na bieżąco zdolność kredytową swoich kontrahentów, w szczególności tych, którym udzielono kredytu kupieckiego. Kredyt kupiecki otrzymują tylko sprawdzeni, długoletni kontrahenci, a sprzedaż produktów nowym kontrahentom zawsze jest w 100% zabezpieczona. Spółka posiada zabezpieczenie większości należności w postaci weksli¹, blokady środków na rachunku, zastawów rejestrowych², gwarancji bankowych i inkas dokumentowych. Ponadto większość kontrahentów posiadających kredyt kupiecki w kontraktach posiada zastrzeżenie prawa własności potwierdzone datą pewną³.

Całkowita wartość netto należności handlowych Spółki na dzień 31 grudnia 2008 r. bez uwzględnienia wartości godziwej przyjętych zabezpieczeń do wysokości, których Spółka może być wystawiona na ryzyko kredytowe wynosi 475 723 tys. zł, (wg stanu na dzień 31 grudnia 2007 r. 539 812 tys. zł). Zmniejszenie poziomu należności w relacji do końca ubiegłego roku wynika głównie ze zmniejszonej wartości sprzedaży w IV kwartale br. w porównaniu do IV kwartału 2007 r. (niższa cena metali).

Koncentracja ryzyka kredytowego w Spółce związana jest z przyznawaniem terminów płatności kluczowym odbiorcom. W konsekwencji, na dzień 31 grudnia 2008 r. saldo należności od 7 największych odbiorców Spółki, pod względem stanu należności na dzień bilansowy, stanowi 82 % salda należności z tytułu dostaw i usług (na dzień 31 grudnia 2007 r. 7 największych stanowiło odpowiednio 65 %). Pomimo występowania koncentracji należności od kluczowych odbiorców (w większości działających na terenie Unii Europejskiej), Spółka ocenia, że ze względu na dostępne dane historyczne oraz wieloletnie doświadczenie we współpracy z klientami oraz stosowane zabezpieczenia, występuje niski stopień ryzyka kredytowego.

Ze względu na brak danych przy ocenie ryzyka kredytowego nie uwzględniano ryzyka wynikającego z zawartych przez kontrahentów transakcji w instrumentach pochodnych.

28.3.4 Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami

Spółka udzieliła pożyczek podmiotom zależnym i podmiotowi powiązanemu. Ze względu na fakt, że na bieżąco monitorowana jest sytuacja majątkowa i wynik finansowy podmiotów z Grupy Kapitałowej, Spółka ocenia, że poziom ryzyka kredytowego dla udzielonych pożyczek jest umiarkowany.

28.3.5 Ryzyko kredytowe związane z inwestycjami w dłużne papiery wartościowe i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych

Spółka inwestowała wolne środki pieniężne nabywając obligacje przedsiębiorstw wyemitowane lub gwarantowane przez podmioty posiadające rating, co najmniej na poziomie inwestycyjnym wydany przez uznane międzynarodowe agencje ratingowe (Standard&Poor's, Moody's, Fitch). Spółka nabyła także jednostki uczestnictwa w gotówkowych funduszach inwestycyjnych.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz krótkoterminowy charakter inwestycji Spółka uznaje, że ryzyko kredytowe dla powyższych inwestycji jest niskie.

¹ W celu przyspieszenia ewentualnej egzekucji należności każdy weksel jest przedkładany wraz z notarialnym Aktem o Poddaniu się Egzekucji.

² Wg stanu na dzień bilansowy Spółka posiadała zastawy na zbiorach rzeczy lub praw stanowiących organizacyjną całość, których skład (zmienny) jest ujęty w księgach handlowych.

³ Stosowana w umowach handlowych klauzula potwierdzona notarialnie oznacza, że prawo własności towaru przechodzi na kupującego dopiero po dokonaniu zapłaty pomimo fizycznej dostawy.

28. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym (kontynuacja)

28.2 Ryzyko Kredytowe (kontynuacja)

28.3.6 Pozostałe informacje w zakresie ryzyka kredytowego

Analiza wiekowa aktywów finansowych zaległych na dzień sprawozdawczy, dla których nie zidentyfikowano utraty wartości

Stan na 31 grudnia 2008						
	Wartość ogółem	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 do 6 m-cy	Od 6 do 12 m-cy	powyżej 1 roku
Należności z tytułu dostaw i usług	24 270	20 887	3 348	31	1	3
Pozostałe należności finansowe	525	214	277	33	1	-

Stan na 31 grudnia 2007						
	Wartość ogółem	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 do 6 m-cy	Od 6 do 12 m-cy	powyżej 1 roku
Należności z tytułu dostaw i usług	25 127	23 932	1 166	24	3	2
Pozostałe należności finansowe	229	135	71	20	2	1

Poza należnościami z tytułu dostaw i usług oraz pozostałymi należnościami finansowymi nie zidentyfikowano klas instrumentów finansowych zaległych na dzień sprawozdawczy nieobjętych odpisem aktualizującym.

Poniższa tabela prezentuje odpis aktualizujący aktywa finansowe dla kategorii pożyczki i należności finansowe:

Utrata wartości pożyczek i należności finansowych

a) należności z tytułu dostaw i usług (kategoria: pożyczki i należności finansowe)

	Nota	Za okres	
		od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Odpis aktualizujący, stan na początek okresu	10	18 062	35 706
Odpis utworzony w ciężar rachunku zysków i strat		35	21
Odpis odwrócony w rachunek zysków i strat		(3)	(14 174)
Aktualizacja odpisu z tytułu różnic kursowych		3 796	(2 956)
Odpis wykorzystany w trakcie okresu		-	(510)
Odwrócenie odpisu z tytułu kosztów sądowych		-	(25)
Odpis aktualizujący, stan na koniec okresu	10	21 890	18 062

b) pozostałe aktywa finansowe (kategoria: pożyczki i należności finansowe)

	Nota	Za okres	
		od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Odpis aktualizujący, stan na początek okresu	10	2 777	3 092
Odpis utworzony w ciężar rachunku zysków i strat		20	90
Odpis odwrócony w rachunek zysków i strat		(5)	(21)
Aktualizacja odpisu z tytułu różnic kursowych		5	(16)
Odpis wykorzystany w trakcie okresu		(246)	(370)
Utworzenie odpisu na koszty sądowe		-	2
Odwrócenie odpisu z tytułu kosztów sądowych		(33)	-
Odpis aktualizujący, stan na koniec okresu	10	2 518	2 777

29. Podatek dochodowy

	Nota	Za okres	
		od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Podatek dochodowy			
Podatek bieżący		576 428	836 641
Podatek odroczony	18	71 301	12 799
Korekty bieżącego podatku za poprzednie okresy		(14 478)	7 264
Razem:		633 251	856 704

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Zysk przed opodatkowaniem (brutto)	3 553 629	4 655 530
Podatek wyliczony wg obowiązującej stawki podatkowej	675 190	884 551
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	(111 015)	(186 798)
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	83 554	151 687
Korekty bieżącego podatku za poprzednie okresy	(14 478)	7 264
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	633 251	856 704

Stawka podatku mająca zastosowanie wyniosła 19 % (rok 2007: 19%). Efektywna stopa procentowa wyniosła 17,82% (rok 2007: 18,4%).

30. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy/zysk rozwodniony

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Zysk (strata) netto	2 920 378	3 798 826
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (tys.)	200 000	200 000
Podstawowy/rozwodniony zysk na akcję (zł/akcję)	14,60	18,99

Nie występują rozwadniające akcje zwykłe.

31. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Zgodnie z Uchwałą Nr 5/2008 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. z dnia 26 czerwca 2008 r. w sprawie podziału zysku Spółki za rok obrotowy 2007 oraz ustalenia dnia dywidendy i terminu wypłaty dywidendy, na dywidendę dla akcjonariuszy z zysku za rok obrotowy 2007 przeznaczono kwotę 1 800 000 tys. zł, co stanowi 9,00 zł na jedną akcję.

Dzień dywidendy uchwalono na 18 lipca 2008 r., termin wypłaty dywidendy na dzień 7 sierpnia 2008 r. Wszystkie akcje KGHM Polska Miedź S.A. są akcjami zwykłymi.

32. Wyjaśnienia do rachunku przepływów pieniężnych

Wpływy pieniężne z działalności operacyjnej

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Podatek dochodowy z rachunku zysków i strat	633 251	856 704
Amortyzacja	481 376	418 551
Straty na zbyciu rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych	9 431	15 838
Zyski na zbyciu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	(2 683)	(19 156)
Zyski na zbyciu udziałów i akcji jednostek zależnych i inwestycji w jednostki stowarzyszone	(7 233)	-
Odpis z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, udziałów w jednostkach zależnych	78 293	27 918
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	(235 194)	(269 255)
(Zyski)/Straty z tytułu różnic kursowych	(18 206)	42 848
Zmiana stanu rezerw	94 767	94 640
Zmiana stanu instrumentów pochodnych	1 453	139 903
Inne korekty	(4 166)	(6 470)
Zmiany stanu kapitału obrotowego:	(362 190)	269 428
Zapasy	156 685	34 784
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	(493 721)	475 696
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(25 154)	(241 052)
Wpływy pieniężne z działalności operacyjnej	668 899	1 570 949

Wpływy ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Wartość księgowa netto zbytych rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz koszty związane ze zbyciem	16 902	24 216
Strata na zbyciu rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(9 431)	(15 838)
Dodatnia zmiana stanu należności z tytułu zbycia	(24)	-
Wpływy ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	7 447	8 378

33. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Spółki Skarbu Państwa (lista Spółek wg stanu na dzień 30 czerwca 2008 r.) spełniają definicje jednostek powiązanych. Obroty i salda z tymi jednostkami zostały uwzględnione w informacjach wykazanych w niniejszej notcie.

Przychody ze zbycia jednostkom powiązanym	Za okres od 01.01.08 do 31.12.08		
	przychody ze sprzedaży produktów	przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	przychody z innych transakcji
Jednostkom zależnym	1 345 203	49 821	5 300
Jednostkom stowarzyszonym	168	117	8 560
Spółkom Skarbu Państwa	18 346	6	14
Razem, przychody ze zbycia jednostkom powiązanym	1 363 717	49 944	13 874

KGHM Polska Miedź S.A. otrzymała dywidendy od jednostek zależnych w kwocie 54 087 tys. zł (od 01.01.07 do 31.12.07 r. kwota 4 895 tys. zł) oraz dywidendy od jednostek stowarzyszonych w kwocie 182 860 tys. zł (od 01.01.07 do 31.12.07 r. kwota 265 072 tys. zł).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. nie wystąpiły transakcje sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych do jednostek powiązanych Grupy Kapitałowej.

Istotne przychody ze sprzedaży do Spółek Skarbu Państwa w okresie od 01.01.08 do 31.12.08 r.

1. Fabryka Przewodów Energetycznych S.A.	13 571
2. Huta Będzin S.A.	4 595
3. Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Legnicy S.A.	79
4. Kopalnie Surowców Skalnych S.A.	50

33. Transakcje z podmiotami powiązаныmi (kontynuacja)

Przychody ze zbycia jednostkom powiązanym	Za okres od 01.01.07 do 31.12.07		
	przychody ze sprzedaży produktów	przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	przychody z innych transakcji
Jednostkom zależnym	1 655 640	49 222	2 658
Jednostkom stowarzyszonym	222	185	18
Spółkom Skarbu Państwa	18 759	-	304
Razem, przychody ze zbycia jednostkom powiązanym	1 674 621	49 407	2 980

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. nie wystąpiły transakcje sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych do jednostek powiązanych Grupy Kapitałowej.

Istotne przychody ze sprzedaży do Spółek Skarbu Państwa w okresie od 01.01. 07 do 31.12.07 r.

1. Fabryka Przewodów Energetycznych S.A.	11 232
2. Huta Będzin S.A.	7 411
3. EnergiaPro S.A.	304
4. Telewizja Polska S.A.	88

Zakup pochodzący od jednostek powiązanych	Za okres od 01.01.08 do 31.12.08			
	zakup usług	zakup towarów i materiałów	zakup środków trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych	Inne transakcje zakupu
Od jednostek zależnych	565 180	1 936 382	446 024	74 792
Od jednostek stowarzyszonych	1 929	3 437	16	-
Od Spółek Skarbu Państwa	611 919	62 999	6 697	25
Razem, zakup pochodzący od jednostek powiązanych	1 179 028	2 002 818	452 737	74 817

Istotne zakupy od Spółek Skarbu Państwa w okresie 01.01.08 do 31.12.08 r.

1. EnergiaPro S.A.	547 667
2. Polskie Górnictwo Naftowe S.A.	91 894

33. Transakcje z podmiotami powiązanymi (kontynuacja)

Za okres od 01.01.07 do 31.12.07				
Zakup pochodzący od jednostek powiązanych	zakup usług	zakup towarów i materiałów	zakup środków trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych	Inne transakcje zakupu
Od jednostek zależnych	558 204	1 751 432	346 279	39 690
Od jednostek stowarzyszonych	1 756	6 134	-	-
Od Spółek Skarbu Państwa	543 057	33 947	2 989	-
Razem, zakup pochodzący od jednostek powiązanych	1 103 017	1 791 513	349 268	39 690

Istotne zakupy od Spółek Skarbu Państwa w okresie 01.01.07 do 31.12.07 r.

1. EnergiaPro S.A.	479 812
2. Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.	84 944
3. Nitroerg S.A	9 444
4. Zakłady Koksownicze WĄLBZYCH S.A.	1 586

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za rok obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

33. Transakcje z podmiotami powiązanymi (kontynuacja)

Wynagrodzenie Zarządu w 2008 r.

	Okres pełnienia funkcji w 2008 r.	Wynagrodzenia	Premia roczna, nagrody branżowe	Dochody osiągnięte w spółkach zależnych i stowarzyszonych	Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	Odprawy emerytalne	Świadczenia, dochody z innych tytułów	Łączne dochody w 2008 r.
Członkowie Zarządu na dzień 31 grudnia 2008 r.								
Mirosław Krutin	23.04-31.12.2008	346	47	141	-	-	55	589
Maciej Tybura	23.04-31.12.2008	282	38	63	-	-	59	442
Herbert Wirth	23.04-31.12.2008	282	38	91	-	-	50	461
Członkowie Zarządu odwołani *								
Krzysztof Skóra	01.01-17.01.2008	293	126	74	600	-	56	1 149
Maksymilian Bylicki	-	171	79	-	460	-	45	755
Marek Fusiński	01.01-23.04.2008	342	139	51	448	-	65	1 045
Stanisław Kot	01.01-23.04.2008	342	170	32	448	198	26	1 216
Ireneusz Reszczyński	01.01-23.04.2008	342	139	56	448	-	34	1 019
Dariusz Kaśków	01.01-17.01.2008	239	-	-	293	-	7	539
Razem		2 639	776	508	2 697	198	397	7 215

* pozycja „Wynagrodzenia” zawiera wynagrodzenia w okresie wypowiedzenia

Wynagrodzenie Zarządu w 2007 r.

	Okres pełnienia funkcji w 2007 r.	Wynagrodzenia	Premia roczna, nagrody branżowe	Dochody osiągnięte w spółkach zależnych i stowarzyszonych	Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	Odprawy emerytalne	Świadczenia, dochody z innych tytułów	Łączne dochody w 2007 r.
Członkowie Zarządu na dzień 31 grudnia 2007 r.								
Krzysztof Skóra	01.01-31.12.2007	448	212	231	-	-	58	949
Marek Fusiński	01.01-31.12.2007	364	172	151	-	-	88	775
Stanisław Kot	01.01-31.12.2007	364	149	49	-	-	35	597
Ireneusz Reszczyński	01.01-31.12.2007	364	215	143	-	-	30	752
Dariusz Kaśków	06.11-31.12.2007	59	2	-	-	-	37	98
Członkowie Zarządu odwołani *								
Maksymilian Bylicki	01.01-06.11.2007	364	172	323	-	-	90	949
Wiktor Błądek	-	-	10	-	83	-	-	93
Mirosław Biliński	-	-	37	-	-	-	-	37
Andrzej Krug	-	-	-	-	75	-	-	75
Robert Nowak	-	-	23	-	65	-	-	88
Sławomir Pakulski	-	-	-	-	55	-	-	55
Jarosław Andrzej Szczepiek	-	-	-	-	75	-	-	75
Marek Szczerbiak	-	-	-	-	88	-	-	88
Razem		1 963	992	897	441	-	338	4 631

* pozycja „Wynagrodzenia” zawiera wynagrodzenia w okresie wypowiedzenia

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej w 2008 r.

	Okres pełnienia funkcji w 2008 r.	Wynagrodzenie za czas pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej	Dochody z innych umów	Dochody osiągnięte w spółkach zależnych i stowarzyszonych	Łączne dochody w 2008 r.
Marcin Dyl	14.02-31.12.2008	77	-	-	77
Arkadiusz Kawecki	14.02-31.12.2008	77	-	-	77
Jacek Kuciński	14.02-31.12.2008	87	-	-	87
Marek Panfil	14.02-31.12.2008	75	-	-	75
Marek Trawiński	14.02-31.12.2008	97	-	58	155
Marzenna Weresa	14.02-31.12.2008	75	-	-	75
Leszek Jakubów	01.01-14.02.2008	19	-	-	19
Stanisław Potycz	01.01-14.02.2008	14	-	-	14
Anna Mańk	01.01-14.02.2008	11	-	-	11
Remigiusz Nowakowski	01.01-14.02.2008	10	-	-	10
Marcin Ślęzak	01.01-13.02.2008	10	-	-	10
Jerzy Żyżyński	01.01-14.02.2008	15	-	-	15
Józef Czyczerski	01.01-31.12.2008	86	96	-	182
Leszek Hajdacki	01.01-31.12.2008	87	162	-	249
Ryszard Kurek	01.01-31.12.2008	89	134	-	223
Razem		829	392	58	1 279

33. Transakcje z podmiotami powiązanymi (kontynuacja)

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej w 2007 r.

	Okres pełnienia funkcji w 2007 r.	Wynagrodzenie za czas pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej	Dochody z innych umów	Dochody osiągnięte w spółkach zależnych i stowarzyszonych	Łączne dochody w 2007 r.
Adam Glapiński	11.04-10.07.2007	21	-	-	21
Adam Łaganowski	01.01-18.10.2007	61	-	-	61
Anna Mańk	11.04-31.12.2007	49	-	-	49
Stanisław Potycz	01.01-31.12.2007	76	-	-	76
Jan Sulmicki	01.01-11.04.2007	20	-	-	20
Marcin Ślęzak	01.01-31.12.2007	69	-	-	69
Jerzy Żyżyński	01.01-31.12.2007	69	-	-	69
Leszek Jakubów	18.10-31.12.2007	17	-	-	17
Remigiusz Nowakowski	18.10-31.12.2007	14	-	-	14
Józef Czyczerski	01.01-31.12.2007	69	71	-	140
Leszek Hajdacki	01.01-31.12.2007	69	167	-	236
Ryszard Kurek	01.01-31.12.2007	69	169	-	238
Razem		603	407	-	1 010

	Stan na dzień	
Należności od podmiotów powiązanych z tytułu sprzedaży produktów, usług, towarów, materiałów i aktywów trwałych	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Od jednostek zależnych	181 538	190 975
Od jednostek stowarzyszonych	26	50
Od Spółek Skarbu Państwa	369	1 695
Razem, należności od podmiotów powiązanych	181 933	192 720

Istotne salda należności z tytułu transakcji sprzedaży do Spółek Skarbu Państwa na dzień 31 grudnia 2008 r.

1. Huta Będzin S.A	329
2. Powszechny Zakład Ubezpieczeń	14
3. Nitroerg S.A	12

33. Transakcje z podmiotami powiązanymi (kontynuacja)

Odpisy aktualizujące wartość należności od podmiotów powiązanych z tytułu sprzedaży produktów, usług, towarów, materiałów i aktywów trwałych

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Odpis aktualizujący na początek okresu	17 852	35 014
Odpis utworzony w rachunek zysków i strat	-	67
Odpis odwrócony w rachunek zysków i strat		(13 990)
Odpis wykorzystany w trakcie okresu	(244)	(267)
Odwrocenie odpisu na koszty sądowe	(33)	-
Odpis aktualizujący z tytułu różnic kursowych	3 801	(2 972)
Odpis aktualizujący na koniec okresu	21 376	17 852

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych z tytułu zakupu produktów, usług, towarów, materiałów i aktywów trwałych		
Wobec jednostek zależnych	232 723	292 769
Wobec jednostek stowarzyszonych	327	761
Wobec Spółek Skarbu Państwa	63 889	56 170
Razem, zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	296 939	349 700

Istotne salda zobowiązań z tytułu transakcji zakupu od Spółek Skarbu Państwa na dzień 31 grudnia 2008 r.

1. EnergiaPro S.A	56 615
2. Polskie Górnictwo Naftowe	2 881

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Udzielone, bezpłatne gwarancje i poręczenia na rzecz jednostek powiązanych	2 169	5 532

34. Wynagrodzenie Audytora

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Ernst & Young Audit Sp. z o.o.	1 206	1 088
Z tytułu umowy o przeprowadzenie przeglądu i badania sprawozdań finansowych	1 068	978
-badanie rocznego sprawozdania finansowego	687	597
-przegląd sprawozdania finansowego	381	381
Z tytułu innych umów	138	110
Pozostałe spółki z grupy Ernst & Young w Polsce	1 485	525
W tym z tytułu doradztwa podatkowego	1 002	525

35. Zobowiązania pozabilansowe z tytułu leasingu operacyjnego

Łączna wartość przyszłych minimalnych opłat z tytułu nieodwoływalnych okresów umów leasingu operacyjnego, najmu i dzierżawy

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Poniżej jednego roku	6 424	5 288
Od jednego roku do pięciu lat	10 724	11 041
Powyżej pięciu lat	4 247	6 173
Razem:	21 395	22 502

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Opłaty leasingowe z umów leasingu ujęte w rachunku zysków i strat		
Wartość minimalnych opłat leasingowych	7 605	6 616

36. Pozycje warunkowe i pozostałe pozabilansowe

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Należności warunkowe	9 858	122 972
Sporne sprawy budżetowe	9 216	122 395
Otrzymane gwarancje i poręczenia	435	577
Pozostałe tytuły	207	-
Należności pozabilansowe	25 195	25 195
Prace wdrożeniowe, projekty wynalazcze	25 195	25 195
Zobowiązania warunkowe	31 002	675 886
Udzielone gwarancje i poręczenia	7 170	12 811
Umowy w przedmiocie akceptacji oferty i warunkowego zbycia akcji Polkomtel S.A.	-	641 731
Sprawy sporne, sądowe w toku	14 185	7 483
Kary warunkowe	1 627	3 838
Zabezpieczenia profilaktyczne z tytułu szkód górniczych	8 000	10 000
Pozostałe tytuły	20	23
Zobowiązania pozabilansowe	465 264	451 189
Zobowiązania z umów wdrożeniowych i racjonalizatorskich	61 706	55 588
Leasing operacyjny	21 395	22 502
Przyszłe opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów	382 163	373 099

* Warunkowa umowa zbycia akcji Polkomtel S.A. została zrealizowana dnia 18 grudnia 2008 r.

Wartość pozycji aktywów warunkowych ustalona na podstawie szacunków.

Sprawy sporne budżetowe

W 2008 r. nie uległy istotnej zmianie w porównaniu do roku poprzedniego regulacje prawne dotyczące rozliczeń podatkowych.

Pomimo pewnej stabilizacji orzecznictwa podatkowego sądowo-administracyjnego, oraz interpretacji podatkowych wydawanych przez organy podatkowe – poprzez wprowadzony obowiązek wydawania indywidualnych interpretacji dotyczących problemów prawa podatkowego przez Ministra Finansów, w dalszym ciągu istnieją obszary niepewności i sporów. Zagadnienia w zakresie kwalifikacji kosztów podatkowych oraz ustalania podstawy opodatkowania są i w dalszym ciągu mogą powodować ryzyko podatkowe dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

Organy podatkowe zgodnie ze swoimi kompetencjami mogą przeprowadzić kontrole i weryfikować zapisy operacji gospodarczych ujęte w księgach rachunkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym złożono deklarację/zeznanie podatkowe i ustalono wynik finansowy z działalności. Przy braku jednoznaczności przepisów podatkowych oraz stanowisk interpretacyjnych organów podatkowych, zjawiska te mogą obciążać KGHM Polska Miedź S.A. dodatkowym wymiarem podatku oraz odsetek.

W opinii Zarządu Spółki, nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwość powstania istotnych zobowiązań podatkowych.

Z tytułu toczących się przed sądami administracyjnymi spornych spraw budżetowych, dotyczących podatków - należności warunkowe na dzień bilansowy stanowią kwotę 9 216 tys., z których najistotniejsze dotyczą podatków dochodowych, w tym:

	tys. zł
Podatek dochodowy od osób fizycznych za 2000 r.	1 702
Podatek dochodowy od osób prawnych (zryczałtowany) za 2003 r.	1 914
Podatek dochodowy od osób prawnych za 2002 r.	2 496

Natomiast należności warunkowe dotyczące spraw spornych w podatku od nieruchomości w zakresie opodatkowania wyrobisk górniczych stanowią kwotę 2 454 tys. zł. (na 31 grudnia 2007 r. 119 628 tys. zł).

W wyniku rozpatrzenia skargi konstytucyjnej, złożonej w dniu 14 lipca 2006 r. przez KGHM Polska Miedź S.A., w zakresie opodatkowania podatkiem od nieruchomości wyrobisk górniczych oraz budowli i urządzeń zlokalizowanych w tych wyrobiskach za lata ubiegłe, Trybunał Konstytucyjny w dniu 8 kwietnia 2008 r. wydał postanowienie, w którym umorzył postępowanie ze względu na niedopuszczalność wydania orzeczenia. Spółka nie zgadzając się z takim rozstrzygnięciem w dniu 26 maja 2008 r. złożyła do Trybunału Konstytucyjnego zażalenie na wydane postanowienie. Podstawą zażalenia było głównie stanowisko Ministra Skarbu Państwa zawarte w piśmie z dnia 25 marca 2008 r., w którym organ ten wskazał, że Skarb Państwa nie wywiera na

36. Pozycje warunkowe i pozostałe pozabilansowe - (kontynuacja)

KGHM Polska Miedź S.A. decydującego wpływu w rozumieniu ustawy o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorstwami publicznymi, co oznacza, iż Spółka nie należy do kategorii podmiotów publicznych. Zatem Spółce przysługują, jak każdemu innemu podmiotowi gospodarczemu, takie prawa jak ochrona konstytucyjna oraz prawo dostępu do postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Spółka wycofała z sądów administracyjnych skargi dotyczące podatku od nieruchomości od podziemnych wyrobisk górniczych za lata 2003-2007, czego następstwem był znaczny spadek wyżej wymienionych należności spornych dotyczących podatku od nieruchomości.

Postanowienie Trybunału Konstytucyjnego nie rodzi skutków finansowych dla KGHM Polska Miedź S.A. z uwagi na fakt, że Spółka na bieżąco regulowała zobowiązania dotyczące podatku od nieruchomości, wynikające z decyzji wydawanych przez organy podatkowe.

Niemniej jednak Spółka skierowała wniosek do Rzecznika Praw Obywatelskich z prośbą o wystąpienie do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności z Konstytucją przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

37. Dotacje Państwowe

Stan dotacji państwowych ujętych na rozliczeniach międzyokresowych przychodów na dzień 31 grudnia 2008 r. wyniósł 272 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 384 tys. zł).

Są to dotacje pieniężne dotyczące wykonania projektu celowego pt. "Nowe rozwiązania materiałowe do układów wylawowych urządzeń metalurgicznych, oraz realizacja zadania „ Modernizacja układu wentylacji lokalnej pieców Wydziału Metalurgicznego”.

Spółka korzysta z preferencyjnego oprocentowania pożyczek z funduszu ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Pomoc Państwa występuje w postaci dofinansowania do szkoleń pracowników, zarówno przez agencje rządowe i unijne.

38. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

KGHM Polska Miedź S.A. tworzy odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielanych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Spółka kompensuje aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie podlegają kontroli Spółki i nie spełniają definicji aktywa. W związku z powyższym saldo netto (zobowiązania wobec funduszu socjalnego) na 31 grudnia 2008 r. wynosi 1 370 tys. zł, na 31 grudnia 2007 r. saldo netto (zobowiązań wobec funduszu socjalnego) 3 772 tys. zł,

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	Stan na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Pożyczki udzielone pracownikom	97 256	80 033
Pozostałe należności	3	2
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	25 797	41 297
Zobowiązania z tytułu Funduszu	124 426	125 104
Saldo po kompensacie	(1 370)	(3 772)
Odpisy na Fundusz Socjalny w okresie obrotowym	86 570	94 746

39. Struktura zatrudnienia

	Za okres	
	od 01.01.08 do 31.12.08	od 01.01.07 do 31.12.07
Pracownicy na stanowiskach nierobotniczych	4 531	4 421
Pracownicy na stanowiskach robotniczych	13 955	13 568
Razem	18 486	17 989

40. Zdarzenia po dniu bilansowym

Nabycie udziałów spółki „Biowind” Sp. z o.o. przez Energetyka Sp. z o.o.

W dniu 5 stycznia 2009 r. została zawarta umowa nabycia udziałów spółki „Biowind” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku pomiędzy „Energetyka” sp. z o.o. (jednostka zależna KGHM Polska Miedź S.A.) i dwoma osobami fizycznymi.

Na podstawie tej umowy „Energetyka” sp. z o.o. nabyła 1000 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy o łącznej wartości nominalnej 50 tys. zł, co stanowi 100 % udziałów „Biowind” Sp. z o.o. i daje 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników „Biowind” Sp. z o.o.

Cena nabycia udziałów wynosi 450 tys. zł. Udziały zostały nabyte za gotówkę.

Kapitał zakładowy „Biowind” Sp. z o.o. wynosi 50 tys. zł i dzieli się na 1000 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy.

Wartość ewidencyjna aktywów w księgach rachunkowych „Energetyka” sp. z o.o. wynosi 450 tys. zł. Źródłem finansowania nabywanych aktywów są środki własne spółki „Energetyka” sp. z o.o. Nabywane aktywa mają charakter długoterminowej lokaty kapitałowej.

Zakup udziałów „Biowind” Sp. z o.o., posiadającej umowy dzierżawy nieruchomości (około 300 hektarów) w województwie warmińsko-mazurskim pozwoli na rozpoczęcie procedur formalno-prawnych zmierzających do realizacji inwestycji związanej z budową farmy wiatrowej.

Rozwiązanie umów z PGNiG

Dnia 10 stycznia 2009 r. nastąpiło rozwiązanie dwóch umów zawartych w dniu 1 grudnia 2003 r. przez jednostkę zależną KGHM Polska Miedź S.A. – „Energetyka” sp. z o.o. – ze spółką Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo Spółka Akcyjna (PGNiG S.A.) na dostawę gazu na cele energetyczne do punktów odbioru w Żukowicach i Polkowicach (raport bieżący nr 58/2003 z 3 grudnia 2003 r.).

Obecnie finalizowane są rozmowy pomiędzy KGHM Polska Miedź S.A. a PGNiG S.A. w sprawie zawarcia nowej umowy na dostawę gazu m.in. do punktów odbioru w Żukowicach i Polkowicach. Ustalono, że stroną umowy na odbiór gazu będzie KGHM Polska Miedź S.A.

Zbycie akcji Polskiego Towarzystwa Reasekuracji S.A.

W dniu 12 stycznia 2009 r. w ramach wezwania na sprzedaż akcji spółki Polskie Towarzystwo Reasekuracji S.A. w Warszawie ogłoszonego w dniu 8 września 2008 r. przez Fairfax Financial Holdings z siedzibą w Toronto w Kanadzie (Fairfax), KGHM Polska Miedź S.A. zbyła na rzecz Fairfax 12 500 000 akcji imiennych zwykłych Polskiego Towarzystwa Reasekuracji S.A. z siedzibą w Warszawie, stanowiących 11,88% udziału z kapitale zakładowym PTR za łączną kwotę 20 000 tys. zł, tj. po 1,60 zł. za 1 akcję. W wyniku wskazanej powyżej transakcji KGHM Polska Miedź S.A. nie posiada aktualnie żadnych akcji Polskiego Towarzystwa Reasekuracji S.A.

Nabycie udziałów Dolnośląskiej Korporacji Ekologicznej Sp. z o.o. przez KGHM Ecoren S.A.

W dniu 14 stycznia 2009 r. podpisana została pomiędzy KGHM Ecoren S.A. (jednostka bezpośrednio zależna KGHM Polska Miedź S.A.) a SITA POLSKA SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ umowa nabycia udziałów Dolnośląskiej Korporacji Ekologicznej Sp. z o.o. (jednostka bezpośrednio zależna KGHM Ecoren S.A.).

Na podstawie tej umowy KGHM Ecoren S.A. nabyła 380 udziałów Dolnośląskiej Korporacji Ekologicznej Sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej 380 tys. zł, co stanowi 49,67% udziału w kapitale zakładowym Dolnośląskiej Korporacji Ekologicznej Sp. z o.o. i daje prawo do 49,67% głosów na Zgromadzeniu Wspólników.

Udziały zostały nabyte za kwotę 2 801 tys. zł i opłacone gotówką w dniu podpisania umowy. Wartość ewidencyjna nabytych udziałów w księgach KGHM Ecoren S.A. wynosi 2 863 tys. zł. Źródłem finansowania nabytych aktywów są środki własne KGHM Ecoren S.A. Nabyte aktywa mają charakter długoterminowej lokaty kapitałowej.

Obecnie KGHM Ecoren S.A. posiada 100% udziału w kapitale zakładowym Dolnośląskiej Korporacji Ekologicznej Sp. z o.o. i 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników.

Zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Budżetu na rok 2009 i „Strategii KGHM Polska Miedź S.A.” na lata 2009-2018”

W dniu 23 lutego 2009 r. Rada Nadzorcza KGHM Polska Miedź S.A. zatwierdziła przedłożony przez Zarząd Budżet Spółki na 2009 r. oraz „Strategię KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2009-2018”. Szczegóły zatwierdzonych dokumentów opisano w Sprawozdaniu z Działalności Zarządu w rozdziale 4 w punktach 4.1 i 4.3.

Podpisy

Podpisy wszystkich Członków Zarządu			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko / Funkcja	Podpis
27.03.2009 r.	Mirosław Krutin	Prezes Zarządu	
27.03.2009 r.	Herbert Wirth	I Wiceprezes Zarządu	
27.03.2009 r.	Maciej Tybura	Wiceprezes Zarządu	

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko / Funkcja	Podpis
27.03.2009 r.	Ludmiła Mordylak	Główny Księgowy KGHM Dyrektor Generalny Centrum Usług Księgowych	